زرو

ناول

نصير احمد احمدي

زرو

ليکوال: نصيراحمد احمدي

(۱)

له عمره ځوان سړي پر خپلو لندو وروځو خپل خړ شکېدلی لستوڼی تېر کړ؛ هسکې ونې ته يې وکتل؛ پښه يې وښوېده؛ کوږ شو؛ په غېږ کې نيولي وچ لرګي ترې ولوېدل؛ باد تېز و؛ د ږلۍ وړې دانې يې پر لمر سوځولي مخ، توره نرۍ غاړه او چاودو لاسونو تېرې لګېدې.

سړي د ونې پنډې تنې ته خپل خوار ولي ولګول، ټوخي واخيست؛ خولې ته يې لاس ونيو؛ په لاړو کې يې د وينو سره څاڅکي ښکارېدل.

ږلۍ غټه شوه؛ د ونې پاڼې ګډې ورسره راتلې؛ غولی ماتو شنو پاڼو او سپينو دا نو ونيو. د سړي ژامې وکړپېدې، خپل خوار زنګنونه يې د ټټر له راوتليو پوښتيو سره ولګول، مخامخ يې وکتل. تېز باد د ونو ګڼې ببرې څانګې پړسولې وې...کله کله به تورې ورېځې وغړمبېدې، د سړي په سترګو کې به د برېښنا سپينه ليکه تېره شوه.

له پورته د لويو تېږو تر مينځ نرۍ اوبه راماتې شوې، اوبو لوېدلې پاڼې او وچ خلي ټولول... سړي په بېړه ور مېږ کوږ کړ، د ده له غېږې لوېدلي لرګي بچ ول، اوبه په ځنګ ترې تېرېدلې.

سړي غولي ته وکتل، خلی يې ور واخيست، د مېږيانو له غاره راوتلې ګردې ګردې وړې خاورې يې هسکې ودرولې.

وخت ووت؛ ږلۍ ودرېده؛ ورېځې د غره پر شنو ونو راټيټې شوې.

سړی حرکت وکړ؛ د لويو ډبرو څنډو ته لا د ږلۍ دانې پرتې وې؛ سپينو دانو له ځمکې خړ رنګ اخيستی و.

سړي وچ لرګي په غېږ کې ونيول، په لويو، وړو لندو ډبرو کې مخ پورته لاړ، لاندې، په دره کې د سيند غړمبهاری خوت.

دی ګڼو ونو ته ننوت، له شنو پاڼو راڼه څاڅکي راتوېېدل... يو ځای ودرېد، سترګې يې څو ځله ټينګې کړې؛ ټيټ شو؛ ګڼ واښه يې سره واړول؛ يوه طوطي منډه واخيسته، مات، شين وزر يې له ځانه بېل نيولی و.

سړی ورغی، طوطي یې تر روغ وزر ونیو، طوطي چغهارې کړې.
سړي شاوخوا وکتل، تر یوې هسکې ونې لاندې، په لندو وښو کې ماته ځاله پرته وه.
سړی له ګڼو ونو ووت، د غره په لمن کې خلاص ځای و، د چارمغزو تر هسکې ببرې ونې لاندې له تېږو او لرګیو د جوړې جونګړې دروازه باد ښوروله....

(۲)

سړي سترګې وموښلې، د اېږ لوی پوستکی یې له خپل ټټره وښویاوه، شاوخوا یې وکتل، په بېړه له جونګړې ووت، طوطي یې له لندو وښو ور واخیست، ودرېد، یودم یې وویل:
_ها! نه!
طوطي یې له لاسه ولوېد، منډه یې واخیسته، د یوه قبر تر څنګ ودرېد، درب شو، زنګنونه یې په خټو کې ننوتل، په بېړه یې د قبر پر سر ږلۍ وهلي ګلان نېغ ودرول، د لرګي ړنګه شناخته یې سمه کړه، سړه سا یې وایسته:
_اه! زما ښکلې زرو! ما وبښه!

لیکوال: نصیراحمد احمدي

له قبره رغړېدلې وړې سپینې تېږې یې ښېرته پر خپلو ځایونو کېښودې. جونګړې ته ننوت، غلی کېناست.

د طوطي چیغې شوې، سړي په بېړه ښکاري ټوپک ور واخیست، د باندې ووت، له نارې سره د ګېدړې ښبره لکۍ په ګڼو ونو کې ننوته. سړی ورغی، طوطي یې ور پورته کړ، ښېرته جونګړې ته راغی.

طوطي یې د ایږ پر پوستکې پرېښود، غلی کېناست، له لیرې د سیند د اوبو شنهارې راته.

سړي له زړې کاسې درې چهارمغز ور واخیستل، ډبره یې ورته ونیوله، سپین چارمغز یې خولې ته واچول، د باندې ووت، سهارني لمر د غره په لمن کې د ونو له پرېولو پاڼو ژېړه رڼا پورته کوله.

سړی قبر ته کېناست، د ګلانو څو مات بوټي یې ترې لېرې کړل، کړپ شو، طوطي د جونګړې له خلاصې دروازې را ووت. سړی ورغی، د طوطي مات وزر ته یې لاس ور ووړ، طوطي کرېژې کړې.

سړي وویل:

_راځه!!!

طوطي یې پر خپله اوږه کېناوه، په ګڼو ونو کې ننوت. مخکې لاړ، لوېدلې ځاله یې ور واخیسته، ونې ته وخوت، ښېرته کښته شو، پر یوه تیږه کېناست، پورته یې وکتل، د طوطي شین، مات وزر د ګردې ځالې له تورو خلو راوتلی و.

سړی ولاړ شو، په ګڼو نیالګیو کې ننوت، خو ښېرته لنډ راوګرځېد، ونې ته ور وخوت، ورو یې وویل:

_د نورستان دا ګڼ ځنګل، مات وزر او زما غوندې یوازېتوب، مړ دې بولم.

شېبه وروسته د قبر تر څنګ غلي ناست و. طوطي یې له اوږې ټوپ کړل، په لوېشت وښو کې روان شو، مات وزر پسې ځړېده....

سړي د قبر پر شناخته لاس کېښود، د تندي ګونځې یې ژورې شوې، ورو یې وویل:

لیکوال: نصیراحمد احمدي

_ زرو! ما خپله خواري وکړه، نه يې مني.

ببرته يې سر وځړېد. د پښو ترپکې يې واورېدې، مخ يې واړاوه، په ډېرو کې هوسۍ گرځېده....

سړي خلاصې دروازې ته وکتل، ټوپک د جونگړې دېوال ته ولاړ و. ببرته يې سر وځړېد، قبر ته يې وکتل، موسک شو:

_زرو! سخت شرط دې راته اېښی!

هوسۍ ته يې وکتل، د غره په لمنه کې بې غمه روانه وه. له پرېولې پوستکي يې سره بخونه رڼا پورته کېدله.

يودم يې ورمېږ کوږ کړ، طوطي نه و. سړي منډه واخيسته، د ونې په يوه وهل شوي مونډه پورې را شنې څانگې يې سره واړولې، پرېووت، سترگو ته يې د شنو وښو تېرې څوکې ودرېدلې، د دوو لويو تېږو تر مينځ د طوطي شنه لکۍ ښکارېدله.

لاس يې ور وغځاوه، طوطي کرېژې کړې، د سړي لاس ته يې د خپلو پښو تېره نوکان ونيول، سړي ډک لاس را وايست، طوطي روغ وزر رپاوه.

سړي وويل:

_اه! زرو، په څه نالت (لعنت) شي دې مينه راغلې وه.

جونگړې ته لاړ، طوطي يې کونج ته پرېښود، غلی کېناست.

لاس ته يې وکتل، پر خړ پوستکي يې د طوطي تېرو نوکانو سرې ليکې جوړې کړې وې.

ولاړ شو، د جونگړې يواځينۍ درېڅې ته ودرېد، لمر ته د ورېځو سپينه لويه ټوټه ور روانه وه. په نور اسمان پسې يې وکتل، د غره تر څوکې پورې شين و.

کړپ شو، په بېړه يې مخ واړاوه، سترگې يې رډې راوختې، چيغه يې کړه!

_پام!

په وچو وينو سور، سپين ټکرى يې له غولي را پورته کړ، گوتې يې پرې وتپولې، خنده يې لنده وه.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

سړي ړنگې خټینې کاسې ته لاس کړ، کاسه د طوطي تر سر تېره شوه، پر دېوال ولگېده، طوطي کرېژه کړه، د کاسې ماتې ټوټې راولوېدې.

سړی دېوال ته کېناست، ټوخي واخیست، یودم یې ټکری پر ټټر پورې ټینگ ونیو، له سترگو یې راڼه څاڅکي را مات شول، پر سپېرو ډنگرو اننگو ورغړېدل، د ږېرې په گڼو تورو وېښتو کې ورک شول.

ورو یې وویل:

_اه، زرو! وښه، ستا ټکری مې سم نه و راځړولی.

د باندې ووت، ټکری یې پر وښو هوار کړ، د ټکري تر څنگ اوږد وغځېد. پورته یې وکتل، په هسکه طیاره پسې دوې سپینې لیکې روانې وې.

د سړي سترگې سره ورغلې، یو وخت یې بانه خلاص کړل، طوطي یې پر ټټر ناست و. سړی وښورېد، طوطي وښو ته ټوپ کړل.

سړي وویل:

_په ځینو خبرو باید پوه شې.

ټکری یې ور واخیست، جونگړې ته ننوت. طوطي یې په درېڅه کې کېناوه، ویې ویل:

_ها کونج ته اینبی گیلاس، دېگ، بدنۍ، اره، توره چایجوشه ... بلا نه وهي، له اوسپنې جوړ دي، د ایږ پوستکی او بالښت هم نه خرابېږي، فرش هم نه شته چې چټل شي، خاورې دې، مازې جارو غواړي، خو...

غلی شو، په وچو وینو لړلی ټیکری یې د ښځینه زړو جامو تر څنگ را وځړاوه، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:

_خو له دې دوو جوړو جامو او ټکري لیرې گرځه! نه به منبوکه ور وړې او نه هم تېره نوکان.

غلی شو، ویې ویل:

_هو رښتیا! ټوپک هم هېر نه کړې.

سړي ټوپک ته لاس ور وغځاوه، له کاشه یې یو یو کارتوس را وایست، لمن یې پرې
تېره کړه، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:
_لس کارتوسه ول، خو څلور ترې وېشتل شوې دي، یوه ګولۍ د یوې هوسۍ سر ته
سیخه شوه، د خولې خلاصېدو ته نه شوه پاتې، پوهېږې، دې ته جنګي کارتوس وایي، د
مردکۍ غوندې یوه غټه چره لري، دوې نورې یوه اېږ وخوړې، پوستکی یې وینې، لوی
و، په یوه ګولۍ یې چاره نه کېده، څلورمه د یوه انسان تر زړه وخته.
سړي بېرته کارتوس په کاش کې واچول، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:
_د وزر زخم دې لا تازه دی، راځه، یوه چاره به یې وکو.
ټوپک یې غاړې ته واچاوه، طوطي یې ور واخیست، د باندې ووت، ویې ویل:
_یوه بله! د زرو له قبره به هم لېرې ګرځې، د قبر پر سر ګلان په اواره کې نه موندل
کېږي، غره ته پسې ختلی یم، یو یو مې له ړېښو سره راکښلی دی، دا دوه کاله لومړۍ
څړمنی (پسرلی) همداسې کوم، خو دا ګلان ډېر نازک دي، د یخنۍ تاب نه لري، د
غره پر سر د لومړۍ واورې سوړ باد یې وچ کړي.
سړي ګام واخیست، طوطي یې له اوږې وښوېد، خو د پښو تېره نوکان یې د سړي د
واسکټ شکېدلې جېب ته سیخ شول، روغ وزر یې ورپاوه، بېرته اوږې ته وخوت.
سړی لاندې درې ته کښته شو، د سیند اوبه د غره له پرښو سره لګېدلې، سپین
ځګونه یې پر سر روان ول....
سړی د اوبو له ژۍ سره مخ پورته لاړ، لنډ راتاو شو، غره ته وخوت، د ګڼو ونو په مینځ
کې ودرېد، شاوخوا یې وکتل، ټیټ شو، یو سپین ګل یې را وشکاوه، سترګو ته یې ونیو،
د ګل په سپینو پاڼو کې سرې نرۍ لیکې تېرې وې.
د ګل پر پاڼه یې غاښونه ټینګ کړل، لاړې یې تو کړې، ویې ویل:
_نه پوهېږم، هېر مې دي، ډېر وخت ووت، خو زرو همداسې یو ګل را شکولی و.
له ونو ووت، په بوټو کې مخکې لاړ، اخ یې کړل، کېناست، تېره اغځی یې تر زاړه بوټ
وتلی و. بوټ یې وایست، د کیڼې پښې د بټې ګوتې لاندنۍ برخه یې وینې وه.

په بوټ کې نښتی اغزی په اسانۍ وخوت، بېرته یې گامونه واخیستل، یوه هسک بوټي ته ودرېد،د گل وړه پاڼه یې په خپلو گوتو کې وسولوله، گوتې یې ژبې ته ور وړې،ویې ویل:

_دا خو هیڅ خوند نه لري.

طوطي یې له اوږې ټوپ کړل، گڼ بوټي ته ننوت.

سړي وخندل:

_نه نو، اوس سره ملگري یو، کله دې پرېږدم.

لاس یې ور وغځاوه، طوطي یې له نریو څانگو را وایست، په خپل ځنگانه یې کېناوه، ورو یې وویل:

_گوره! له ډېر وخته راهیسي مې انسان نه دی لیدلی، کله کله جونگړې ته نږدې د چهار مغزو ونې ته غږېږم، د زرو کیسې ورته کوم، خو ونه یې نه اورې، نه پوهېږم، یا به ماته همداسې ښکاري، خو اوس ته په گوتو راغلی یې، نو دومره نخرې مه کوه.

ولاړ شو:

_راځه، هغه گل باید پیدا کړو.

د ټوپک کنداغ له لویې ډبرې سره ولگېد، له پورته وړې تېږې راورغړېدې.

سړي په بیړه د ټوپک خوله، پورته سیخه کړه، ټیټ شو، یوه وړه ډبره یې راواخیسته، ببر بوټي یې پرې وویشت، سویې ټوپ کړل.

سړي سړه سا واخیسته، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:

_یو ځل مې په سیند کې کبان نیول، له ونو لوی ابږ راووت، مجبوره وم، اوبو ته مې ور ټوپ کړل، بلې غاړې ته ووتم

سړی د باران د ړنو اوبو ډنډ ته ودرېد، کېناست، په اوبو کې یې خپل مخ ته وکتل، خړې شونډې یې موسکۍ شوې:

_اه! زرو! غم دې څومره ژر وخوړم.

په اوبو کې یې پر اوږه ناست طوطي ته وکتل، ویې خندل:

لیکوال: نصیراحمد احمدي

_د زرو له مرگه راوروسته مې خپل مخ ته نه و کتلي، توبه، یو ځل، یواځې یو ځل، څومره وخت؟ امممم، نه پوهېږم، خو د زرو له مرگه یواځې څو میاشتې تېرې وې چې په جونگړه کې غونډل وچیچلم، تندی مې خوږین شو، آینه نه وه، د چینې په ډنډ کې مې خپل مخ وکوت، خو اوس بده بلا رانه جوړه شوېده، ککرۍ ته مې وگوره! لوڅه ده، اه! د مخ گونځې مې سم سیوري لري، د دېرش کلن سړي نو دومره زوړ مخ وي!

سړي یودم وخندل، په اوبو کې یې گوتې ننه ایستې، څېره یې ړنگه شوه، ویې ویل:

_ورک یې که. ښکلی یا بدرنگه، پروا یې نه لرم، زرو نشته.

ولاړ شو، طوطي ته یې تر څنگ وکتل، ویې خندل:

_دومره بدبد مه راته گوره! د زرو تر مرگ مخکې داسې نه وم، هوار مخ او اوږدې څڼې مې درلودې، د زرو پر زنگانه به مې سر کېښود، هغې به مې په گڼو تورو وېښتو کې نرۍ گوتې تېرولې، د دنیا خوند پکې پروت و.

سړ ی غلی شو، یودم یې وخندل:

_یوه ورځ یې په گوتو کې توره سپږه ورغله، خو د زرو تندی گونځې نه شو، پوهېده، د ځنگله ژوند و، شامپو او د نریو ښاخونو ږمنځ به مو له کومه کوله! تر غرمې یې زما وېښته سره واړول، خوند یې کاوه، خو بله سپږه یې ونه مونده.

په سبا یې جونگړې ته نږدې سابه پخول، ورغلم، سر مې یې پر ځنگانه کېښود، لنډه یې رایاده کړه چې وېښته دې پاک دې، بله سپږه نشته. خواست مې ورته وکړ، خو دې خندل او همدا یوه خبره یې ټینگه نیولې وه.

جونگړې ته ننوتم، د ایږ د پوستکي تېره وېښته مې سره واړول، خپلې ناولې جامې مې وکتلې، خو سپږه نه وه چې پر اوږه یې کېږدم، زرو ته ووایم چې وگوره! دا سپږه مې اوس له وېښتو را ولوېده. اه! هغه سات مې له خدایه یوه سپږه غوښته، یواځې یوه سپږه، که پاچا وای، نو هماغه وخت مې ټوله پاچاهي په یوه سپږه ورکوله.

سړی غلی شو، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:

_راځه! په گل پسې راغلي یو.

روان شو، مخکې لاړ، بېرته راوګرځېد، ولاړې هسکې تورې تېږې ته یې په ځیر وکتل، په بېړه یې د تیږې پر سر د مرغانو وچه چټلي پاکه کړه، کېناست، پر تیږه یې لاس تېر کړ، سترګې یې ډکې شوې:

_په ټول غره کې تر دې ښکلې تیږه نشته.

ویې ټوخل،په سوځېدلې سا یې وویل:

_دا ځای و.

تر ډبرې راوګرځېد، ویې ویل:

_د ډبرې شمال خواته درې، څلور ګامه فاصله وه.

ټوپ یې واچاوه:

_یو، دوه، درې.

ودرېد، شاوخوا یې وکتل، بل ګام یې واخییست:

_څلور.

کېناست، په خوند یې وویل:

_سترړیا ارزېده.

شین بوټی یې ور وشکاوه، طوطي ته یې وکتل، پر ډبره ناست و، د ټټر مړې، شنې بڼکې یې باد پړسولې وې.

ورغې:

_ورته وګوره! غوټۍ یې لا نه دې سپړلې، خو زړه ته مې ولوېده چې زرو همدا بوټی راښودلې و.

سړي په خپلو تېرو نوکانو غوټۍ خلاصه کړه، یوه پاڼه یې خولې ته واچوله، په خوند یې وویل:

_نه یم غلط، خوږوالی لري، بس، یواځې پاڼې یې نه دې سپړلي، په دې غره کې به دې ایله د جوزا اخېر ته هډونه تاوده شي.

ټوخي واخیست، له خولې یې لاړې باد شوې.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

له بوټې يې څو وړې غوټۍ ور ټولې کړې، په غروي کې يې وسولولې، ويې ويل:

_يوه ورځ مې لاس په اره ژوبل کړ، زخم يې نه سره ورته، له زرو سره همدې غره ته راوختم، هوا توده وه، ګلان مو په اسانۍ پيدا کړل. زرو د ګلانو پاڼې په خپل غروي کې وسولولې، زما پر لاس يې راکېښودې، ښه مې په ياد دې، زرو همدې ډبرې ته ولې لګولې و.

سړی غلی شو، سولولې غوټۍ يې د طوطي پر مات وزر کېښودې، طوطي کرېږه کړه.

سړي وخندل:

_خو ما درد نه احساساوه، يا به مې زخم ته پام نه و، زرو ته مې کتل او پر خپل لاس مې د هغې د تودو ګوتو له لګېدو خوند اخيست، خو ته نه يې ګرم، زما زيږ لاس او د زرو پستې ګوتې، ډېر سره ليرې دي.

غلی شو، له خپلې لمنې يې نرۍ تراڼه وايسته، د طوطي وزر يې پرې وتاړه.

ويې ويل:

_د زرو د خولې خبره درته کوم، انا يې کوچۍ وه، په يوناني دواوو ښه پوهېده، دې ته يې هم د ځينو بوټو رازونه ويلي وو، نه پوهېږم، زما لاس خو ټک پتری شو، ولې به نه جوړېده، د زرو ګوتې پرې لګېدلې وې.

ټوپک يې ور واخيست، طوطي يې پر خپله اوږه کېناوه، مخ کښته روان شو. څومره چې لاندې ته، د سيند د اوبو شېهاری تېزېده.

سړی يو ځای ودرېد، طوطي ته يې تر څنګ وکتل، ويې ويل:

_ته به وږی يې!

لاره يې چپه کړه، پر يوې لوړې وخوت، ېبرته کښته شو، په نرۍ دره کې د شاتوت زړې ونې ته ودرېد، پورته يې وکتل، ويې ويل:

_لا خام دي.

په تګ کې يې وويل:

_دا ونه هم راباندې گرانه ده، زه او زرو به کله کله ورته راتلو، زرو به د ونې لاندینۍ پاڼې په پخو توتو پسې اړولې، خو ما به د هغې په توتو ککړې سرې خولې ته کتل.
سړی سیند ته کښته شو، یو دم یې وخندل:
_اوس به دعا راته وکې!
ټوپک یې نیالگي ته ودراوه، پر ملا کړوپ شو، غټه ډبره یې واړوله، تندی یې تریو شو:
_نشته.
د سیند څنډې ته ورغی، بله ډبره یې ورغړوله، یودم یې د دواړو لاسونو غریوي سره وجنگول:
_پیدا مې کړل.
طوطي یې پر یوه هواره ډبره کېناوه، ټیټ شو، لاس یې د طوطي سترگو ته ونیو، په دوو گوتو پسې یې سور اوږد چینجی ځړېده.
سړي په خوند وویل:
_نه پوهېږم، ماهیان خو یې په شوق خوري.
چینجۍ یې د طوطي مښوکې ته نږدې پر هواره ډبره کېښود، خو طوطي ور ونه کتل.
د سړي تندی تریو شو:
_فکر نه کوم چې تر ماهیانو دې پاک خوره اووسې. زه په همدې سرو چینجیو ماهیان نیسم، بس، تر اوسه یو چنگک هم خالي نه دی راختلی.
سړي د خپل زاړه کمیس غاړه خپلې پزې ته ورنږدې کړه، ویې ویل:
_دومره بوی یې نه ځي، خو اوس تیار د سیند غاړې ته راغلی یم.
کمیس یې وایست، د پښتیو هډوکي یې راوتلي وو، تر ښی اوږې لاندې یې د مرمۍ د لگېدو نښه ښکارېدله.
کمیس یې په اوبو کې وواهه، بېرته یې پر هواره ډبره کېښود، د کمیس پر غاړه یې یو موټی لندې شگې وموښلې، اوبه یې پرې تېرې کړې، ونې ته ور وگرځېد، کمیس یې لمر ته راوځړاوه، بېرته طوطي ته راغی، ویې ویل:

_خوښه دې، ته به وړی یې.
سړي وټوخل، ویې ویل:
_دومره هم نه یې رابانديې ګران، خو د زرو له خاطره دې عزت کوم، پوهېږې! د جونګړې پر سر د چهارمغزو په ونه کې یوه طوطي ځاله جوړه کړې وه، چغهارې یې تېرې لګېدې، خو د زرو له لاسه مې کار نه پرې درلود. زرو ته یې خوند ورکاوه، ډېره یې ورسره جوړه وه، طوطي اموخته و، څرمونۍ (پسرلی) به راغی او د لومړۍ واورې تر اورېدو مخکې به یې ځاله پرېښودله، زرو به خندل، ویل به یې چې زموږ ژوندۍ جنتري ده.
یوه غرمه په جونګړه کې وېده وم، د زرو چیغې مې واورېدې، په بېړه د باندې ووتم، زرو د طوطي مات وزر په خپلو ګوتو کې ټینګ نیولی و. علت مې وپوښت، په ژړا کې یې رایاده کړه، چې د طوطي چغهارې شوې، پورته مې وکتل، کوچیني باز له ځالې پورته کړی و، وړی یې نه شوای، لاندې راولوېد.
طوطي مې راواخیست، پر سترګو یې خړه پرده راغلې وه. یوه شېبه ژوندی و، بیا مړ شو.
د زرو په وینو سرې ګوتې مې په خپلو لاسونو کې ټینګې ونیولې، هغې زما پر اوږه سر کېښود، په ژړا کې یې وویل:
_ځاله خالي شوه.
سړي د طوطي د مښوکې لاندینې برخه په ګوته ووهله، ویې خندل:
_اوس پوه شوې چې ولې رابانديې ګران یې؟
سوړ اسویلی یې وایست:
_اه! که دې زما زرو لیدلې وای، یوې خندا یې وزر در جوړاوه.
ولاړ شو:
_راځم.

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

د ډبرو خواته ورغی، شاوخوا یې وکتل، له سکرو یې یو سکور راپورته کړ، بېرته طوطي ته راغی، په خوند یې وویل:

_ښه دي کړي، ډاډه یم چې د چینجي په خوړلو به نه یې پښېمانه شوی.

سړی پر هواره ډبره پړمخې پرېووت، طوطي یې تر څنک کېناوه، سکور یې په دوو گوتو کې ونیو، ویې ویل:

_اول به د زرو سترگې درته رسم کړم، داسې. ام، د زرو سترگې تورې وې، د سترگو کسي یې یو څه غټ ښکارېدل، هه! په دې ترتیب.

یودم کېناست، رسم کړې سترگې ته یې وکتل، تندی یې تریو شو:

_دا سترگه غټه راغله، خو د زرو سترگې وړې وې، دومره اوږده بانه یې نه لرل، ښکلې نه ده، له زرو سره غټې سترگې ښې نه ښکارېدې.

واسکټ ته یې لاس ور وغځاوه، پر انځور کړې سترگه یې تېر کړ.

ویې ویل:

_له سره به یې جوړ کم... ام، په دې ترتیب، وړې او یو څه اوږدې، کرارې سترگې... داسې.

اوس د بلې سترگې وار دی. د زرو د دواړو سترگو تر مینځ فاصله لږ ډېره وه، هه! دا یې هم بله سترگه.

نېغ کېناست، ډبرې ته یې وکتل، په خوند یې وویل:

_دې ته وایي د زرو سترگې.

بېرته پر ډبره ور ټیټ شو:

_اوس یې د پزې وار دی.

شېبه وروسته یې سکور یوې خواته کېښود، د لاس څنگله یې ډبرې ته سیخه کړه، لاس یې تر زنې لاندې کړ، ډبرې ته یې وکتل، یودم یې واسکټ تر کونج ونیو، ویې ویل:

_د زرو پزه دومره هسکه نه وه.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

د واسکټ ژی یې په خپله ژبه لنده کړه، د رسم کړې پزې لاندینۍ برخې ته یې ونیوله، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:

_دومره بد بد مه راته ګوره، دوولس کاله مې مکتب ویلی، د رسم نومرې مې تر ټولو ډېرې وې.

ډبرې ته یې وکتل:

_زرو یو څه لنډه پزه درلوده، په دې ترتیب...پزه یې د سترګو له مینځه نرۍ را جلا شوې وه، خو وروسته لږ پلنوالی پکې راغلی و...داسې.

سړي سر پورته کړ، ببرته پر ډبره ور ټیټ شو:

_اوس یې د خولې وار دی، لاندینۍ شونډه یو څه ډکه لیکم ، خو پورتنۍ شونډه یې نرۍ راغلې وه.

سړی کېناست، خړې شونډې یې موسکۍ شوې:

_دې ته وایي د زرو خوله، هماغسې سره راټوله ده، خو سور رنګ نشته، د هغې شونډو سرخي لرله.

اه! تر غومبرو لاندې ژور ځایونه مې څنګه هېرېدل!

ټیټ شو، خو ببرته نیغ کېناست:

_نه، زرو په دې رسم کې نه دې خندلي، دا وړې ژورې یې یوائې په خندا کې راتلې، اه! د هغې په خندا پسې خپه یم. هو ربښتیا، زرو پراخ سپین تندی درلود، د وېښتو رسمول به یې تندی ښکاره کړي.

پر ډبره پرېووت:

_ام، وېښته یې تور ول، کټ مټ لکه دا سکور، خو دومره سپېره نه ښکارېدل، بس! خدایي ځلا یې درلوده.

یودم یې تندی تریو شو، مات سکور یې اوبو ته واچاوه، ویې ویل:

_نه پوهېږم، ترباران یوه ورځ مخکې دلته ولمبېدم، یخني مې وشوه، اور مې بل کړ، خو فکر کوم وروستي باران له سکور سېکه ایستلې ده.

سړی ستوني ستغ پرېووت، لمر ته يې وکتل: سترګې يې پټې کړې:
_طوطي! لمر تر تا بختور دی، زرو يې لېدلې وه.
غلی شو، ویې ویل:
_زرو له ونې ټیټه وه، خو نری ښکارېدله، په تګ کې به يې تور وېښته له ملا بېل ورسره تلل.
سړي سوړ اسویلی وایست،سترګې يې پټې کړې، ویې ویل:
_ طوطي! کاشکې دې زما وړه پاچاهي لیدلې وای.

(۳)

شغال کوکه کړه، سړي سترګې پرانیستې، تیاره وه، دروازې ته يې وکتل، د دړو له چاکونو دوه ستوري مالومېدل.

سړي پر غولي لاس تېر کړ، د چهارمغز مات پوستکی په ګوتو ورغی، کړپ شو، پوستکی پر کاسه ولګېد، پر ځمکه د طوطي د مات وزر کربښنده غبرِ واورېدل شو.
سړي وویل:
_اه! ښه ده چې ژوندی یې.
سترګې یې سره وروستې، ویې ټوخل، ټوخي یې زور واخیست، لاس یې وتپاوه، جام یې شونډو ته ونیو، دوه، درې غوړپه اوبه یې تر ستوني تېرې کړې.
ولاړ شو، وړې لرګینې کړکۍ ته یې لاس ور وغځاوه، پر مخ یې سوړ باد ولګېد. د باندې یې وکتل، پر ونو د ستورو تته رڼا پرته وه.
سړی بېرته خپل ځای ته راغی؛ د ابرِ پوستکی یې پر زنګنو ور وښویاوه؛ غلی پرېووت.
ټټر یې دروند شو؛ لاس یې ور وړ؛ طوطي کرېږه کړه.
سړي چیغه کړه:
_نه دې خورم.
طوطي یې تر غاړې ونیو؛ پر خپل ټټر یې کېناوه. طوطي ټوپ کړل، سړي لاس پسې ور واچاوه، په ګوتو کې یې مړې بڼکې پاتې شوې.
سړی غلی پرېووت، خو وروسته سلګیو واخیست، په غریو کې یې وویل:
_طوطي! ته باید زما خبرې واورې!
غلی شو، یودم یې تر خولې تېره کوکه راووته!
_اه زرو، زړه مې چوي.
ولاړ شو، د باندې ووت، پر قبر ور پرېووت، غریو واخیست:
_زرو! یواځې یم، ډېر یواځې! ان طوطي هم زما خبرې نه اوري!
سړی غلی شو، بغور (غمبوری) یې د قبر پر وړو ډبرو ولګاوه، ډبرې سړې وې، ورو یې وویل:
_سهار یو وار خپل پخواني کور ته ورځم.

(٤)

د سړي پښه وښویېده، ټوپک له تېږې سره ولګېد، له پورته غټه ډبره راغله، سړي ځان ځنګ ته کړ، پر اړخ ولوېد، لاندې ورغړېد، له اغزو ډک بوټی یې اوږې ته سیخ شو، (اخ) یې کړل، تېږې تېږې ته یې لاس ور واچاوه، تېږه ښویه وه، ګوتې یې بېلې شوې، د یوې ونې تر تنې یې غبرګ لاسونه را تاو کړل. همالته اوږد وغځېد.

باڼه یې خلاص کړل، د لمر تېږې وړانګې یې سترګو ته سیخې وې، ورمېږ یې کوږ کړ، طوطي پر یوه شنه ډبره ناست و.

سړي ښی لاس وخوځاوه، حرکت یې درلود، کیڼ لاس یې پر ځمکه ولګاوه، درد نه و.

سر یې پورته کړ، په احتیاط کېناست، په کیڼ زنګون کې یې څړیکه شوه، زنګون ته یې وکتل، خړه، زړه ټوټه په وینو سره وه.

سړي پایڅه پورته کړه، د زنګون پوستکی یې تېږې ورسره وړی و. بوټ یې وایست، د پښې ګوتې یې خوځېدلې.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

سړی ورو ولاړ شو، مخ پورته وخوت، لوېدلی ټوپک یې ور واخیست، طوطي ته ورغی، پر تېږه کېناست، لاندې یې وکتل، یودم یې سر وخوځاوه، په خندا یې وویل:

_په سخته کې به مرگ هم منډې درنه وهي، ته ورته وگوره، پنځه، شپږ متره لاندې ورغړېدم،نه مې ورمېږ را لاندې شو او نه مې هم سر ته کومه تېره ډبره سیخه شوه.

سړي لاندې وکتل، لیري، د گڼو ونو تر مینځ په تش چمن کې له ختو او ډبرو جوړه جونگړه ښکارېدله.

سړي په خوند وویل:

_طوطې! پوهېږې چې دا جونگړه مو څه وخت جوړه کړه؟

طوطي پر ډبره ناست ملخ ته کتل...

د سړي سترگې وځلېدې:

_دې ځای ته اول د زرو ور پام شو، له لوړې یې ولید، خوند یې ورکړ، کله چې ورکښته شوو، د اوسېدو له پاره سم راته وایسېد. زرو خوشاله وه، پر مټ یې کلکه چونډۍ راولگوله، په خوند یې وویل:

_انتخاب مې څنگه دی؟

وروسته یې درې څلور گامه واخیستل، په شنه چمن کې یې یوه تېږه کېښوده، ویې ویل:

_تر دې ځایه به یوه کوټه جوړه کړو.

بیا یې له ونې لوېدلی چهارمغز ور واخیست، د کیڼې سترگې پاڼه یې سره وروستل، لاندینۍ شونډه یې په غاښونو کې ټینگه کړه، چهارمغز یې وار کړ، لېرې ورغړېد، ویې ویل:

_تر هاغه ځایه به د لرگیو یوه کټاره راوگرځوو، بس، د ترکاریو د کرلو له پاره ښه ځای دی.

بیا ماته راغله، اوږه یې راسره وجنگوله:

_څنگه! زما نخشه دې خوښه نه شوه؟

ومې ویل:
_نه
په تندي کې یې ګونځې پیدا شوې، دواړه شونډې یې سره ورغلې:
_ام م م..... بخیلي مه کوه، دا راسره ومنه چې ښکلې خبره مې وکړه.
ومې ویل:
_خو یو څه کم دي، د ماشومانو کوټه!
زرو وخندل، پر غاړه یې کلکه خوله راولګوله.
سړی غلی شو، غاړې ته یې لاس ور ووړ، ورو یې وویل:
_اه! څه توده خوله.
مخ یې واړاوه، د لمر وړانګې یې پر سترګو ورغلې، اوښکې پکې ځلېدلې.
سړی ولاړ شو، طوطي ته یې وکتل، له ژېړې منښوکې یې د ملخ خړ وزر راوتلی و.
سړي وویل:
_راځه! سلامت ورځ مزل پاتې دی.
ګام یې واخست، خو بېرته ودرېد، پایڅه یې ور پورته کړه، د زنګانه وینه وچه وه، بېرته یې حرکت وکړ، ژوبله پښه یې درنه پسې اخیسته. یو ځای ودرېد، د ټوپک کولنګ یې کش کړ، ورو یې وویل:
_پوهېږې، دا ځای ابړ لري، لاندې هم کله کله راپیدا شي، خو وخت یې مالوم دی، کله چې د غره څوکې ډېره واوره ونیسي، نو ابړ، لېوان او نور ځناور د غره لمنو ته راکښته کېږي.
سړي بېرته ټوپک اوږې ته واچاوه، ورو یې وویل:
_له دې وروسته ونې ګڼې دي، ښه ده، په دې غره کې د لرګیو د وړلو لاره نشته، که نه نو اوس به په سیوري کې نه تلو.

(۵)

سړی د غار خولې ته ودرېد، ټوپک یې پر یوه هواره ډبره کېښود، د دوو تېږو تر مینځ راوتلی بوټی یې وڅانډه، د بوټي پاڼې یې پزې ته ور نږدې کړې، سا یې کش کړه، تر ډېره یې سترګې پټې وې.... بېرته یې ټوپک ور واخیست، غار ته ننوت.

غار ارت و، سړي یوائې یو ځای ملا کړوپه کړه، بېرته نیغ شو. مخکې لاړ، په پراخ ځای کې ودرېد، ځای د یوې غټې کوټې په اندازه و.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

سړي شاوخوا وکتل، ټوپک یې کېښود، ښویې ولاړې ډبرې ته کېناست، ډبره له سپینو لیکو ډکه وه.
سړي شونډې ور نږدې کړې، ډبره یې ښکل کړه، له خاورو یې د ماتې پیالې لاستی راپورته کړ، لمن یې پرې تېره کړه، په زړه پورې یې ونیو.
ولاړ شو، د پیالې لاستی یې له ماتو بنگړیو، زړې ښځینه چپلکې، د مبایل له شکېدلي سپېره پوښ او جارو سره کېښود. په خاورو کې ستوني ستغ اوږد وغځېد، پورته یې وکتل، له ډبرو وچ واښه راوتلي وو.
سړي سره سا وایسته، سترگې یې پټې کړې، په اوبو کې د ځاځکو د لوېدو غږ راته.
په اوبو کې چړپا شوه، سړی په بېړه ټوپک ته ور وښوېد، گیدړې مخامخ منډه راواخیسته، ټوپ یې کړل، لنده لکۍ یې د سړي پر مخ ولگېده، ښویه له غاره ووته.
سړي لاړې تو کړې، خپل لستوڼی یې پر خوله تېر کړ، طوطي ته یې وکتل، د دوو ډبرو په مینځ کې ننوتی و.
ولاړ شو، د کوټې په بل سر کې پرې شوي غار ته ودرېد، ملا یې کړوپه کړه، مخکې لاړ، چونگی یې واورېد، سړي ټوپک هماغه خواته ور واړاوه، یوه شېبه ودرېد، سترگې یې له تیارې سره اشنا شوې، د اوبو د کوچیني ډنډ پر ژۍ د گیدړې بچیان پراته وو.
سړي خپلې پزې ته لاس ور ووړ، پورته یې وکتل، د اوبو دوهم ځاځکی یې سترگې ته سیخ شو، خوله یې وازه کړه، ځاځکی یې پر شونډو ولگېد، ویې خندل، بېرته خپل ځای ته راغی، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:
_اه! دومره ډار هم ښه نه دی.
طوطي یې د ډبرو له مینځه را وایست. اوږد وغځېد، طوطي یې پر خپل ټټر کېناوه، ورو یې وویل:
_پوه شوم، دې ځای خوند درنه کړ، خو مجبوره یې چې یوه شپه همدلته تېره کړې، پوهېږې، په دې ځای کې مې ډېر یادونه پراته دي.
سړي یودم وخندل، د طوطي مښوکه یې په خپله گوته ووهله، ورو یې وویل:

لیکوال: نصیراحمد احمدي

_هاغه هواره ډبره وینې؟ لیکو ته یې وگوره، همدا سپینې لیکې د زرو د لاس نښې دي.

یوه ورځ د خوړو په موندلو پسې د باندې ووتم، سات، نیم سات وروسته بېرته راغلم، زرو په یوه سپینه ډبره همدا لیکې ایستلې، زما په لیدو یې راته وویل:

_نن مو څوومه ده؟

پوه شوم چې د ورځو حساب کوي، هره لیکه، مانا یوه ورځ.

ورو مې وویل:

_دلته دې دومره ژر زړه شین شو؟

په بېړه یې راته وکتل، زرو خپله غوسه نه شوی پټولی، هر څه یې په څېره کې راتلل، په غوسه کې به یې شونډې رپېدلې.

خبره مې واړوله، خو هغه ولاړه شوه، لېرې کېناسته. ورغلم، د هغې سر مې په خپل ټټر پورې ټینگ ونیو، زرو یو دم وژړل. په ډک ستوني یې وویل:

_بیا داسې ونه وایې.

زنه مې د هغې پر ککرۍ کېښوده.

زرو وویل:

_په اور او اوبو، دواړو کې درسره یم.

ومې ویل:

_اتمه.

په ژړاکې یې وخندل:

_د څه اتمه؟

_نن مو اتمه ورځ ده چې دلته اوسو.

زرو په بېړه تیرې ته ورغله، دوې نورې لیکې یې هم وایستې.

سړی ټوخي واخیست، خبرې یې پرې شوې. ویې ویل:

ليکوال: نصيراحمد احمدي

_زرو به هره ورځ يوه ليکه ايستله، ټولې څلور شپېته ليکې دي، څه باندې دوې مياشتې.

سرې غلی شو، ورو يې ويل:

په دې ځای پسې مې د ژوند خوږې شېبې تړلې دي.

طوطي ته يې وکتل، ويې خندل:

_غزني ته به نه يې تللی، ډاډه يم، که غرېدای، ځواب به دې (نه) و. ځکه غزني سوړ ولايت دی، زه همالته پيدا او را لوی شوی يم، په اته ويشتو کالونو کې مې شين طوطي ونه ليد.

ما په لومړي ځل شنه طوطيان دوه کاله مخکې د لته د نورستان په ځنګلونو کې وليدل. اه، کيسه مې کوله، د غزني د قره باغ او مقر تر مينځ يو غر دی، خلک يې د (شير غر) بولي، ماشوم وم، له خپل پلار سره همدې غره ته په بوټو پسې لاړم، د سپيرو غرونو په مينځ کې همدا يوه غره ونې درلودې، ګڼې نه وې، د ترخو بادامو درې_ څلور سوه زړې ونې ولاړې وې.

پلار مې د غره ترخو او ګونګلانو (يو غرنی بوټی دی) ته د کولنګ تېره څوکه ونيوله، له وار سره به بوټی له رېښو سره راوخوت.

له پلاره مې وپوښتل:

_دادا! ولې د بادامو ړنګې، وچې ونې نه وړو؟

پلار مې په بېړه راته وکتل، تندی يې تريو و، په خشکه يې وويل:

_توبه وباسه! بيا داسې چټيات ونه وايې!

ما د بادامو ونو ته وکتل، تر ونو لاندې رالوېدلي، زاړه وچ ښاخونه پراته وو.

پلار مې وويل:

_ګناه لري؟

حيران شوم:

_څه ګناه، هسې ورستېږي، ښه ده چې تنور ورباندې بل کو.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

پلار مې کولنګ کېښود، راغی، په جګو پښو راته کېناست، زما پر اوږو يې غبرګ لاسونه کېښودل، ورو يې وويل:

_ګوره کامرانه زويه! تر اوسه دريو کسانو دا لرګي خپلو کورونو ته وړي دي، خو ښه ورځ يې ونه ليده،د يوه غبرګې غواوې مړې شوې، د دويم په کور کې له دربيو پښتو (نسلونو) راهيسي جينکۍ زېږېدلې، دربيم ته هم خدای لويه رسوايي ور واړوله، لور يې له يوه اوښپه سره وتښتېده.

پلار مې ولاړ شو، کولنګ يې ور واخيست، ويې ويل:

_نو چا چې د ترخو بادامو دا لرګي وړي دي، ښه ورځ يې نه ده ليدلې.

ومې ويل:

_دا کسان پېژنې؟

پلارمې يوه بوټي ته کولنګ ور واچاوه، پرته له دې چې راته وګوري، ويې ويل:

_نه، دا پخوانۍ اوازې دي، په وړکتوب کې مې له خپل پلاره واورېدې!

_نو ولې؟ په دې ونو کې څه دې چې ...

پلار مې په خبره کې راولوېد:

_اوس دا بوټي راپسې راټول که.

تر غرمې د خرې مضبوط بار برابر شو، د راتګ په وخت مې پلار لاره کړه کړه.

ومې ويل:

_کلی خو هاخوا دی.

پلار مې وخندل:

_راځه!

خره په سپېرو تېرو کې کښته روانه وه. ځای ځای به يې ټوږه ووهله، خو زما پلار قوي مټې درلودې، ټول عمر يې په نجارۍ کې تېر کړی و، بار يې لوېدو ته نه ورکاوه.

يو ځای يې خره ودروله، پلار مې تر مټ ونيولم، ارت غار ته ور ننوتو، په پراخ ځای کې له سپينې تيږې جوړه ښځه ناسته وه.

پلار مې غبرګ لاسونه لپه کړل، شونډې يې وخوځېدې، خو پوه نه شوم چې څه وايي، وروسته يې زما له اوږې سره خپله څنګله وجنګوله، ور ومې کتل، په اشاره يې پوه کړم چې دعا وکه!

وار له واره مې د روزيګل نوی بايسکل سترګو ته ودرېد.

ومې ويل:

_خدايه، روزيګل له بايسکله خلاص که.

روزي ګل زموږ همزولی و، مکتب ته به يوځای پلي سره تلو، خو وروسته يې پلار نوی بايسکل ورته واخيست، کله چې به تر موږ تېر شو، نو له روان بايسکله به يې پښه وغځوله، د بوټ پونده به يې د لارې مړو خاورو ته سيخه کړه، ټول ماشومان به پولي ته وختل.

پلار مې تر مټ ونيولم، ويې ويل:

_د ښځې تر مخ د جامو مينځلو تشت وينې؟

لاندې مې وکتل، سپينه ډبره د کاسې په څېر جوړه شوې وه.

پلار مې وويل:

_سلګونه کاله پخوا، همدې ښځې دلته جامې مينځلې، يودم کوپار ورباندې راغلل، ښځه په خپل عزت ووېرېده، خدای ته يې لاسونه لپه کړل، د نازولو بندګانو دعا ژر قبلېږي. ښځه په تېږه بدله شوه.

پلار مې پر اوږه سوک راکړ:

_اوس پوه شوې چې په دې غره کې د بادامو دا وچ لرګي ولې ځوک نه شي وړلی! د خدای د دې نازولې له ښېرا څخه وېرېږي.

شاوخوا مې وکتل، پر يوه هواره تېږه، غوږ مات شيطان ځراغ او ځو خيرن زاړه بوتلونه پراته وو.

پلار مې وويل:

_دې ځای ته هندوان هم اخترام (احترام) لري، بس، یواځې ، څو کاله مخکې لا دلته هندوان او سکان راتلل، دیگ به یې کاوه، وروسته به یې د شړشمو په تېلو څنې غوړې کړې، دایره به یې جوړه کړه، تر شیطان څراغ به راگرځېدل.
سړی یو ناڅاپه نبغ کېناست، واسکټ او کمیس یې په بېړه وایستل، کمیس یې ټکواهه، وړه څرمبنکۍ پر ځمکه ولوېده.
سړي وخندل:
_اه! له غونډله مې زړه چوي.
بېرته یې کمیس واغوست، خو واسکټ یې تر سر لاندې کړ، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:
_هغه مجسمه مې بیا ونه لیده، زموږ له سیمې لیرې وه، د پښو درې _څلور ساعته مزل یې غوښت، خو له کوچیانو به خبرېدم چې مجسمه په خپل ځای ولاړه ده، ان طالبانو د بودا مجسمه ړنگه کړه، خو د (شیر) د غره مجسمې ته یې څه ونه ویل، خو د کرزي د حکومت په پنځم، شپږم کال خبر شوم چې چا له بېخه اره کړې ده. خلکو دوې خبرې کولې، ځینو ویل چې د امریکایانو څرخکې ورته کېناستې، خو نور په دې باور و چې مجسمه تر پاکستانه ورسېده.
سړي سره سا وایسته، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:
د شیر غار هندوانو او مسلمانانو ، دواړو ته داسې مقدس و، لکه ماته دا ځای، زه په کال کې دوه درې ځله دې غار ته راخېژم.دا ځای د زرو له خاطرو ډک دی، په هره تېره یې لاس لگیدلی.
یودم کېناست، غولي ته یې وکتل:
_طوطي! زرو به همدلته گرځېده، په خاورو کې به یې اوس هم پلونه پاتې وي، هاغه تېره وینې؟ ولې به یې ورته لگولي وو؛ خبرې به یې کولې؛ خندل یې، خندا به یې په ولاړو تیږو ولگېده، انعکاس به یې وکړ، بېرته به راوگرځېده. اه! دا غار ډېر بختور دی، د زرو خندا یې اورېدلې ده.

زرو

ليکوال: نصيراحمد احمدي

راځه!

سړی په بېړه ولاړ شو، طوطي يې تر وزر ونيو، طوطي کريژه کړه، سړی واړه غار ته ننوت، ويې ويل:

_په اوبو کې د ځاځکو د لوېدو غږ اورې!

د ګيدړې بچيان وچونګېدل.

سړي وويل:

_د چت پر سر، لږ پورته يوه چېنه بهېږي، دا ځاځکې د هماغه چېنې زېم دی، زرو به چينې ته نه تله، بس، چې تندې به واخيسته، دې ځاځکوته به يې خوله ونيوله.

ما هم ترې زده کړل، خو د زرو پېښې مې نه شوای کولای، تل به مې مخ او غاړه لانده وو.

اه! راځه، راځه چې هغه بوټی در وښيم.

سړی له غاره ووت، د لمر سترګه د مخامخ غره پر څوکه ولاړه وه، ونې توربخونه ښکارېدلې، مازې څوکو يې ژېړه رڼا کوله.

سړی د غار خولې ته ودرېد، د بوټي پاڼې يې وښورولې، پزه يې ورنږدې کړه!

_اه: څومره خوږ بوی، پوهېږې! زرو د دې بوټي په بوی نه مړېده، د ورځې به څو ځله دې بوټي ته درېده، سترګې به يې پټې وې، د بوټي له بوی څخه به يې خوند اخيست.

سړی پورته وخوت، د چينې رڼې اوبه يې خپل مخ ته ور واچولې، کېناست، طوطي يې له زنګانه وښويېد، اوبو ته يې مښوکه ور ټيټه کړه.

سړي پورته وکتل، د غره سپينه څوکه نېغه ولاړه وه، لمر ته سيخو واورو ژېړه لمبه کوله.

سړي وويل:

_يوه ورځ له زرو سره پورته وختم، دوبی و، تر واورو ورسېدو، زه ودرېدم، خو زرو په څپلکو کې مخکې تله، ځای ځای به ټيټه شوه، له سپينو واورو راوتلي ژېړ ګلان به يې راوشکول.

په اول کې یې باک نه کاوه، خو وروسته یې د پښو ګوتې سرې شوې، تر تورې پورې مې په غېږ کې راوړه.
سړي یودم وخندل:
_اه طوطي، د زرو خندا دې نو نه وه لیدلې، زړه یې له بېخه ایست. پوهېږې، زرو مې په لومړي ځل دوه نیم ، درې کاله مخکې ولېده، ما د کړکۍ له پاره لرګی اره کاوه چې یوه ماشوم چیغه کړه، ور ومې کتل، نهه یا لس کلن هلک په حویلۍ کې منډې وهلې، خپل سر او ورمېږ ته یې څپېړې نیولې وې، په منډه کوټې ته ننوت، سر مې پسې ونه ګرځاوه، بېرته مې اره راواخیسته، خو شېبه وروسته مې د یوې نجلۍ خندا واورېده، ښکلې خندا، زړه یې له بېخه ایست. ور ومې کتل، د کوټې له وره لومړۍ یوه ځوانه نجلۍ راووته، بیا څپلکه پسې راغله، نجلۍ سر ټیټ کړ، څپلکه د غواوو پښو ته نږدې ولګېده.
نجلۍ په کړکۍ کې ودرېده، په خندا یې وویل:
_چینجیه! پړسېدلې پزه دې وخورې!
یودم یې په چوتره کې منډه واخیسته، له کوټې هماغه ماشوم را ووت، پزه یې ډومبک ولاړه وه.
نجلۍ دالان ته ننوته، ماشوم هم ورغی، د یوې ښځې چیغه مې واورېده!
_سترګې لرې که نه، په ذغالو کې وختې.
نجلۍ وویل:
_ادې! ورور مې کرار که!
چوپه چوپتیا شوه، د ښځې لوړ غږ مې واورېد:
_وه زویه، کرار کېنه! له بمبرو (غومبسو) څه بلا غواړې.
بېرته په خپل کار بوخت شوم، خو وروسته مې د اوبو د بمبې غږ واورېد، ور ومې کتل، هماغه نجلۍ ولاړه وه، خوره راباندې ولګېده.
له دالانه د ښځې غږ راغی!

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

_زرو، برګې غوا ته دوه سطله اوبه کېږده، له سهاره راهیسې تږې ولاړه ده.

سړی غلی شو. شونډې یې موسکی شوې، ورو یې وویل:

_اه، زرو، څومره خوږ نوم، نجلۍ زرو نومېدله.

د زرو نیکه په خپل پخواني کور کې نوې کوټې جوړې کړې وې، څلور خونې، درې تشنابه، دهلېز او د اور ځای. دې ټولو کړکۍ او دروازې غوښتې. پلار مې نجار و، د ټولو مزدوري یې یولک اوغانۍ ورسره خلاصه کړې وه.

ما هم د نجارۍ په کار کې تجربه لرله، د مکتب له وخته به دوکان ته تلم، خو له دولسمه وروسته مې یواځې نجاري کوله.

پلار به مې هم کله کله د نجارۍ نوي فرمایشونه راوړل، کوم وخت چې به کار راباندې ډېر شو، لاس به یې راسره ووړ.

ګذاره کېدله، دوه تنه وو، زه او پلار. د مور مې کلونه مخکې زړه ودرېد، مشر ورور مې له طالبانو سره د جنګ لومړي خط ته لاړ، مړی، ژوندی یې غیب شو. کشری هم په وړوکوالي کې شنې غاړې ونیو، تر ډاکټره ونه رسېد، بس، زه او پلار پاتې و، تر کور، په سارا خوشاله وم.

د زرو له نیکه سره مې په اوله کې ویلي و چې د دومره ورونو او کړکیو جوړول میاشت غواړې، کور مې لیرې دی، نه شم تلای، ده هم بله پکې ونه کړه، ویې ویل چې د شپې د تېرولو ځای له ما وغواړه.

په اول ماښام یې جومات ته بوتلم، اه، زړه مې ولړزېد، اوه، اته متره توره کوټه وه، په بر سر کې یې بله لرګینه دروازه ښکارېدله، ورغلم، دروازه مې خلاصه کړه، د فرضو ځای و.

څراغ مې ورته ونیو، محراب په تورو دېوالونو کې سپین ښکارېده، ګچ یې ور کړی و.

بېرته د سنتو ځای ته راغلم. زړې توشکې هوارې وې، له سره زاړه فرش نه نمجن بوی ولاړېده. د څراغ پلته مې لوړه کړه، پر چت لوګي وهلي تور لرګي پراته ول، له پورته د غڼو ځالې راځړېدلې.

ماخستن هماغه ماشوم ډوډۍ راوړه چې غومبسو پسې اخیستی و، د پزې پاړسوب یې لا نه و ناست، د نوم پوښتنه مې ترې وکړه، خو ماشوم کاسه کېښوده او په بېړه له جوماته ووت.
د ماخستن جمې ته پنځه، شپږ کسان راغلل، زه هم په کتار کې ورسره ودرېدم. څلور رکعته لمونځ په ارامۍ سره ادا شو، خو په سنتو او وترو کې د ځمکې دربا خته...د زنګنونو د لګېدو وار نه کېده.
نهه رکعته وروسته یواځې ملا صیب پاتې و، هغه هم لنډه دعا وکړه او له جوماته ووت.
اوږد وغځېدم، وروسته مې د وره د خلاصېدو غږ واورېد. ماشوم و، ګیلاس او چایجوشه یې کېښوده. د نوم پوښتنه مې ترې وکړه، ماشوم په پټه خوله دسترخوان ټول کړ.
لیندې ته مې پام شو، ربړ یې د ماشوم د تخرګ له جېبه راوتلی و. د هغه د خوښې خبرې مې راواخیستې:
_یاره، ورک یې که، د چتکي ویشتل ډېر سخت کار دی، زړه به دې خوړین کړي.
ماشوم نیغ را وکتل، دسترخوان یې پرېښود.
ومې ویل:
_ما رنګارنګ مرغان ویشتلي دي، خو چتکی ټوپونه وهي، تر اوسه د لیندې ګیټۍ (تیږه) نه ده ورته سیخه شوې.
د ماشوم سترګې وځلېدې، په خوند یې وویل:
_چتکی نو څه شی دی، همدا نن مې له ونې کښته راوغورځاوه.
ومې ویل:
_لینده به دې اصله وي.
ماشوم په بېړه لینده را وایسته، څراغ ته یې ونیوله، کش یې کړه، ویې ویل:
_ ارزانه لیندې هم شته، خو په دې مې دوه لسګونه ور وګڼل.

لینده مې ترې واخیسته، کش مې کړه، ومې ویل:
_اصلي ده، سور ربړ ژر نه شکېږي.
ماشوم په خبره کې راولوېد:
_مخکې به مې د بایسکل له ټوپه لینده جوړوله، خو وار یې مړ و، ګیټۍ به یې تر مرغانو نه شوای رسولای.
غلی شو، لینده یې رانه واخیسته، په خوند یې وویل:
_شین توپی دې ویشتلې ده؟
_نه
_شین غاړی؟
_ام م م ... نه
تندی یې تریو شو:
_نو ته ام ځانته ښکاري وایې؟ تا څه ویشتلي دي؟
لاره رانه ورکه شوه:
_ما، ما، هېڅ، هو ربښتیا! زموږ په کلي کې خړې مرغۍ ډېرې دي، خړه مرغی، یوځل...
ماشوم په خبره کې راولوېد:
_خړه مرغۍ نو څه شی ده، د لاس په لوټه به یې ام بوڅه راواړوم. خړې مرغۍ خو ان په غزني (ښار) کې هم شته، که نر یې سارایي مرغان ووله.
ومې ویل:
_نو ته غزنې ته هم تللی یې؟
_هو، مکتبونه لا نه و شروع، له نیکه، خور او مور سره د غزني زیارتونو ته لاړم.
د ماشوم د غړولو له پاره ښه موقع وه، ومې ویل:
_ښه نو، له دې دومره لوی کوره، یواځې درې نفره لاړئ؟
ماشوم وویل:

_پلار او ترونه مې نه وو، که نه هر څړمونی دوه _درې پسونه د زیارتونو له پاره اخلي.
ومې خندل:
_ ترونه! مانا ډېر ترونه لرې.
_هو، درې ترونه، پلار او دوه ترونه مې په سعودي کې دوکانونه لري، کشر تره مې په کابل کې ډاکټري وايي.
_نو کوچينان يې چېرې دي؟
_مشر تره مې کډه ورسره بيولې، اووه اجونه يې کړې، د هغه بل کډه د پلار کره په شپو تللې، کشر تره مې لا تر اوسه واده نه لري.
_نو هغه کوچيني ماشومان دې څه کېږي چې په سرای کې گرځېدل؟
_دواړه مې ورونه دي.
ومې ويل:
_ښه ده چې په کور کې مو جينکۍ نشته.
د ماشوم تندی تريو شو:
_ولې نشته، يوه مشره خور لرم، نن مې جنگ ورسره وکه، پزه مې نه وينې، بمبرې وچيچلم، خو دې راپورې خندل.
ماشوم کاسه ور واخيسته او له کوټې ووت.
اوږد وغځېدم، سترگې مې پټې کړې، په چت کې موږکان چونگېدل.
د پېريانو او دېوانو خيالي تصويرونو خوب ته نه پرېښودم....
يو دم چيغې شوې، زړه مې خولې ته راغی، پر زاړه فرش د دوو پيشوگانو جنگ و، يوې بلې ته يې نوکارې ور لگولې... د بالښت وار مې پرې وکړ، دواړه په منډه له کوټې ووتې.
ټوخی مې واووريد، يو بوډا په وره کې ودريد، زړې، شکېدلې جامې يې په تن وې.
بوډا وويل:
_که ولي نه يم، خالي ام نه يم، پوهېدم چې حاجې نواب به دې دلته راولي.

مخکې راغی، د خوشایو سوړ بوی یې ورسره راووړ، زما پښو ته نږدې توشکه یې سمه کړه، اوږد وغځېد.
شېبه وروسته یې وویل:
_ځوانه، په خوب کې خو به خرهاری نه کوې؟
زما ځواب ته ماتله نه شو، بله خبره یې وکړه:
_ټیټ بالښت درواخله، خرهار ی دې دروي، له خوبه به مې نه باسې.
څه مې ونه ویل.
بوډا یوه شېبه غلی و، بیا یې وویل:
_مه خپه کېږه، بیګا یو سوالګر راغلی و، تر سهاره یې خرهاری خوت، یوه سترګه خوب دې راباندې حرام شي!
ومې ویل:
_نو ته د شپې دلته وېدېږې؟
بوډا سر ه سا وایسته!
_هو، حاجي غلامالي (غلام علي) په اوله کې راته ویلي و چې په کور کې ځای نشته.
په خبره کې ور ولوېدم:
_دا حاجي څوک دی؟
_زه یې مزدور یم، درې غواوې او شل پسونه ورته ساتم، د دومره ګورم (پادې) مړول اسانه کار نه دی، ټوک ټوک یم.
ومې ویل:
_د دې کلي له کورونو مالومېږي چې دا خلک په نس ماړه دي، خو جومات یې خوار دی، ولې؟
بوډا وخندل:

_بې اتفاقي دې خدای په بوټي هم نه ور ولي، په یوه خوله نه دي، حاجي لالو جومات جوړاوه، خو نور کلیوال ورته ودرېدل چې نه، جومات به بیا د حاجي لالو په نوم یادېږي.
ومې ویل:
_خو په ګډه دې پیسې سره ټولې کړي.
_دا خبره بیا د حاجي لالو په نپس (نفس) نه وه برابره، ضد ونیو، ویل یې چې که داسې وکړی، نو جومات در پاته دی. یا به یې زه جوړوم، یا مو همدا سل کاله پخوانۍ جومات ښه دی.
بوډا کېناست، یوه چونډۍ نصوار یې تر ژبې لاندې کړل، په خوند یې وویل:
پوهېږې، حاجي لالو هم ځانته من وایي، اوو اتو کلیوالو ته یې په ګټه پیسې ورکړې دي، خبره یې چلېږي.
ومې ویل:
_دا بل حاجي څه نومېږي؟
_کوم؟
_دا زه چې نجاري ورته کوم.
بوډا وخندل:
_څومره هېرجن یې، په اوله کې مې درته وویل چې حاجي نواب.
ومې ویل:
_دا څنګه سړی دی.
بوډا تفدانۍ ته لاس وروغځاوه:
_په کم نپسي کې یې وړې ده، زامن یې د عربو په ریالونو کې مست دي، خو د ده مغروري به ونه وینې. په کور کې یې له سرو غالیو ځای نه کېږي، خو دی په خاوور کې پیتاوي ته ناست وي، غریبانو ته ام لاس نیسي، هاغه بله ورځ یې ماته هم یو سلګون راکو، پوهېږې، سږ کال یې خالي شپږ لکه اوغانۍ ذکات وایست.

ليکوال: نصيراحمد احمدي

بوډا غلی شو، څراغ ته يې ور پو کړل، تر يو څه وخته غلی پروت و، وروسته يې خرهاری شو.
تر ډېره ويښ وم، بيا مې سترګې سره ورغلې وې، يو وخت مې اوږه وخوځېده، سترګې مې رڼې کړې، ملا له څراغ سره راته ولاړ و، په توره ږېره کې يې د اوبو نښتو ځاځکو ژېړه لمبه کوله.
د باندې ووتم، له لښتي چړپا راتله، ورغلم، په تياره کې مې زوروره ناره واورېده:
_وه د خدای بنده! پام ! مه راځه! لوڅ يم.
همالته اوداسه ته کېناستم، اوبه سړې وې.
بيګانی بوډا مې څنګ ته ودرېد، څادر يې په خپله پکه ککرۍ تېراوه، په لړزانده غږ يې وويل:
_تو، لانت په شيطان، په دې سپينه ږېره يې تر اوبو وايستم.
اودس مې وکړ، جومات ته ورغلم، له لمانځه وروسته کليوالو خپل سرونه په څادرونو کې پټ کړل، ټول زنګېدل، کله کله به د خرهاري غږ هم واورېدل شو.
د سهار په خړه کې له جوماته ووتم، د حاجي نواب د کور دروازه خلاصه وه، نېغ نويو کوټو ته لاړم، اول مې له يوې دړې څخه د ليندې يو ښايسته دوه غاښی جوړ کړ، بيا مې يوه چوکاټ ته رنده ونيوله.
له غوسې ډک ښځينه غږ مې واورېد:
_مرداره شې، سمه ودرېږه.
ور ومې کتل، د زرو مور د غوا تي پرېمينځل.
بېرته په خپل کار بوخت شوم، خو وروسته مې د زرو غږ واورېد، سر مې پورته کړ، زرو پر اخوره ناسته وه، له خپلې مور سره يې خبرې کولې....
په ځېر مې ورته وکتل، د نجلۍ مخ ته سهارنۍ ژېړې وړانګې سيخې وې، پر سپينو غومبرو يې د ښو تور سيوري پراته ول.

زرو یودم راته وکتل، ژر مې دېوال ته ولاړ لرګی راکوږ کړ، لرګی دروند و، یو ګام شاته شوم، لرګی کړکۍ ته له پرې شوې ځایه لاندې ولوېد، له درب سره غوا وترهېده، ښځې په بېړه لرګي ته وکتل، ځان مې تر دېوال پټ کړ.
د ښځې بونګی مې واورېد، ور ومې کتل، غوا کراره ولاړه وه، د دیګ پر تل باندې د شیدو د دارو د لګېدو غږ راته.
زرو ته مې وکتل، خندل یې.
د لمر وړانګې تودې شوې، بېګانی ماشوم له پیالو سره راغی، وار له واره مې د لیندې دوه غاښی ورته ونیو، ماشوم غوټه کړه، دوه غاښی یې زما له ګوتو وایست، په خوند یې وویل:
_دا دې څه وخت جوړ کو؟
دسترخوان مې خلاص کړ، وچ تود پاستی پکې پروت و.
ماشوم ته مې وکتل، له لیندې څخه یې زوړ دوه غاښی خلاصاوه.
ومې ویل:
_نوم دې څه دی؟
_شریف الله!
چایجوشه مې راواخیسته،د شیدو چای و، خو مالګه یې ډېره درلوده، ومې ویل:
_دا چای دې ادې پوخ کړی؟
ماشوم په نوي دوه غاښي رابړ تاړه...
لینده مې ترې واخیسته، ومې تړله. ماشوم لینده کش کړه، تندی یې تریو شو:
_د لیندې په تړلو نه پوهېږې! یوه خوا یې لنډه ده.
لینده مې بېرته خلاصه کړه، له سره مې وتړله، ماشوم په لینده کې یوه وړه تېږه کېښوده، لینده یې چوترې ته ونیوله، کړنګ شو، بدنۍ لاندې راولوېده.
زرو په چوتره کې ودرېده، په لوړ غږ یې وویل:
_اې چینجیه، ودرې، نیکه به درسره ګوري.

زرو بدنۍ ور واخیسه، د اور خونې ته ننوته.
ومې خندل:
_نو ته چینجی یې؟
د ماشوم غومبرې سره شول:
_خو چینجو خوړم.
یودم یې خبره واړوله، لینده یې کش کړه:
_اول به د بمبرو ځاله پرې ولم.
ومې خندل:
_پرونی حال دې هېر شو! پزه دې اوس هم.....
په خبره کې راولوېد:
_هغه خو دوه غاښی سم نه و، تیږه د ځالې تر څنګ ولګېده، خو دا وار...
غلی شو، د پاستي ژۍ یې ور پرې کړه، په ډکه خوله یې وویل:
...خو دا وار ستن هم نه رانه خطا کېږي.
ټوخی مې واورېد، ماشوم په بېړه لینده په جیب کې واچوله. حاجي نواب و، راغی، مخامخ په اره شوې دړه راته کېناست، ماته یې وکتل، ویې ویل:
_کامرانه بچو، د کوټې یوې دروازې تاو کړی، سمه نه پورې کېږي. بیا یې په کراره وګوره.
ومې ویل:
_سمه ده حاجي صیب، بس، نیمه پیاله چای پاتې دی.
حاجي خپل لمسي ته مخ ور واړاوه:
_شریفه، بیا یې درسره راوله.
ورو ولاړ شو، له کوټې ووت.
شېبه ووته، ماشوم یو دم ترپ کړل، کړکۍ ته ودرېد، پورته یې وکتل، په خوند یې وویل:

_د شامتورو سپل دی.
منډه یې واخیسته، پسې غږ مې کړ:
_چېرته؟
په منډه کې یې راته وویل:
_د کور مخته د لښتي پر ژۍ اموخته دي، پرون مې هم وار پرې وکو.
پیاله مې کېښوده، زړور چوترې ته ورغلم، دومره باک یې نه راته، د نجارۍ له پاره ډېرو کورونو ته ورغلی وم، په یوې خبرې مې سر خلاص و، زموږ خلک کسبګر خپل سیال نه ګڼي، له ډم، نجار، زرګر . پښ... څخه یې سترګه نه کېږي. نه څوک مخ ترې پټوي او نه یې هم په سیالانو کې شماري.
په چوتره کې مې یوه ناره ونیوله:
_حاجي صیب!
له یوې کوټې د حاجي غږ راغی.
_راځه!
ورغلم، حاجي د کوچیني دالان او کوټې تر مینځ په وره کې ولاړ و.
د کوټې دروازه مې پورې کړه، ځای ته نه ورتله.
حاجي وویل:
_هر څړمونی یې همدا حال وي.
ومې ویل:
_د ژمې په وتو سره ځیني ورونه تاو پیدا کوي.
کېناستم، د دروازې لاندنۍ څنډې ته مې رنده ونیوله، د حاجي غږ مې واورېد:
_زرو بچو، پیالې ټولې که.
نجلۍ ته مې لار ورکړه، د ټکري پسته پیڅکه یې زما پر مخ تېره شوه.
حاجي وخندل:

_یاره کامرانه! پلار دې سم پرنګی دی، غلط یې کړم، د نجاري دا کارونه په دومره ډېره اجوره نه ارزېدل.
تر څنګ مې زرو ته وکتل، له دسترخانه یې پیالې ټولولې.
ومې ویل:
_حاجي صیب، دا قیمتي نه وینې، ولور دې اتو لکو اوغانیو ته رسېدلی. چې پلار مې تا یا کوم بل څوک غلط نه کړي، نو څنګه به خپل یواځیني زوی ته کوژده کوي؟
حاجي وخندل، زرو ته مې وکتل، پر شونډو یې موسکا پرته وه.
زرو ووته، دروازه جوړه شوه.
سړی غلی شو، طوطي یې پر ځمکه کېناوه، د باندې ووت، لمر تر غره پټ و، د شنو ونو پر سر، کتار زاڼو وزرونه وهل...
سړی بېرته خپل ځای ته راغی، ودرېد، له لمانځه وروسته یې طوطي ته وکتل، مات وزر یې له ځانه بېل نیولی و.
سړی ورغی، له جېبه یې مات چهارمغز را وایستل، ویې ویل:
_نن به په همدې ګذاره کوو.
اوږد وغځېد، ویې ویل:
_د حاجي نواب په کور کې مې د نجارۍ یوه هفته ووته، یوه ورځ ستړی شوم، ماسپښین مې سر ولګاوه، سترګې مې سره ورغلې، خو یودم چیغې شوې، کېناستم، زرو لوڅ سر منډې وهلې، د څا سر ته ودرېده، تېره کوکه یې تر خولې راووته:
_هلئ! نادر څا ته ولوېد.
منډه مې واخیسته، اوبو ته مې وکتل، تیاره وه. د بوکې په پړي پسې مې لاس ونیو، لاندې کښته شوم، په خاورو کې کېندل شوې زینې لندې وې، پښه مې وښوېده، ځان مې کابو کړ، تر اوبو پورته ودرېدم، څلور، پنځه کلن ماشوم په بوکه پسې لاسونه نیولي وو.
ماشوم مې تر ولي ونیو، د هغه څېرې ته مې وکتل، سترګې یې رډې راختلې وې.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

ماشوم مې اوږې ته راپورته کړ، غاړې ته مې سرې اوبه راغلې، چیغه مې کړه!
_هلک ښه دی.
د زرو د مور غبږ مې واورېد، په ژړا کې یې وویل!
_د خدای روی ومنه، دورواغ خو به نه وایې؟
په زحمت پورته وختم، په اخیري زینه کې ګڼ لاسونه راوغځېدل، ماشوم یې زما له اوږې پورته کړ. له ځا ووتم، څو کلیوال ولاړ وو، زرو ته مې وکتل، کوچینی ورور یې په غېږ کې ټینګ نیولی و. دې او ماشوم دواړو ژړل....
بېرته کوټې ته لاړم، غاړه مې په څادر وچه کړه، د حاجي نواب غږ مې واورېد، غړی مې اوږده کړه، حاجي د خپل لمسي پر سر لاس ایښی و، له یوه کلیواله یې په ځا کې د ماشوم د لویدو کیسه اورېدله.
زرو په بېړه خپل ورور ور واخیست، په چوتره کې یې لمر ته لوڅ لغړ ودراوه، وچې جامې یې ور واغوستې.
انګړ ته ډله ښځې راغلې، نارینه د باندې ووتل، ښځې چوترې ته ور وختې، د زرو له مور سره ودرېدې، یوه شېبه یې شکرونه وایستل، بېرته د باندې ووتې.
مازدیګر مې کار بس کړ، شریف چای راووړ، عجیبه وه، د معمول خلاف دوې پراټې هم ورسره وې. ماشوم وار له واره په خوند وویل:
_یوه شامتوره مې بوخه راواړوله.
ومې ویل:
_دا پراټې چا درکړې؟
_خور مې.
غلی شو، یو دم یې وویل:
_ساخت (په لینده کې د ډبرې د ایښودو ځای) جوړولی شې؟
ومې خندل:
_وبه یې ازمایم.

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

ماشوم منډه واخیسته، شېبه وروسته یې یو بوټ راووړ، ویې ویل:

_چرم دی، ښه ساخت ترې راځي، نه؟

بوټ مې را واخیست، نوی و.

ومې ویل:

_دا دې له کومه کو؟

_د نیکه بوټ دی، ژمی یې په پښو کوي.

ومې خندل:

_که یې پوښتنه وکړه بیا؟

د ماشوم تندی تریو شو:

_تر هغه وخته به یې هېر وي.

ومې ویل:

_نوی بوټ مه خرابوه، د ساخت له پاره به یو بل څه پیدا کم.

د باندې مې وکتل، تر چوترې لاندې زړه چرمې څپلۍ پرته وه. ماشوم مې پسې ولېږه، څپلۍ یې راوړه، د رندې پر ژۍ مې چرم ترې واړاوه، ګلالی ساخت مې ورته جوړ کړ.

ماشوم لینده وتړله، کش یې کړه، په خوند یې وویل:

_اوس نو سم ټوپک شو.

شکېدلې څپلۍ یې ور واخیسته، له کوټې ووت.

له چوترې د زرو له غوسې ډک غږ راغی!

_چینجیه، زما په څپلۍ دې څه کړي؟

ور ومې کتل، زرو په لاس کې شکېدلې څپلۍ نیولې وه.

جارو یې ور واخیسته، ماشوم په منډه نویو کوټو ته راغی، زما تر څنګ ودرېد.

په وره کې مې د زرو غږ واورېد:

_خدایکه رانه خلاص شې.

ور ومې کتل، د زرو د ګلدارې لمنې څنډه ښکارېدله.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

بوټ مې ور واچاوه، بوټ د وره له چوکاټ سره ولګېد.

ومې ویل:

_ورور دې له دې ساخت جوړاوه.

بوټ ته سپین لاس ور وغځېد، زرو په ټیټ غږ وویل:

_ودرېږ، نیکه به دې کار کوي.

یوه شېبه غلې وه، وروسته یې وویل:

_کور ودان، که ته نه وای، زما کوچینی ورور به چا له ځا را ایست!

سړي وټوخل، طوطي ته یې وکتل، مړې سترګې یې ورته نیولې وې.

سړي په خوند وویل:

_ سهار چې کله له جوماته د کار ځای ته ورغلم، د ناولو جامو تړلې غوټه مې نه وه. د چایو په وخت کې مې له شریف څخه پوښتنه وکړه، ماشوم وویل چې د جامو غوټه یې خور ور واخیسته، ماخستن یې پرېمینځلې، اوس هم د کوټو تر شا پر وچو لښتو هوارې دي.

د لسو بجو ناشته حاجي نواب راوړه، چایجوشه، دسترخوان او ګیلاس یې پر غولي کېښودل، څادر یې خلاص کړ، یو جوړ اوتو شوې جامې پکې پرتې وې.

ویې ویل:

_زرو ویل چې په غوټه کې د جامو اوتو خرابېږي، بس، چې دا خیرنې شوې، شریف ته یې ورکړه چې کور ته یې یوسي او یو بل جوړ کالي درته راوړي.

حاجي وټوخل، زما پر اوږه یې لاس کېښود، په ټوخي کې یې وویل:

_نجاري هسي یوه بانه ده، بس، خدای زما د لمسي د ژغورلو له پاره رالېږلی وې.

غرمې ته مې سړه تبه شوه، سر او اوږو مې درد کاوه، د کار کولو سېکه نه وه را پاتې.

یوه بجه شریف راغی، پتنوس یې کېښود، ښوروا وه..خو دوه ګولې مې هم ونه خوړې.

شریف کاسې ته لاس ور وغځاوه، په ډکه خوله یې وویل:

_ترخه خو نه ده؟

ومې خندل:
_نه.
_نو بیا دې ولې تندی خولې دی؟
ومې ویل:
_تبه مې ده.
شریف وویل:
_د بایسکل ځنځیر لنډولی شې؟
_هو.
تندی یې تریو شو:
_له مکتبه راتلم، بایسکل ځنځیر واچاوه. نه کېده، تر کوره مې راکش کو.
ماشوم غلی شو، یودم یې وویل:
_رایې ولم؟
_څه؟
_بایسکل.
ومې ویل:
_نه، اوس ناروغ یم.
ماشوم په بېړه له کوټې ووت. بېرته راغی، په لاس کې یې د ګولیو پاکټ نیولی و.
ومې ویل:
_دا د څه له پاره دي؟
_نه پوهېږم، زرو راکړې، ویل یې چې تبه پرې کوي.
یوه ګولۍ مې خولې ته واچوله، خو مازدیګر ته مې حال لا پسې بدتره شو، پښې مې مړې وې، سر مې ګرځېده، د ولاړېدو توان مې نه درلود.
یو وخت مې اوره وخوځېده، سترګې مې رڼې کړې، حاجي نواب مې سر ته ناست و، د څراغ په ژېړه رڼا کې یې د مخ ګونځې ژورې ښکارېدلې.

څنګلي مې غولي ته اړم کړي، خو حاجي مې پر اوږو زور راووست، بېرته پرېوتم.
حاجي په خندا کې وویل:
_کامرانه بچو، ماته خو ډېر پیاوړی ښکارېدې، خو یوې تبې را پرېیستې.
یودم یې جدي څېره ونیوله.
_وه د خدای بنده، چې تبه دې وه، ماته به دې څوک رالېږلي و، څه په ډاګ خو نه وې پروت. اوس مې هم په جومات کې تر سترګو نه شوې، خدایي دلته راغلم، په خوب کې دې زګیروي ختل.
حاجي چیغه کړه!
_شریفه.
ماشوم له پتناسه سره راغی.
حاجي وویل:
_د شیدو چای یې درته پوخ کړی.
جېب ته یې لاس کړ:
_ها، دا ګولۍ به دې ښه کړي.
ګولۍ مې وخوړه.
حاجي ورو ولاړ شو، ګېلاس مې کېښود، لاسي ساعت ته مې وکتل، جومات ته د تګ له وخته درې ساعته تېر ول. په زحمت کېناستم، بوټونه مې په پښو کړل، درب شو، رڼاولړزېده، دوړه د څراغ پر پلته راغله.
ور ومې کتل، د شریف پښو ته پلاستیکي فرش پروت و.
ماشوم وویل:
_نیکه مې ویل چې تبه دې ده، نن شپه همدلته پرېوزه.
ماشوم د لرګي اره شوې وړې ټوټې په پښه ووهلې، فرش یې هوار کړ، بېرته له کوټې ووت. شېبه وروسته یې توشکه او بالښت راووړ، توشکه یې هواره کړه، کېناست، ویې ویل:

ليکوال: نصيراحمد احمدي

_نو بايسکل پاتې شو؟
له چوترې د زرو غږ راغی!
_شريفه!
ور ومې کتل، زرو له څراغ سره ولاړه وه.
شېبه وروسته مې د شريف غږ واورې :
_دا کمپله نوې ده، په خاورو کې به سپېره شي.
زرو په ټيټ غږ وويل:
_چينجيه، تا خو نه ده اخيستې.
ماشوم راغی، کمپله يې کېښوده، ويې ويل:
_دا کمپله مې پلار له عربو راوړې ده.
پرېوتم، کمپله مې پر پښو راکش کړه. تر دې دمه مې دومره پسته کمپله نه وه ليدلې.
سهار مې د شريف غږ واورېد، سترګې مې رڼې کړې، لمر هسک ولاړ و. ماشوم پتنوس کېښود، ماته يې وکتل، ويې ويل:
_کمپله دې سپېره کړې ده.
پښو ته مې وکتل، د کمپلې پيڅکه له پلاستيکي فرشه وتلې وه. کيناستم، کمپله مې راټوله کړه.
ماشوم وويل:
_دا کمپلې دولس دانې دي، ټول يو رنګ لري، مورې يې يواځې ميلمنو ته ور وړو.
ومې ويل:
_نو ماته مو ولې راوړه؟
_خدای خبر، زرو راولېږله.
ورو ولاړ شوم، پښې مې سپکې وې، خو په اوږو کې مې لا مړ درد احساساوه.
بدنۍ مې راواخيسته، چوترې ته ووتم، مخ ته مې څو لپې اوبه ور واچولې، لستوڼۍ مې پرې راکش کړ. بېرته کوټې ته راغلم.

ماشوم په تریو تندي وویل:
_اوس به مکتب ته په پښو ځم!
ومې خندل، ماشوم مې په رینج او پلاس پسې ولېږه. پیاله مې راډکه کړه، د ماشوم غږ مې واورېد:
_بایسکل کوټې ته درولم؟
د باندې ووتم، د بایسکل ځنځیر مې خلاص کړ، یوه حلقه مې تر وایسته، بېرته مې ور واچاوه.
ماشوم په خوند وویل:
_سم شو؟
_هو، خو لږ تېل غواړي.
ماشوم په بېړه کوټې ته ننوت. بېرته راغی، د شاړشمو له تېلو ډک بوتل یې راته ونیو.
ځنځیر مې غوړ کړ، ماشوم وویل:
_زه به یې کش وګورم.
پر بایسکل یې پښه واړوله، دوه ځله تر ځا راوګرځېد، ویې ویل:
_بد نه دی، خو د پخوا غوندې کش نه لري.
بېرته د کار ځای ته راغلم، کمپله مې ټوله کړه، د لرګیو ځینو تختو صافېدا غوښته، چاره نه وه، په وچ زور مې ملا ورته وتړله.
مازدیګر مې د سطل کړنګ واورېد، ور ومې کتل، شریف و، ستمی یې خوت. سطل ته مې وکتل، له اوبو مړه تاوونه پورته کېدل.
ماشوم وویل:
_د لامبلو له پاره مې درته راوړې.
منډه یې واخیسته، شېبه وروسته بېرته راغی، په لاس کې یې صابون او تولیا نیولې وه.
ومې ویل:
_تودې اوبه دې ولې راوړې؟

ماشوم وویل:
_زرو راکړې، ویل یې چې پاک کالي له لمبلو پرته مه اغونده.
ماشوم د باندې ووت.
تشناب ته ننوتم، دېوالونه یې خام ول، خو غولی سیمنټ شوی و. ولمبېدم، جامې مې بدلې کړې، ماښام جومات ته لاړم، تبه مې پرې وه، ولې مې هم درانه نه راته اېسېدل.
سړی غلی شو، طوطي ته یې وکتل، په تیاره کې سم نه ښکارېده.
د طوطي تر مښوکې یې گوته لاندې کړه، طوطي ټوپ کړل، د سړي له ټټره وښویېد.
سړي طوطي ور واخیست، د باندې ووت، پر یوه هواره ډبره کېناست، پورته یې وکتل، د سپوږمۍ رڼا پر نږدې ستورو پرته وه، خپ ښکارېدل، خو ازادو ستورو تېزه رڼا کوله.
یو دم یې وخندل، خوله یې اسمان ته ونیوله، چېغه یې کړه!
په غره کې د شغالانو کوکې پورته شوې.
سړي وخندل:
_زه او زرو به ډېر وخت، ماښام تیاره همدلته ناست وو، ستورو ته به مو کتل. زرو به یودم ناره کړه، د هغې له نارې سره به د غره شغالانو کوکې کړې، زرو به خندل، د شغالانو له انگولاوو به یې خوند اخیست.
سړي سړه سا وایسته:
_شغالان بختور دي، د زرو ناره یې اورېدلې وه.
ولاړ شو، طوطي یې ور واخیست، څو گامه مخکې لاړ، له ونو لویدلې وچ ښاخونه یې راټول کړل، بېرته هوارې ډبرې ته رواگرځېد، وچ واښه یې تر لرگیو لاندې کړل، لایټر یې ورته ونیو، وچو وښو خوله واخیسته. طوطي ته یې وکتل، په سترگو کې یې سره لمبه ښکاریدله.
سړي خپل لاسونه اور ته ونیول، ویې ویل:
_زه او زرو په همدې وخت کې دلته راغلو، واوره د غرو له لمنو ټوله وه، خو لا هم سوړ باد لگېده. موږ به دلته اور بلاوه، تر ډېره به ورته ناست وو، انگار به مو غار ته ووړ.

زرو

ليکوال: نصيراحمد احمدي

سړي وټوخل، ټوخی يې تېز شو، له خولې يې لاړې راغلې، اوږد وغځېد، لستوڼی يې پر خوله تېر کړ.

چوپه چوپتيا وه، کله کله به يوه کونګ ناره کړه.

سړي سړه سا وايسته، ويې ويل:

_درې ، څلور ورځې ښه وم، خو يو ماښام بيا تبه راباندې راوګرځېده، د شپې لړزې ونيولم، سهار ته په جومات کې د مزدور سپين ږيرې تندی تريو و، ويل يې چې ټوله شپه دې زګيروي ختل....

تر غرمې مې ايله د يوې دروازې چوکاټ جوړ کړ، نه کېده، سبکه رانه ختلې وه. مبايل مې راواخيست، چارج نه و پکې پاتې.

دوه ځله مې د باندې وکتل، بايسکل نه ښکارېده، شريف لا له مکتبه نه و راغلی.

کېناستم، د زرو کوچنی ورور په چوتره ګرځېده، لمن يې ټوله نيولې وه، پرتوګ يې نه و اغوستی، ژامه يې خوځېدله....

ورغږ مې کړل. راغی، تر کړکۍ لاندې راته ودرېد، په لمن کې يې وچه ډوډۍ پرته وه.

تليفون مې ورته ونيو، ومې ويل چې کورته يې يوسه، چارج يې کړه.

د زرو دوی د کور پر سر دوې شمسيانې ولاړې وې، برق يې درلود، پخوا مې هم مبايل د چارج له پاره شريف ته ورکړی و.

ماشوم وچې سترګې راته نيولې وې.

د زرو غږ مې واورېد:

_نادره، مبايل راواخله.

ماشوم هماغسې ولاړ و.

_زرو راغله، مبايل يې زما له ګوتو وايست. بېرته چوترې ته وخته، په وره کې يې مخ راواړاوه، کوټې ته ننوته.

مازديګر ته بيا لړزې واخيستم، پلار ته مې تليفون وکړ، را ياده يې کړه چې سهار وخته درځم.

ماخستن د سپین ږیرې د شکایت له لاسه د بوټو د ایستلو په ځای کې پرېووتم.
سهار مې پلار راغی، ویې ویل چې ډاکټر ته لاړ شه، تر هغو مه راځه چې ښه شوی نه یې.
له شریفه مې خپلې جامې وغوښتې، لنډه شېبه وروسته یې تړلې غوټه راوړه، د کلاه په دروازه کې مې ورمېږ کوږ کړ، زرو په چوتره ولاړه وه. ماته یې کتل...
طوطي یودم کرېږې کړې، سړي ډېرې ته لاس ور وغځاوه، شاوخوا یې وکتل، گیدړه غار ته نږدې ولاړه وه، سترگو یې سپینه رڼا کوله.
سړي ورو پلټۍ ووهلې، طوطي یې پر خپل ځنگانه کېناوه، گیدړې ته یې وکتل، نه وه.
سړي د اور پر سر ځو وچ لرگي کېښودل، لمبه تر وچو لرگو راوگرځېده. ورو یې وویل:
_نېغ د ولسوالۍ بازار ته لاړم، ډاکټر له معایناتو پرته دوا راته ولیکله، د تبې علایم یې ملاریا گڼله.
غرمه خپل کور ته راغلم، ټول کور مو یوه خیرنه کوټه، وړوکی دهلېز او تشناب و. نیغ کوټې ته ننوتم، پلار خپله بستره نه وه ټوله کړې، کاسه او پیاله ناولې پراته وو.
پښې مې مړې وې، خو مجبوره وم، لومړی مې کوټه جارو کړه، بیا مې د گاز پر ډبه د ناولو لوښو د پرېمینځلو له پاره اوبه کېښودې.
اوږد وغځېدم، تېرو یادونو ته لاړم، یو وخت به په همدې کوټه کې له مور، پلار او کوچني ورور سره گډ ویدېدم، خو وروسته چې یو څه غټوکی شوم، د خوب له پاره به له مشر ورور سره جومات ته تلم.
د دروازې ټکېدا له تېرو یادونو راوایستم، ورغلم، ادکې ترور پر تندي ښکل کړم، ویې ویل چې ماشومانو کور ته د راتگ په وخت لیدلی وې.
ادکه ترور عمر خوړلې ښځه وه، زموږ په گاونډ کې اوسېدله، زما د مورکۍ له مرگه وروسته یې پر موږ پام وو، ځکه مې ادکه ترور بلله.
غرمه یې د شیدو چای او وچه ډوډۍ راوړل، را یاده یې کړه چې ناروغ یې، د شیدو تود چای به دې هډونه تاوده کړي.

تر ناوخته ويده وم، ماښام جومات ته لاړم، جمعه تېره وه، د جومات ملا په وره کې په مخه راغی، وار له واره یې راته وويل:

_سور شوروي، جمه تېره شوه، ته اوس راغلې!

ملا سپين ږيری و، له شلو کالو راهيسته يې زموږ د کلي ملايي کوله، کليوال خوشاله ورنه ښکارېدل، ويل يې چې له نيستۍ سره سره سېرچشمه انسان دی، د ځمکې د حاصلاتو په وخت مو دومره نه ځوروي، تر اوسه درمند ته نه دی راغلی چې د غنمو تللو ته کينې، خروارونه وشمېرې او د غنمو د اندازې له مخې خپله برخه بېله کړي. خو له ما سره يې نه لګېده.

زه له رنګه سور وم، سور شوروي به يې بللم. لومړی يې زما خپل نوم راته اخيست، کامران، خو وروسته مې نوم بدل شو، سور شوروي. دا نوم پخوانۍ کيسه لري، يو وخت مې د کوچيني ورور تبه شوه، د څلورو ،پنځو کالو وو، په دوو ورځو کې يې د سرو غومبرو پر ځای هډوکي راوختل، پلار مې همدا ملا ورته راووست، ملا صيب مې د ورور تبه وچکۍ وبلله، ويې ويل چې د غزني د اولياوو په زور به يې زما دم ټک پټری کړي.

پلار مې له کوټې وايستم، خو شېبه وروسته يې بېرته راغږ کړل، پيسې يې راته ونيولې، ويې ويل چې د کلي له دوکانه درې اصيل چاقوګان راوړه.

دوکان ته مې منډه کړه، هغه وخت زړې پيسې وې، يو اصيل چاقو يې په اتيا زره اوغانۍ را بيه کړ.

د پلار په راکړو پيسو دوه چاقو ګان کېدل، درېيم مې په پور واخيست. د کور دروازې ته له مشر ورور سره يو ځای ور ورسېدم، د هغه په لاس کې هم دوه چاقو ګان ول، رايادہ يې کړه چې دا دوه پنج ټکه چاقوګان يې له سردار خانه امانت راوړل.

کوټې ته ورغلو، د ملا صيب تر مخ يو چاقو او د پيازو د سپينولو زړه چاړه پرته وه.

چاقو مې وپېژاند، زما د پلار چاقو و، پلار به مې يواځې د نوکانو اخيستلو ته له صندوقه را ايست، ويل يې چې چاريکاري چاقو دی، ان د دروازې ځنځير هم خوري.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

ملا صیب شپږ چاقو ګان او یوه چاړه ور واخیسته، شونډې یې وخوځېدې، له چاقو ګانو ډک لاس یې خولې ته ور نږدې کړ، له چوف سره یې بیا څه وویل، وروسته یې زما پلار ته اشاره وکړه چې زوړ فرش ټول کړي.

ماشوم یې پر ساړه غولي پرې ایست، په هر چاقو یې یوه لیکه ترې راوایسته...

له کوټې د وتو په وخت کې یې ټول چاقوګان جیبونو ته واچول، چاړه یې په لاس کې وه، زما مور ته یې وویل چې کوټې ته به رڼا نه راځي او ماشوم باید تر ځلوېښتو ورځو له ساده چای او وچې ډوډۍ پرته بل څه ونه خوري.

د ملا صیب له تګ وروسته مې مور د کوټې په یوائینی دریڅه کې زوړ بالښت کېښود، ورځ راباندې شپه شوه، د لاس ګوتې نه ښکارېدې. له چوترې مې د پلار غږ راغی، ور ووتم، د پلار تندی تریو و، له مشر ورور سره مې له سردار خانه په پور د راوړو چاقوګانو په اړه غږېده.

مور مې دوه سطله راته ونیول، ویې ویل چې د کلي له کارېزه اوبه راوړه.

کارېز ته نرۍ لار تللې وه، یو ځای ودرېدم، د لارې پر غاړه له شنې سپاندې زموږ د پیازو د چاړې ژۍ راوتلې وه.

چاړه مې کورته راوړه، پلار مې سپک کړم، د ملا صیب د خولې خبره یې راته وکړه، ویل یې چې دم مه بې تاثېره کوه، د دم چاقو او چاړه باید له کوره بهر تر خاورو لاندې شي.

پرچاړه مې د کور مخې ته خاورې واړولې.

په درېیم سهار مې مور چیغې کړې، په بېړه کوټې ته ورغلم، مور مې د خپل کوچني زوی سر پر خپل زنګانه ایښی و، ژړل یې.

پلار او مشر ورور مې د نجارۍ دوکان ته تللي وو، مجبور شوم، ګاونډیانو ته مې چیغه ور ورسوله. راغلل، یوه د ماشوم نبض وکوت، ویل یې چې ساه پکې چلېږي.

بل کته شوې خره راوسته، نه مې هېرېږي، مور مې د خرې د کتې پر سر سره برېستن وغوړوله.

ليکوال: نصيراحمد احمدي

کليوالو زما ورور ځنځولی خرې ته ور پورته کړ. ما د خرې پړی ونيو، خو يوه ځوان راته وويل چې ډاکټر ليرې دي، کوچنی يې، نه شې تلای.

ورور ته مې وکتل، سر يې پر برېستن لګولی و، د سترګو سپينوالي يې خړه پرده نيولې وه.

له کلي ووتم، پورته پراخه دښته پرته وه، د يوې سپرغې (د کارېز ځا) پر سر کېناستم، لمر تود و، د ارخېړکو (زرکو ته ورته يو ډول خړ مرغان چې په دښتو کې ګرځي) کوررا خته.

کلي ته مې وکتل، په خړو کورونو کې د جومات مناره سپينه ښکارېدله.

غرمې ته يې زما ورور مړ راووړ ، دومره پوه شوم چې تر ډاکټره نه و رسېدلی.

په هدېره کې ملا صيب نصيحت کاوه، همدا يوه خبره يې ټينګه نيولې وه، ويل يې چې اجل په ډاکټرانو نه راګرځي.

شېبه وروسته هديره تشه شوه، د څلور کلن ورور پر سر مې څلور خرواره خاوره پرته وه.

د ورور پر قبر پرېوتم، د زړه له اخلاصه مې وژړل....

ورور مې کوچينی و، خوږې خبرې يې کولې، مچو يې په سخته راکوله، ويل يې چې مخ مې لندېږي، خو ما به په يوه ځل پنځه مچې ترې اخيستې، دواړه سره غومبري، تندی، زنه او د پزې څوکه.

د پزې د څوکې په مچو بې يې وخندل، په وړه ژبه به يې راته وويل:

_مردار خوره.

د ورور د مرګ په درېيمه د ولسوالی بازار ته لاړم، سودا مې اخيسته، په يوه دوکان کې مې شناخته چاقوګان وليدل، ورغلم، د ګوړې د ټوکری تر څنګ زما د پلارچاريکاري چاقو او د سردار خان دوه پنځه ټکه چاقوګان ايښي ول.

دوکاندار شناخته سړی و، ډېر وخت به مې سودا په پور ترې وړه، رایاده یې کړه چې دا چاقو ګان مې ستاسو د کلي له ملا صیبه واخیستل، نغدې مې څلور نیم لکه ور وګڼلې.

مازدیګر جومات ته لاړم، ملا صیب ته مې د کلیوالو تر مخ وویل چې د دم چاقوګان مې په بازار کې ولیدل.

کلیوالو سپک کړم، ماخستن مې پلار یوه جانانه څپېړه راکړه، ویل یې چې په عالمانو پسې دومره لوی تور مه تړه.

بس، له هغې ورځې د ملا صیب راسره ولوېده. کامران په سور شوروي بدل شو.

سړي وټوخل، په سره انګارکې یې لښته ووهله، نیم سوځېدلی دوګن لرګی یې ترې لیري کړ، شاوخوا یې وکتل، یوه پلنه اوږده تېږه یې راواخیسته، انګار یې پکې ټول کړ، طوطي یې پر اوږه کېناوه ، انګار یې ور واخیست، غار ته ننوت.

(٦)

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

د سړي پر غومبري څه ولګېدل، سترګې يې رڼې کړې، د طوطي ژېړه مښوکه وه.
سړی کېناست، ورمېږ یې کوږ کړ، د غار خوله ژېړې رڼا نیولې وه. ويې ويل:
_اه، لمر راختلی دی.
تر څنګ ايښې پلنې اوږدې تيږې ته يې وکتل، مړې ابرې پکې پرتې وې.
سړی ولاړ شو، له سپينو ليکو ډکه تيږه يې ښکل کړه، طوطي ته يې وکتل، ويې ويل:
_د تګ وخت دی.
غرمه سيند ته ورسېد، ټوپک يې يوې تېږې ته ودراوه، له جېبه يې د ماهيانو چنګک راوايست، يوه ډبره يې واړوله، د چينګک پر څوکه پورې يې سور چينجی وپېيه.
طوطي ته يې وکتل، ويې ويل:
_په تېزو اوبو کې چنګک سر ته راځي، ماهيان به په مړو اوبو کې پسې غواړې.
چنګک يې اوبو ته ورواچاوه، پر يوه هواره ډبره غلی کېناست.
نيم سات وروسته د سرو لمبو پر سر په لنده لښته درې پېيلې ماهيان تاوېدل.
سړي دوه ماهيان وخوړل، درېيم يې د څادر په پيڅکه پورې وتاړه، ماسپښين په جونګړه کې خوب يووړ.
ماښام يې طوطي ور واخيست، د جونګړې په زينه کې کېناست، د زرو قبر ته يې وکتل، پاتې کيسه يې راواخيسته:
_درې ورځې ووتې، تبه مې نه پرې کېده، په څلورم سهار په زحمت ولاړ شوم، سر راباندې وګرځېد، پر مخامخ دېوال ورغلم، نور مې څه نه دې په ياد.
يو وخت مې د يوه ماشوم چيغې واورېدې، په سترګو مې زور راووست، سر ته مې د سپينې چپنې سړی ولاړ و، ستن (پېچکاري) يې ډکوله.
يوه هفته د غزني د ښار په ملکي شفاخانه کې وم، پلار مې ويل چې د ادکې ترور لمسي بې هوښه موندلی وې.
له شفاخانې نه د تګ په وخت ډاکټر راته وويل، چې له وجوده دې لا ملاريا سمه نه ده وتلې، له دوا سره به قوي خواړه خورې.

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

مازدیگر کورته راغلو، پلار مې راته وویل چې د حاجي نواب د کور د کارونو وخت تنګ و، نیمايي مې بل نجار ته په اجاره ورکړل.
سهار ته مې پلار د حاجي نواب کور ته لاړ، ادکې ترور راغله، د سپیلنیو له دودولو سره به یې پزه هم پورته کش کړه، ژړل یې.
غرمې ته مې اوبه تودې کړې، تړلې غوټه مې خلاصه کړه، د زرو په لاس اوتو شوې جامې مې راواخیستې، نه پوهېږم چې ولې! زړه مې نه غوښتل چې د جامو اوتو مات شي.
ماسپښین په دښته کې د سپرغې پر سر کېناستم، په لومړي ځل مې د زرو څېره سترګو ته نېغه نېغه کېدله.
ښه شوم، خو د حاجي نواب کور مې بیا ونه لید، درې میاشتې وروسته مې په ذهن کې د زرو نوم هم نه و پاتې .
خوشاله وم، غم مې نه پېژاند، تر مازدیګره به مې په دوکان کې نجاري کوله، بیا به د مکتب په میدان کې والیبال ته تلم، ونه مې ښه وه، په شوټ کې مې جوړه نه درلوده.
یوه ورځ مې په دوکان کې کارکاوه، زنګ راغی، نا اشنا نومره وه، زنګ د مبایل د شنې تڼۍ له ټینګولو مخکې غلی شو.
مازدیګر مې والیبال کاوه، له دښتې سرې دوړې راغلې، ټولو منډه کړه، ما هم څادر راواخیست، ګڼو ونو ته ننوتم. ځای ښه و، دوړې یې له زوره ایستلې.
د دوړو څپه تېره شوه، له ګڼو ونو راووتم، د والیبال په میدان کې هېڅوک نه و، د خپل کلي خواته مې مخه کړه، زنګ راغی، غرمنۍ نومره وه، مبایل مې غوږ ته ونیو، د پیالو کړنګ مې واورېد، تلیفون قطع شو.
زنګ مې ورته وواهه، ځواب یې نه راکاوه.
ماښام تیاره مې د کاربز په اوبو اودس وکړ، کلي ته مې وکتل، د ډېرو کورونو په دریځو کې ژېړه رڼا ښکارېدله، یونیم ځای به سپین ګروپ هم بل و.

zarro

لیکوال: نصیراحمد احمدي

همالته مې څادر هوار کړ، نیت ته مې شونډې جوړې کړې، تیلفون راغی، تر ډېره یې غږ نه کاوه، بیا مې ټيټه نری ژړا واورېده، یوه ښځینه ژړغوني غږ راته وویل:

ـ زرو یم، له تا پرته مې مړه بوله.

لاس مې له غوږه ولوېد، پښې مې ولړزېدې، تلیفون مې بېرته غوږ ته ونیو، قطع و.

روان شوم، شېبه وروسته د کور دروازې ته ولاړ وم.

مخ ته مې سپینه رڼا راولوېده، سترګو ته مې لاس ونیو، پلار مې په وارخطایي وویل:

ـکامرانه بچو، ښه یې؟

له مخه مې د لاسي بټۍ رڼا لیرې شوه، پلار مې تر مټ ونیولم، جټکه یې راکړه!

ـجنګ دې کړی؟

ومې ویل:

ـنه.

ـنو ولې داسې سپېره یې، خولۍ او څادر دې چېرته دي؟

روان شوم،پلار مې راپسې غږ کړ:

ـچېرته؟

ومې ویل:

ـخولۍ او څادر راوړم.

پلار مې څه ونه ویل، ما یوازې په دروازه باندې د ځنځیر د لوېدو غږ واورېد.

پر راغلی لار مخکې لاړم، سپینه خولۍ مې له سپېرو خاورو راپورته کړه، څادر کارېز ته نږدې هماغسې هوار پروت و. همالته کېناستم. تلیفون مې را وایست، نومره مې له سره وکتله، هماغه غرمنۍ نومره وه.

یودم مې وخندل، له ځان سره مې وویل:

ـکوم ملګری به مې و، خپل ږغ به یې بدل کړی وي.

بېرته مې د زړه دربا ډېره شوه:

ـنه، نو زرو یې څه پېژندله.

ماخستن تر ډېره خوب نه راته، دوه درې ځله مې راغلې نومره ووهله، تليفون بند و.
سهار له پلار سره د ولسوالي بازار ته لاړم، څټک خطا شو، اخ مې کړل، د مېخ پر ځای مې د خپل کيڼ لاس بټه گوته وهلې وه.
پلار مې په بېړه راغی، زما گوتې ته يې وکتل، په غوسه يې وويل:
_پکر (فکر) دې چېرې دی؟
پلار مې له خپل څادره يوه نری تراړه وايسته، خو وينه نه تکيه کېده، دواخانې ته ورغلم، زما پر گوته يې سره دوا ووهله، سپينه ټوټه يې ترې تاو کړه.
بېرته د نجار ي دوکان ته راغلم، پلار مې په سړه سينه وويل:
_کامرانه بچو، له تېر ماښامه سم نه راته ښکارې، رنگ دې هم ژېړ دی، بيا خو به ملاريا نه وي دربانديې راگرځېدلې؟
پلارته مې ډاډ ورکړ چې ښه يم.
اره مې راواخيسته، پلار مې يودم زما لاس ونيو، چيغه يې کړه!
_پام، جوړ شوی چوکاټ دې اره کړ.
ارې ته مې وکتل، غاښونه يې په ښويه لرگي کې ننوتي و.
پلار مې پر اوږه لاس راکېښود، ويې ويل:
_ماته سم نه ښکارې، کورته لاړ شه.
ومې ويل:
_ښه يم.
پلار مې سروخوځاوه، سوان يې ور واخيست، د نجارۍ د دوکان په بل سر کې کېناست، سوان يې د ارې پڅو غاښونوته ونيو.
د باندې ووتم، تر سړک واوښتم، ولاړ موټر ته مې ډډه ووهله، مبايل مې غوږ ته ونيو، د مقابل لوري ټيټ غږ مې واورېد:
_ښه يې؟
ومې ويل:

زړو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

_څوک یاست؟

_زړو.

_دروغ وایې!

غږ یې ژړغونی شو:

_هو، دروغ وایم.

تلیفون وچونګېد، قطع شو.

بیا مې په شنه بټنه ګوته کېښوده، زنګ ورته ، خو ځواب یې نه راکاوه.

ګام مې واخیست، د برک نیولو له تېرې کڅا سره د مردارو اوبو لښتې ته ولوېدم.

چیغې شوې، خلک راغلل، یوه راپورته کړم، ورون مې درد کاوه.

د پلار چیغې مې واورېدې، د تونس موټروان ته یې سوکان نیولي وو. تر خولې یې پوچ، پاش راوتل...خو موټروان یوه خبره کوله، ویل یې چې زه نه یم ملامت، سړی یو ناڅاپه سړک ته راغی.

ورغلم، له موټروانه مې ښښنه وغوښته، پلار مې په حیرانۍ راته کتل...

د نجارۍ له دوکانه مې له اوبو ډکه شنه پلاستیکي بدنۍ راواخیسته، د باندې راووتم، اوبه مې پایڅې ته ونیولې، توره بویناکه خټه یې ورسره یووړه.

د اوبو پر توره لیکه د پلار زاړه بوټونه ودرېدل، سر مې هسک کړ، پلار مې مجبوره کړم چې کورته لاړ شم.

پاو وروسته د ټیټې غونډۍ پر سر ولاړ وم، د بازار د سړک دواړو غاړو ته سپېره دوکانونه ښکارېدل، په ګنج (د ښارویو د پلورلو ځای) کې نرۍ بړبوکۍ تاوېدله.

له غونډۍ کښته شوم، په لمنه کې دوې تورې کېږدۍ ولاړې وې، څو وړو خیرنو ماشومانو په یوه کوچني وري پسې منډې وهلې. ورۍ او ماشومان تر کېږدۍ راګرځېدل....

د کلي په فصله کې مې ځانته پام شو، نه پوهېدم چې یونیم ساعت لار مې په څومره وخت کې وهلې وه.

پر يوه پوله کېناستم، پټې سپېره ول، يو ځای د تراکتور له سلنسره تورې لوخړې ختې، د مني کښت ته يې د غنمو د کرلو له پاره ځمکه اړوله.

زړه مې طاقت نه کاوه، مبایل مې غوږ ته ونيو، د يوه ماشوم اشنا غږ راغی:

_هلو، څوک يې؟

زړه مې غټ کړ:

_حاجي نواب غواړم.

ماشوم وويل:

_نيکه مې په کور کې نشته، دا نومره دې له کومه کړه؟

ښځينه ناره مې واورېده:

_چينجيه، زما مبايل دې ولې در اخيستی؟

تليفون مې قطع کړ، د زړه ټکان مې ډېر شول، له شکه پرته زرو وه.

شېبه وروسته زنګ راغی، ښځينه ټيټ غږ وويل:

_اوس خو يوه شوې چې دروغ نه وايم، ته راباندې ګران يې.

تليفون قطع شو.

_اه! په اته ويشتو کالونو کې په لومړي ځل يوې نجلۍ راته وويل:

"ته راباندې ګران يې " .

زړه مې بې واره درېږده، خو دا ځل دا دربا بده نه راباندې لګېده، يو نری خوند مې ترې اخيست، ځان مهم راته ښکارېده، وړه خبره نه وه، يو خوار نجار پر يوې ښکلې نجلۍ ګران و.

سړی غلی شو، د زرو پر قبر يې خپله زنه ولګوله، ورو يې وخندل، څو ځله يې يوه خبره تکرار کړه:

يو خوار نجار پر يوې ښکلې نجلۍ ګران و، يو خوار نجار پر يوې ښکلې نجلی ګران...
يو خوار نجار په ....

یودم یې وخندل، بېرته یې تندی تریو شو، پر وړو ډبرو یې شونډې کېښودې، سر یې پورته کړ،سړه سا یې وایسته:
_اه! ژونده څه کانې دې وکړې.
پر قبر پرېووت، سترګې یې پټې کړې، ویې ویل:
_ژوند مې بدل شو، نه کارخوند راکاوه او نه والیبال، له ډوډۍ به ژر ولاړېدم، تل به مې ګوښه ځای پسې غوښت. ژوندی سات به هغه و چې له زرو سره به مې په تلیفون کې خبرې کولې.
خو دا غړېدا ډېره نه وه، زرو وېرېدله چې څوک ورباندې پوه نه شي.
یو ځل مې د لیدو هیله ترې وکړه، خو د زرو خوښه نه وه. ویل یې چې کلي ته به نه راځې.
دوه ځله مې پلار لاس نیولی تر ښاره بوتلم، وینه یې معاینه کړه، ملاریا نه وم.
یوه ورځ یې په دوکان کې تر پایځې ونیولم، په اشاره یې وپوهولم چې کېنه.
پلار مې وویل:
_کامرانه بچو، څه خبره ده؟
ومې ویل:
_هېڅ.
_ناروغ یې؟
_نه.
_پوروړی ؟
_نه.
_میین؟
زړه مې ولړزېد:
_نه.
پلار مې چیغه کړه!

لیکوال: نصیراحمد احمدي

نو یودم داسې څه ټکه دربانديې راپرېوته؟ همدا اوس د ښوروا په کاسه کې وختې.
بوټ ته مې وکتل، په څوکه پورې یې لنده ډوډۍ سرېښ وه.
د څنګ قصاب راغی، په وره کې ودرېد، زما پلار ته یې وکتل، په بېړه یې وویل:
_د کونډې زو، څه خبره ده، ناره دې تر بازار تېره شوه.
قصاب زما دپلار همزولی و، ټوکې یې سره لرلې.
پلار مې غلی و.
قصاب وخندل:
_نن خو دې سم د مینده پسه مخ نیولی دی، خیر، مخکې مې په یوه چاغ سخوندر چاړه تېره کړه، که کورته تلې، یو پاو غوښه درسره واخله.
قصاب بېرته خپل دوکان ته لاړ.
پلار مې وویل:
_ګوره بچو، دا څه موده مې دربانديې پام دی، کار ته دي لاس نه ور ټیټیږي، غلی یې، نه څه خورې ، نه څه څښې، لمونځ دې هم پرېښی، ماته ووایه، که کوم غم لرې په ګډه به یې سپک کړو.
پلار مې د دوو زامنو مرګ لیدلی و، ځکه یې پر ما ډېر پام کاوه، ان په نوي زلمیتوب کې به چې کله په اوږی کې له پلار سره له دوکانه کورته تلم، سیوری یې راباندې کاوه، د لمر خوا به ده نیولې وه، خو دا غم مې نه شوای ورسره شریکولی.
په لنډ وخت کې مې پیاوړی وجود بې سېکه شو. اره، څټک او رنده درانه راته ایسېدل، له دوکانه به وختي وتم، دښتې او یواځیتوب ته به مې پناه ور وړه.
منی تېر شو، د جدي په وروستیو کې واوره او ورېده. کار کم و، دوکان ته ډېر نه ورتلم.
یو سهار تلیفون راغی، زرو وه، په ژړا کې یې راته وویل چې د ترور سړی یې راغلی و، خپل زوی ته یې غواړي.
ټېکه نه راتله، د پلار تر راتګه مې صبر نه شوای کولای، په لوېشت واوره کې مې د ولسوالي بازار ته مخه کړه. بوټونه مې ټیټ وو، واوره ور لوېده.

لس بجې دوکان ته ورسېدم، د پلار تر څنګ ودرېدم، راپام یې نه شو، پر یوه پرې شوې شلګون یې رابرټېپ نښلاوه.
ومې ویل:
_کوژده کوم.
پلار مې سر پورته کړ، راوتلې سترګې یې له حیرانۍ ډکې وې. ولاړ شو. مخامخ راته ودرېد، ویې ویل:
_په سد یې؟
د کار پر مېز کېناستم، بوټ مې وایست، په جرابو پسې نښتې واوره مې وڅنډله.
ورو مې وویل:
_د حاجي نواب لور راته وغواړه.
پلار مې یواځې وخندل. لاړ، په ټیم کې پرتو سکروټو ته یې لاسونه ونیول.
له دوکانه راووتم، د غونډۍ تر سره مې په یوه سا ځان ورساوه، ستوني سترغ پرېوتم، مړه واوره مې په دواړو غوږونو ولګېده. سترګې مې پټې کړې. کاغ شو، په ببړه مې ور مېږ کوږ کړ، له سپینې ډبرې تور کارغه والوت.
کېناستم، په مړه رېږه پورې نښتې واوره مې وڅنډله. هارن مې واورېد، د غونډۍ په لمنه کې تونس موټر ولاړ و، کښته شوم، موټروان مې کلیوال و، تر کوره تود ورسېدم.
مازدیګر مې پلار راغی، بخارۍ ته نږدې کېناست، وار له واره یې وویل:
_کامرانه بچو، نن دې څه چټیات ویل؟ چورتي دې کړم.
پلار ته مې وکتل، یخني یې د پزې څوکه سره کړې وه.
له چایجوشه مې پیاله ډکه کړه، په بخارۍ پسې مې یو بل لرګی پورې کړ. غلی کېناستم.
پلار مې د ګوړې ټوټه خولې ته واچوله، ویې ویل:
_ګوره بچو، پوهېږم چې ځوان یې، واده غواړې، خو له خپلې برستنې سره به پښې غځوو.

ليکوال: نصيراحمد احمدي

پلار مې وټوخل، د کوټ له جېبه يې يو پاکټ ګولۍ را وايستې، يوه يې خولې ته واچوله، د چايو غوړپ يې پسې وکړ، سړه سا يې وايسته، ويې ويل:

_ګوره زويه! باور وکه چې زه هم له دې غلي کوره ستړی شوی يم، غواړم چې يوه ګلالۍ نږور ولرم، په کور کې مې د لمسيانو شور وي، يو څه مات کړي، يو څه توی کړي، وخاندي، وژاړي، د يوه پزه ور پاکه کم، بل مې ږيره کش کړي، دربيم مردکۍ رانه وغواړي، خو هر څه خپل ځای لري، بس، په خپل سيال او نسب کې يوه نجلۍ راوښيه، ځان به ګرو کم، تاته به ناوې راولم.

څه مې ونه ويل، ورځې ووتې، ځمکه توره شوه،د بادامو ونو سپين ګلان ونيول.

زړه مې ډاډه و، زرو راته وويل چې نيکه مې د ترور د زوی دوستي ونه منله.

خو اول ځړموني مې بيا لينګي ورپېدل، د زرو پلار او تره راغلي وو، زرو يې په عربو کې يوه تربره ترې غوښته.

په هماغه ورځ مې بيا پلار ته ور ياده کړه چې زرو راته وغواړي، سپک يې کړم، خو ماته د پلار کمزوري معلومه وه، د خداي په ځمکه کې يې له ايرانه ورټ (کرکه) کېده، نه و ملامت، ايران ته تللي ځوانان به لا معتاد راتلل او يا به يې جنازې راوړل کېدې.

پلار ته مې وويل:

_سمه ده، نوايران ته ځم.

ځمکه ورباندې سره شوه، د شپې يې دوه ځله له خوبه راپورته کړم، ويل يې چې سم سړی يې، د لېونو پېښې مه کوه.

خو زما يوه خبره وه. يا زرو، يا ايران.

پلار مې مجبور شو، يو کليوال يې ورسره کړ او حاجي نواب ته په مرکه ورغلل.

کله چې بېرته راغی، کوټې ته ننوت، په چيغو چيغو يې وژړل.

تر ماخستنه يې يوه خبره هم ونه کړه، دا ځل يې زه سر ته کېناستم، پرتندي مې ښکل کړ، سترګې يې رڼې شوې، ټوخي واخيست، په ټوخي کې يې وويل:

_زویه، سپک دې کړم، حاجي نواب د کلیوال تر مخ راته وویل چې یوه روپۍ سړی یې، بیا دې دېخوا ونه گورم.
سهار مې زرو ته زنگ وواهه، خو تلیفون یې بند و.
دوې ورځې وروسته نا اشنا نومره راغله، زرو وه، ژړل یې، رایاده یې کړه چې پلار مې ځپېړې راته ونیولې، تیلفون یې رانه یووړ، سلامته ورځ یې د غواوو په غوجله کې واچولم، ویل یې چې مرداره یې، د نجار له زوی سره دې لاره جوړه کړې وه.
ورځې ووتې، د زړه درزا مې ډېره شوه، په ولاړېدو کې به سر راباندې گرځېده.
زرو تلیفون ونه کړ.
طاقت نه راته، یو ماخستن د زرو دوی کلي ته ورغلم، په تیاره کې د حاجي نواب تر کلا راتاو شوم، خو کلاه ته د ورننوتو لاره نه وه.
د ورځې به مې لس ځله د تلیفون شنه تنۍ ټینگه کړه، خو د زرو تلیفون بند و. بل سهار یوه نا اشنا نومره راغله، زرو وه، ویل یې چې سبا بېگا ته یې مالگه (شیریني) وړي.
تلیفون قطع شو، خو پاو وروسته بیا زنگ راغی، زرو ژړل، ویې ویل چې د موږکانو دوا یې موندلې ده.
زړه مې خولې ته راغی، ورته ومې ویل، چې لېونتوب مه کوه. ته...
په خبره کې راولوېده، ویې ویل:
_زه درباندې گرانه یم؟
_هو!
زرو یوه شېبه غلې وه، ما یې یواځې د ژړا غږ اورېده، وروسته یې په غریو کې وویل:
_ماخستن راشه او ما له دې ځایه بوځه.
ځای پر ځای کېناستم.
زرو وویل:
_ووېرېدې؟

غلی وم.
ویې ویل:
ـپوهېدم چې دومره زړه نه لرې. بس نو، سهار به مې د جنازې خبر واورې.
چیغه مې کړه:
ـدومره بې عقلي مه کوه.
په غریو کې یې وویل:
ـسهار سپېده چاود، پر بام د موږکانو له دوا سره درته ولاړه یم، د غزني په اولیاوو لو (قسم) درته کوم، که مې د د ښتې لخوا د بجلۍ (لاسي بتۍ) رڼا ونه لیده، مړه مې بوله.
تلیفون قطع شو.
ټیکه نه راتله، دښتې ته ووتم، د سپرغې پر سر کېناستم، دښته شنه ښکارېده، لیرې د غونډۍ په لمنه کې تور وري څرېدل.
غرمه کورته راغلم، یوه هګۍ مې په غوړو کې ماته کړه، له ډوډۍ وروسته پرېوتم.
یو وخت مې اوږه وخوځېده، سترګې مې رڼې کړې، پلار مې په غوسه و، ویل یې چې ولې دوکان ته نه وې راغلی!
ټوله شپه مې په ویښه تېره کړه، کله کله به مې د پلار مخ ته لاسي بتی ور واچوله، ستوني ستغ پروت و، د تندي ګونځو یې سیوري درلودل. سپینه ږېره یې ټټر ته سیخه وه، سره راټوله او کږه ښکارېدله.
د شپې دوې بجې ولاړ شوم، په لومړي ځل مې د پلار جیبونه وپلټل، پیسې مې وشمېرلې، اتلس سوه افغانۍ وې.
کوټ مې واغوست، پټو مې تر ځان تاو کړ، د پلار مخ ته مې بتۍ ور واچوله، د ماشوم غونډې وړه وړه ساه یې اخیسته، غلی ویده و.

کېناستم، د پلار تندی مې ښکل کړ، زګېروی یې شو، اړخ یې بدل کړ. د پلار پښو ته ور وښویېدم، د هغه پر چاودو پښو مې شونډې کېښودې، پښې یې سړې وې. یوه شېبه مې د پلار مخ ته وکتل، د څېرې هره ګونځه یې د غمونو نښه وه.
پلار مې ډېر غمونه لیدلي وو. د طالبانو وخت و، مشر ورور مې ټوپک واخیست، د طالبانو له یوه ګروپ سره جنګ ته لاړ، میاشتې ووتې، درک یې مالوم نه شو. زه هغه وخت په دوولسم صنف کې وم، تر غرمې به مې درس وایه، وروسته به دوکان ته ورتلم.
د قوس میاشت وه، له امتحانه وروسته دوکان ته ورغلم، هېڅوک نه و، کتابچه مې کېښوده، ټیټه ژړا راغله، ور ومې کتل، د پلار سپېره لمن د لرګي له لوېې تختې راوتلې وه، ورغلم، پلار مې د تختو په مینځ کې ناست و، ژړل یې...
د هغه پر اوږه مې لاس کېښود، پلار مې په بېړه را وکتل، تر لاس یې کش کړم، په غېږ کې یې ټینګ ونیولم، ژړا یې زور واخیست.
وروسته غلی شو، خو اوښکې یې نه تم کېدی، زما غاړه به کله کله توده شوه، پوهېدم، د پلار اوښکې وې.
د څنګ قصاب راغی، تر لاس یې ونیولم، دواړه د باندې ووتو، قصاب په ماته خوله رایاده کړه چې د خدای امر ومنه! مشر ورور دې پور پرې کړی.
پر ځړېدلي ورون ورغلم، خو د قصاب غبرګ لاسونه راوغځېدل، یو وخت مې سترګې رڼې کړې، دوکان له خلکو ډک وو، پلار مې توبې ایستلې، قصاب مخ ته سړې اوبه را اچولې.
یوه هفته ووته، د ورور مړی مې ونه لید..
پلار مې د طالبانو قوماندان ته ورغی، ځواب یې منفي و، ویل یې چې په اول خط کې جنګ دی، مړي نه شو را ایستلی....
په دوهمه ورځ مې پلار ته چا مشوره ورکړه چې په خپله دې د جنګ ساحې ته لاړ شي.

ليکوال: نصيراحمد احمدي

پلار مې قصاب ته ورغی، دوه سوه لکه شنې اوغانۍ يې په پور ترې راوړې.
مور مې حيرانه وه، خو پلار مې ورته وويل چې په وردګو کې يې د نجارۍ له پاره ارزانه لرګي موندلي دي.
سهار وختي له کوره راووتو، هغه وخت لاره خرابه وه، ماسپښين کابل ته ورسېدو. په کوټه سنګي کې مو يوه کوټه کرايه کړه، سهار وختي مو له سراي شمالي حرکت وکړ، د لارې دواړو غاړو ته زرګونه تاکونه اره شوي وو، ړنګ کورونه په لوګي تور ول، لسو بجو ته په اول خط کې وو.
د استالف د ولسوالۍ سوځيدلي کلي د جګړې لومړۍ کرښه وه.
د منطقې شناخته طالبان مو وموندل، يوې زړې کوټې ته يې بوتلو، دېوال ته رنګارنګ وسلې ولاړې وې.
بخارۍ ته مو لاسونه ونيول، دوه شناخته طالبان زما دورور د مرګ شاهدان ول، ويل يې چې ټټر ته يې د راکټ مرمۍ سيخه شوه، تر نامه پورته نه و.
د شپې تر ناوخته مې د پلار سونګېدا اورېده، سپېده چاود نږدې ډزې شوې، لمر ختو ته کراري وه.
د ورځې مو ځينې نور کسان هم وليدل چې د خپلومړو په موندلو پسې راغلي ول.
غرمې ته د سيمې څو سپين ږيرې راغلل، د مړو له خپلوانو سره يې چنې ووهلې، سپين ږيرو ويل چې د خط هاغه غاړه وسلوال هر جسد په څلوېښت لکه راکوي، دوی ته هم بايد يو څه پاتې شي.
خبره خلاصه شوه، د هر مړي د راوړلو پر سر پنځوس لکه افغانۍ وټاکل شوې.
په دوهمه ورځ شپږ لاسي کراچۍ راغلې، ټولې له مړو بار وې، موږ هم په ببړه ورغلو، يخ وهلې جسدونه پراته ول.
سر مې وګرځېد، د ونې ښاخ مې ونيو.
دوه درې ځايه چيغې شوې، ځينو خلکو خپل مړي موندلي وو، خو زما د ورور جسد نه مالومېده.

يو ځای دوو کسانو يو بل ته ځيبرې ونيولې، غږ يې راته، په يوه غوځ شوي لاس يې جنګ و، يوه ويل چې زما د ورور جسد ته وګوره، لاس يې نشته، تا راوړی، خو بل ويل چې نه، دا مې د زوی لاس دی، په کوچنيتوب کې کالدانه پرې راختلې وه، ړوند يې؟ نه وينې؟ پر مټ يې د کالدانې ننبه ده.
منډه مې کړه، کوټې ته ننوتم.
د جګړې په اول خط کې مو يوه هفته تېره کړه، د مړو سوداګرو ځو ځله مړي راوړل، خو زما د ورور جسد يې ونه موند.
نا اميده کلي ته راغلو، خلک راغلل، مور مې خبره شوه، تر خولې يې زوروره ناره راووته، ځاې پر ځای پرېوته، مازديګر يې زما د کشر ورور تر ځنګ خاورې پرې واړولې.
پلار مې ناروغه شو، يودم يې په ملا کې کوږوالی راغی، نيغ نه شوای ګرځېدلای.
سړی غلی شو، لستوڼی يې پر خپلو سترګو تېر کړ، پورته يې وکتل، سترګې يې سرې وې. سړه ساه يې وايسته:
_اه پلاره، په ځومره بېوسۍ کې مې پرېښودې.
بېرته يې د زرو د قبر پر وړو تېږو خپله زنه ولګوله، ويې ويل:
پلار مې هماغسې پرېښود، د شپې دوې بجې له کوره ووتم، د باران واړه ځاځکي پر مخ ساړه لګېدل.
سات وروسته مې د زرو دوی کلي ته نږدې دمه ونيوله، له جېبه مې لاسي بټۍ را وايسته، مخکې لاړم، لاسي بټۍ مې ځو ځله بله کړه، د حاجي نواب کور ته نږدې کېناستم.
د دروازې ورو کړپ مې واورېد، زرو راغله، ژړل يې، دواړه چوپه خوله روان شوو.
د الله اکبر ناره مو د ولسوالۍ په بازرا کې واورېده، دواړه د يوه تړلي دوکان ترمخ کېناستو، د دوکانو دروازې بندې وې، تړلو قصابيو ته سپي پراته ول، کله کله به له ليرې د چوکېدار ناره راغله:
_ها ها های، ځوک يې؟ وينم دې.

زرو

ليکوال: نصيراحمد احمدي

زرو ته مې وکتل، پر زنګونو يې ترلې غوټه او د غوټې له پاسه خپل تندی ايښی و، ژړل يې...

يو سراچه موټر لنډ راتاو شو، د څراغونو ژېړه رڼا يې راباندې ولګېده، بريک يې ونيو، ناره يې کړه!

_غزني (د غزني ښار) غزني!

موټر ته ور وختو، سات وروسته د غزني په ښار کې وو، د کابل اډې ته ورغلو، موټر تيار ول، نهه بجې کابل ته ورسېدو. نيغ پل محمود خان ته لاړو، کرولاوي او سراچې تر تورخمه تلې.

په سروبې کې ډوډۍ ته ودرېدو، خو زرو يوه ګوله هم ور پورته نه کړه، ورو، ورو يې ژړل...تر دې دمه يې يوه خبره هم نه وه کړې.

جلال اباد ته نږدې موټر پنجر شو، هوا ګرمه وه، د ونې سيورې ته کېناستو.

زرو ته مې وکتل، مخ يې پټ و، مازې زنه يې ښکارېدله، پر زنه يې رڼه اوښکه راځوړنده وه.

په لومړي ځل يې په خوابدي غږ وويل:

_چېرې ځو؟

ومې ويل:

_پېښور ته.

غلې وه.

ومې ويل:

_د تګ له پاره دوه ځايه لرو، يا نورستان يا پېښور. خو پېښور ښه راته ښکاري، هلته مې د يوه ملګري کور دی، د ورور غوندې راته ايسي، څه وخت به په پېښور کې تېر کو، بيا به په بل ځای پسې غواړو.

زرو ترلې غوټه خلاصه کړه،له قات شوي ټکري يې بنډل پيسې راوايستې، ويې ويل:

_ها! دا به دې په کار شي.

مجبور وم، د پلار له اتلس سوه افغانيو، پنځه سوه راپاتې وې.
له بنډله مې پنځه زرگونه رابېل کړل، پاتې پيسې مې زرو ته ونيولې.
په غريو کې يې وويل:
_درسره دې وي.
ومې ويل:
_د پېښور پوليس نه دې در مالوم، له سړي پوستکی باسي.
زرو څه ونه ويل، پيسې يې په غوټه کې کېښودې.
مازديگر تورخم ته ورسېدو، افغانۍ مې کلدارې کړې، تر ځنځير واوښتو، دوو پوليسو راته کتل، خو څه يې ونه ويل.
په کارخانو کې يې موټر ودراوه، يوه پوليس دروازه خلاصه کړه، په لسو، دولسو مساپرو کې يې وار له واره ماته وويل:
_له کومه راغلې.
ومې ويل:
_له کابله.
_پاسپورټ لرې؟
_نه.
_را کوز شه.
له موټره کښته شوم، زرو هم راپسې راغله.
پوليس د موټر بانټ پر لرگي وواهه، چيغه يې کړه!
_ځه نو، څه له ولاړ يې.
موټروان راکښته شو، کرايه يې رانه يووړه.
پوليس تر لستوڼي ونيولم، ويې ويل:
_افسر له ورځو.

تر سړک واوښتو، تک تور برېتور افسر پر څوکۍ ناست و، د شیدو له چایه ډکه، وړه، خیرنه پیاله یې په لاس کې وه.
پولیس زما لستوڼی پرېښود، ناست سړي ته یې وویل:
_سر (صیب)! له دې ماجر سره کاغذونه نیشته .
ناست افسر ولاړ شو، مخامخ راته ودرېد، په ډډ غږ یې وویل:
_وه هلکه، دهشتگر شانتې ښکارې.
ومې ویل:
_صیب! خوار نجار یم، دلته مې ناروغان راوستي.
زرو ته یې وکتل، په ملنډو یې وویل:
_دا خو هوکه ناروغه نه ښکاري.
جېب ته مې لاس کړ، دوه سوه کلدارې مې ورته ونیولې.
افسر یواځې وخندل، بېرته پر څوکۍ کېناست.
زرو ته مې وکتل، لړزې اخیستې وه....
برېتور افسر وویل:
_مړه، څرمن دې د ازبکانو په څېر سره ښکاري، د ازبکستان دهشتگر خو به نه یې؟ تذکره مې ورته ونیوله.
تذکره یې ور واخیسته ، پرته له دې چې ورته وګوري، پر مېز یې کېښوده.
ویې ویل:
_دا نجلۍ دې څه ده؟
زړه مې ولړزېد:
_خپله.
چیغه یې کړه؟
_څه دې کېږي! خور؟
_نه.

کېناست، تذکره يې ور واخیسته، خپلو سترګو ته يې ونیوله، ويې ويل:
_وه نجلۍ، دېخوا راشه.
زرو په لړزېدلو ګانومو ور نږدې شوه.
برېتور افسر وويل:
_دا هلک څه نومېږي؟
زرو په مات، ګوډ غږ وويل:
_کا، کامران.
د والد نوم يې څه دی؟
_څه؟
_د پلار نوم؟
زرو ماته وکتل، په لومړي ځل يې څېره تر تندي پورې لوڅه وه، سترګې يې وېرې نیولې وې....
د پولیسو افسر وويل:
_ښه نو، پته ولګېده، نجلۍ دې راتښتولې ده.
یودم يې چیغه کړه!
_دا دواړه تانې له بوځئ.
مخې ته يې ودرېدم، دوه زرګونه مې ورته ونیول، زارۍ مې ورته وکړې، خو بریتور افسر پر څوکۍ ناست و، ټنډه يې تروه وه.
بل پولیس تر مټ ونیولم، په غوسه يې وويل:
_هله نو پاڅه!
د زرو ژړغونی غږ مې واورېد:
_د خدای روی ومنئ، تاسو به هم خور او مور لری.
برېتور افسر ولاړ شو، تر زرو راوګرځېد، په ملنډو يې وويل:
_خو زما مور او خور ستا شانتې مردارې نه دي چې له پردي سړي سره وتښتي.

په سترګو مې تیاره راغله، برېتور افسر مې تر ګرېوان ونیو، دوو نورو پولیسانو منډه راواخیسته، پر ژامه مې کلک سوک وخوړ، ځای پر ځای کېناستم.
خلک راته ودرېدل، خو افسر چیغه کړه!
_هله شابه، شور مه کوئ، دهشتګر دی، له تومانچې سره مو نیولی.
وېرېدلي خلک په خپله مخه لاړل.
افسر د خپل کمیس غاړه سمه کړه، مخامخ راته کېناست، ویې ویل:
_تاته پته شته ده چې زموږ په ایین (قانون) کې د پولیس وردی (دریشي) ته لاس اچول څو کاله جېل لري؟
غلی وم.
ورو یې وویل!
_ښځه دې هم راتښتولې، پاتې ژوند به په جېل کې تېر کړې.
چیغه یې کړه:
_تاڼې له یې بوځئ. کېس (دوسیه) ور له واچوئ.
زرو رامخته شوه، له غاړې یې غاړګۍ را خلاصه کړه، پر مېز یې کېښوده.
پولیسو یوبل ته وکتل، یوه غاړګۍ ور واخیسته، د غاړګۍ پر یوه ځای یې غاښونه ټینګ کړل.
سترګې یې وځلېدې:
_سوچه سونا (سره زر) دي.
برېتور افسر په بېړه شاوخوا وکتل، غاړګۍ یې په جېب کې واچوله، یودم یې وخندل:
_مړه ماجره، تر تا خو هوکه زما دا خورکۍ هوښیاره ده.
خپلو ملګرو ته یې وکتل، چیغه یې کړه:
_هلۍ! څه له ګورئ! سترګې مو نیشته، مېلمنو له دود پتي (د شیدو چای) راوړئ.
ومې ویل:
_نه یې څښو.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

_ښه نو، شابه، ځئ!

روان شوو، یوه پولیس راپسې غږ کړل:

_د لاین په ګاډو کې لاړ شئ. ټکسي ډېرې روپۍ درله وړي.

تر یوه ځایه پلي لاړو، زرو ژړل. له هغې مې غوټه را واخیسته، یوې ټکسي ته مې لاس وښوراوه، ماښام تیاره د مهاجرو یوه کیمپ ته ورسېدو. د ملګري کور ته مې یو ځل پخوا هم ورغلی وم، نانوایي یې ښه نښه وه، په اسانۍ مې وموند.

ملګري مې له خلاص زړه غېږ راکړه، یوه وړه نجلۍ راغله، زرو یې د کور کوټو ته بوتله، زه هم مهمانخانې ته ور وختم.

ډله کسان ناست وو، ملګري مې راته وویل چې دا یې د ورور مېلمانه دي.

ملګري مې دوکانداري کوله، خو وروڼو یې په پاکستان کې درسونه ویلي وو، په انګلیسي ښه پوهېدل او په وطن کې یې وظیفې لرلې.

یو یې د فواید عامې په وزارت کې انجنیر و، بل یې په کمپیوټر کې وړې وه، په کندز کې یې له یوې موسسې ډالري تنخوا اخیسته.

ملګري مې ناست مېلمانه راته معرفي کړل، ټول اووه کسه وو، دوه وروڼه له جرمني راغلي ول، څلورو نورو لوړې زده کړې درلودې، په پېښور کې اوسېدل، خو کارونه یې په وطن کې وو. یا یې په حکومت کې وظیفه درلوده او یا یې له موسسو سره کار کاوه.

پاتې په عمر پوخ سړی له رنګه خړ ښکارېده، بې واره یې ټوخل، د کابل له سروبي څخه د تدواۍ له پاره پېښور ته راغلی و.

له ډوډۍ وروسته جومات ته لاړو، کتارونه سم شول، دواړو غاړو تر پایڅو کشولم، ویل یې چې پښې دې ارتې ونیسه، که نه نو تر مینځ مو شیطان تېرېږي.

د چایو په وخت کې له جرمني راغلي سړي د جرمنې کیسې راواخیستې، ویې ویل چې ژوند سترې دی، زه د تیلو په یوه پمپ کې کار کوم، میرمن مې مازدیګر څلور بجې یوې مغازې ته ځي، ډېر نه سره وینو، د شپې دولس بجې چې کورته راشي، زه ویده یم، دوی لوڼې مې پوهنتون وایي، زوی مې په اتم صنف کې دی.

وروسته سیاسي بحث تود شو، ټولو افغان حکومت ته د کوپر په سترګه کتل، جهاد او مهاجرت یې فرض ګاڼه.
ما او کلیوال سړي یواځې د دوی خبرې اورېدلې.
مېلمانه ناوخته خپلو کورونو ته لاړل، زه او کلیوال سړی پاته شوو.
ملګری مې له یو جګ اوبو سره راغی، په ګیله من انداز یې راته وویل:
_ناځوانه یې! نه دې کوژدې ته خبر کړو او نه هم واده ته. هر څه دې پټ تېر کړل.
غلی وم.
ملګري مې وویل:
_ورېنداره ناروغه ده؟
مخکې تر دې چې څه ووایم، ویې ویل:
_زړه مه خوره، سهار به یې تر ټولو تکړه ډاکټر ته بوځو.
کوربه ګروپ مړ کړ او له کوټې ووت.
ګرمې وه، په یوه څادر کې پرېوتم.
کلیوال هم اوږد وغځېد، تر ډېرو یې زګیروی و، وروسته یې په ټیټ غږ وویل:
_توبه خدایه! ښځه، مېړه او پېغلې لوڼې یې د کوپر په وطن کې اوسي، یو بل نه سره ویني، خو په خپل وطن کې جهاد روا بولي، یو څه نسبي کراري یې هم نه راباندې لورېږي... نور په خپل وطن کې له خپل حکومته ډالري تنخوااخلي، خو حکومت کوپر ورته ښکاري، توف! په کومه کاسه کې یې چې خوري، متیازې هم پکې کوي.
بېرته یې زګېروی شو....
سترې وم، د سهار تر لمانځه په ځان نه وم پوهېدلی.
د لمر ختلو په وخت کې مې ملګری راغی، دستار خوان، پیالې او پتنوس یې کېښودل، خو ټنډه یې تروه وه، تر پایه یې یوه خبره هم ونه کړه.
له دروازې مې د زرو ژړغونی غږ واورېد:
_اې! راووځه!

زرو

ليکوال: نصيراحمد احمدي

په بېړه مې څادر راواخيست، د باندې ووتم. زرو له غوتې سره ولاړه وه، له سترګو يې مړې اوښکې څڅېدلې.

ومې پوښتل:

_څه خبره ده؟

د زرو ژړا زرو واخيست:

_له دې ځايه ځو.

_ولې؟

_دا خلک وايي چې ته مرداره يې!

په لومړي ځل مې د هغې سر پر خپل ټټر پورې ولګاوه، بغور (غومبری) يې تود و، ژړل يې....

غوټه مې ترې واخيسته، له کوره ووتو.

ساعت وروسته د قصه خواني په بازار کې وو. يوه پي، سي، او مې ومونده، له جېبه مې وړه کتابچه را وايسته، د يوه ملګري نومره مې ووهله، په تليفوني شبکه کې په اردو ژبه د يوې نجلۍ ثبت شوی غږ راغی، دومره پوه شوم چې دا نومره بنده ده.

بې هدفه روان شوو، يوې کوڅې ته ننوتو، زرو ته مې وکتل، سترې ښکارېدله، پر خولې شوي تندي پورې يې تور وېښته سريښ ول.

د يوې وړې هدېرې پر غاړه د ګڼو ونو سيوري ته کېناستو.

چوپه چوپتيا وه، کله کله به له مخامخ واړه جوماته په يوه غږ د قران شريف تلاوت راغی.

زرو په غريو کې وويل:

_هېڅ مې هم نه دې ورته ويلي، خو پوه شوه.

ومې ويل:

_څوک؟ په څه؟

سره سايې وايسته:

_د ملګري مور دې اول ښه وه، فکر یې کړی و چې زه ستا کډه یم، خو وروسته شک ور ولوېد، پوښتنې یې شروع کړې، پو شوه،سهار یې راته وویل چې که مرداره نه وای، له پردې سړي سره به نه را تښتېدې.
غلې شوه، سر یې پر زنګنو ولګاوه.
جومات ته مې وکتل، ومې ویل:
_له دې خبرو باید خلاص شو.
نېغ یې راته وکتل، په غومبرو کې یې سرخې پیدا شوه، سر یې وځړېد.
له سترګو یې پوه شوم چې زماد خبرې په مانا پوهېدلې ده.
جومات ته ورغلم، ملاصیب ماشومانو ته قران شریف وایه. یوه شېبه ودرېدم، د ملا راپام شو، راغی، ورته ومې ویل چې نکاح تړم.
ملا په حیرانۍ راته وکتل، د هدېرې خواته مې اشاره وکړه، زرو د ونې سیوري ته ناسته وه.
ملا وویل:
_مړه، خپل، پردي لری، که اچانک (هسې) راغلې یاست؟
غلی وم.
ملا وخندل:
_اچها (ښه)، ټیک ده، په شرعه کې عیب نیشته، هله نو، مړه ، څه خواږه ماړه خو راوړه، شاهدان به زه درله پیدا کم.
روان شوم، ملا په خندا راپسې غږ کړ:
_خو ګوره، لږ نوره خرچه مرچه هم درباندې راځي.
دوکان نېږدې و، کولچې، کیک او نور خواږه مې راواخیستل. زرو ته راغلم، هغه مې تر لاس ونیوله، د جومات په چوتره کې کېناستو.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

ملا دوه له عمره غټ طالبان راوستل، نکاح ساده وه، د منلو او نه منلو نخرې یې نه درلودې، دواړو (هو) کړه. کولچې او نور خواږه پر وړو طالبانو وویشل شول، دوولس سوه کلدارې یې شیرینې یوړه. خلاص! له جوماته راووتو.

یوه هوټل ته ورغلو، د کرایې کوټې یې درلودې، خو پاسپورټونه شرط ول. بل ادرس مې وموند، کوټه یې نه راکوله، خو د پیسو ډېرېدا چوپه خوله کړ.

کیلې مې ترې واخیسته، په کوټه کې دوه نفره کټ و، خو زرو پر ځمکه پرېوته، د شپې تر ناوخته یې ژړل.

سهار وختي د موټرو اډې ته راغلو، اته بجې په جلال اباد کې وو، ماښام د نورستان مرکز ته ورسېدو.

ښار کوچنی و، د ترور کور مې په یوه تلیفون وموند. ورغلو، ترور مې غېږ راکړه، خو زرو ته یې په کرکه وکتل، مخامخ یې ورته وویل چې زما وراره دې په بدۍ اخته کړ.

ماخستن مې د ترور خاوند راغی، سترې مشې یې سره وه، له خبرو یې وپوهېدم چې زما او د زرو د تېښتې خبره چا په تلیفون کې ورته کړې وه.

تر ډوډۍ وروسته یې نصیحت راواخیست، ویل یې چې له دې نجلۍ تېر شه.

لنډ مې وپوهاوه، چې خبره خلاصه ده، له زرو سره مې واده کړی.

د ترور خاوند مې نجاري کوله، شپږکاله مخکې نورستان ته په کار پسې راغلی و، همدلته یې نجاري وموندله، کار یې ښه و، کور یې ور وغوښت، پاخه یې واړول.

دوی په یوه کرایي کور کې اوسېدل، کور تنگ و، درې کوټې یې درلودې، دروازې ته نږدې کوټه یې د میلمنو کوټه بلله. په پاتې دوو کوټو کې مې ترور او د هغې مشر زوی ته تازه راواده کړې ناوې اوسېدله.

ترور مې له عمره پخه ښځه وه، درې زامن یې درلودل، مشر یې په جلال اباد کې پوهنتون وایه، دوه نور یې په دوولسم صنف کې ول.

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

زه به د میلمنو په کوټه کې له دوو ترور زیانو سره ویدېدم. دوی به له خپل پلارسره ماښام تیاره کور ته راتلل، تر غرمې یې مکتب وایه، پاتې وخت به د نجاري په دوکان کې ول.

په دوو ورځو کې مې زرو ونه لېده، کورته نه ورتلم، له تازه راواده کړې ناوې حیا راته درېده. بس، یواځې یو ځل د باندې ووتم، ټوټه مې واخیسته، خیاط ته مې وویل چې همدا یو جوړ جامې لرم، تر ماښامه یې راته وګنډه.

ډېر وخت به مې د کتابونو په لوستلو تېراوه، په کوټه کې وړه الماری وه، ګڼ کتابونه پکې ایښي ول. پر دېوال ښکاري ټوپک له چرمې کاش سره راځړېده. له بېکارۍ به مې کله کله په کاش کې ټومبلي کارتوس شمېرل. پوره لس دانې ول.

 یواځېتوب مې زړه خوړ، په درېیمه ورځ د ترور له خاوند سره د نجاري دوکان ته لاړم، تر غرمې مې کار وکړ،ستړی شوم، د ځنګله د چهارتراشو تراشلو زور غوښت. خو په دوهمه ورځ مې لاس سم چلېده، تر ماښامه مې سلامت ور جوړ کړ.

 په پنځمه ورځ مې د ترور یو زوی کارته نه راغی، ورور یې ویل چې ناروغه و.

مازدیګر مې په سر درد شول، کورته وخته لاړم. د میلمنو په کوټه کې پرېوتم، ترور مې چای راووړ، ستړې وه، ویل یې چې ټوله ورځ یې جامې پرېمینځلې.

بېرته له کوټې ووته.

 زرو راغله، ژړل یې.

په بېړه مې وویل:

_ولې؟

هماغسې یې ژړل...

ومې ویل:

_ترور مې څه درته ویلي دي؟

_نه.

_ناوې یې؟

_نه
_نو څه ټکه راپرېوتې ده؟
ژړا يې زور ونيو:
_له دې ځايه ځو.
ومې ويل:
_څه خبره ده؟
_نه شم درته ويلی.
تر مټ مې ونيوله:
_سپينه خبره وکه.
سر يې وځړېد:
_ترور او د ترور ناوې دې په حويلۍ کې جامې مينځلې، ما کوټه جارو کوله، د ترور زوی دې راغی، غېږ يې رانه وگرځوله، پورې مې واهه، ورته ومې ويل چې له کوټې ووځه، که نه نو چيغې وهم.
گړندي گامونه يې واخيستل، خو په وره کې يې نوک ونيو، راته ويې ويل، چې دومره ځان پاک پاک مه ښيه، که مرداره نه وای، نو له کامران سره به نه راتښتېدې.
په زړه مې اور بل شو، د زرو سر مې په خپل ټټر پورې ولگاوه، ومې ويل:
_سمه ده، خو بس، دا يوه شپه صبر وکه، سهار په خړه به له دې ځايه ځو.
ماخستن مې د ترور زوې ونه ليد، ورور يې ويل چې نن شپه نه راځي، د يوه ملگري ميلمه دی. سهار په خړه مې ټوپک راواخيست، د کوټې په وره کې کيناستم.
سړی غلی شو، سړه سا يې وايسته، طوطي يې ور واخيست، کوټې ته ننوت.

(۷)

سړي سترګې رڼې کړې، طوطي ته یې وکتل، پر ځنګ ړنګ و. ور وښوییډ، لاس یې ور ووړ، د طوطي غاړه کږه شوه.
سړی کېناست، د طوطي سترګو ته یې ور پو کړل، د سترګو خړه پرده یې یوې خواته لاړه. جام یې ور واخیست، د طوطي په خوله کې یې څو څاڅکي اوبه وڅڅولې. د باندې ووت، طوطي یې پر شنو وښو کېناوه. طوطي هماغسې کږه غاړه نیولې وه.
شېبه وروسته یې طوطي ور واخیست، سیند ته کښته شو. ډبرې یې واړولې، سور چینجی یې ومونډ، خو طوطي خپله مښوکه ور ټیټه نه کړه.
سړی پر یوه لویه ډبره کېناست، طوطي یې خپلو سترګو ته ونیو، په خواره خوله یې وویل:
_خیر دی، مه مره!
ویې ټوخل، خولې ته یې لاس ونیو، غروي ته یې وکتل، د وینو سره څاڅکي پرې ښکارېدل.
سړي خپل لاس په اوبو کې وواهه، بېرته پر ډبره کېناست، غریو واخیست:
_د زرو کیسه به چاته کوم.
سړي پورته وکتل، د سهارني لمر وړانګې مخامخ شنه غره ته سیخې وې، ونو ژېړه لمبه کوله.
سر یې وځړېد، طوطي ته یې وکتل، په خوند یې وویل:
_ښه دې وکړل، چینجی به دې سترګې رڼې کړي.

طوطي يې ور واخيست، غره ته وخوت، تر ونې لاندې يې د تېر کال لوېدلي چهارمغز ور ټول کړل، ډبره يې ورته ونيوله، په ډکه خوله يې وويل:
_اوړی ښه و. رنګارنګ ميوې پيداکېدلی، خو ژمی مې ټول د ماهيانو په غوښو تېر کړ. پوهېږې! زررو مختلف سابه پېژندل، زما يې يواځې د دوو دريو نومونه زده دي، سارمی، شلخي، شېزې، بس، همدومره.
يودم ولاړ شو، څو ګامه يې واخيستل، له ځمکې يې په ختو لړلی شين کوچنی کاغذ ورپورته کړ، شونډې يې پرې کېښودې، بېرته خپل ځای ته راغی، خپله بټه ګوته يې پر کاغذ تېره کړه،ويې ويل:
_د زرو همدا ژاولې خوښېدلې، غره ته مې سلامت کارتن ورته راووړ.
غلی شو، سوړ اسويلی يې وايست:
_اه! پر دې کاغذ د زرو ګوتې لګېدلې دي.
اوږد وغځېد، سترګې يې پټې کړې، ويې ويل:
_د ترور له کوره خړ سهار را ووتو، د بازار شمال لور ته غځېدلې دره مو په مخه ورکړه. ځای ځای به د غره په ډډه کې څو کورونه په مخه راغلل، څومره چې به پورته تلو، ونې ډېرېدلې.
يو ځای کېناستو، زرو وويل:
_چېرته ځو؟
ومې ويل:
_نه پوهېږم.
تر ډېره غلی وه، بيا يې په غريو کې وويل:
_داسې ځای نشته چې هلته انسانان نه وي؟
غرمه يوه کوچيني کلي ته ورسېدو. زرو د سيند پر غاړه راته کېناسته. د کلي دوکان ته ورغلم، د ديارلسو سوو افغانيو پاکټي کېک، بيسکيټ، جوس، شيدې ... يو چاقو، د لاسي بټۍ بېطرۍ او دوه سګريټ لايټره مې واخيستل.

زرړو

ليکوال: نصيراحمد احمدي

مازديگر مې د ونو په مينځ کې اور بل کړ، نږدې کلی مو دوه، دوه نيم ساعته مخکې پرېښی و.

زرو ته مې وکتل، غلې ناسته وه، په سترګو کې يې د اور لمبه ښکارېدله.

ورغلم، تر څنګ يې کېناستم، په خوابدي غږ يې وويل:

_په کور کې به څه حال وي؟

ومې ويل:

_ نور په دې خبرو پسې مه ګرځه.

غلې وه.

ومې ويل:

_پښيمانه يې؟

سر يې زما پر اوږه کېښود:

_نه.

د زرو پښو ته مې وکتل، د ښۍ پښې پر بټه ګوته راختلې تناکه يې چاودلې وه.

له خپل څادره مې وړه ريتاړه وايسته، ګوته مې ور وتړله.

د هغې پلاستيکي څپلکو ته مې وکتل، ومې ويل:

_پام مې نه و، که نه په دوکان کې زنانه بوټ هم خرڅېدل.

زرو څه ونه ويل.

ماخستن مې پر اور څو نور وچ لرګي کېښودل، زرو ته مې وکتل، سر يې پر تړلې غوټه ايښی و، يوه خوا مخ او لوڅه غاړه يې رڼا ته سيخ ول، ښکلې ښکارېدله.

ورغلم، تر څنګ يې پرېوتم، څه يې ونه ويل.

پورته مې وکتل، په ګڼو پاڼو کې يو نيم ستوری ځلېده. ورمېږ مې کوږ کړ، زرو ستوني ستغ پرته وه، سترګې يې پټې وې.

پراړخ را واوښتم، ښی لاس مې د هغې پر ټټر کېښود، زګيروی يې شو. کينه څنګله مې ځمکې ته سيخه کړه، مخ مې ور نږدې کړ، پر شونډو مې توده ساه ولګېده.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

زرو یودم سترګې رڼې کړې، پورې یې وهلم، په ټکري کې یې ځان وپېچه. کېناسته. تېزه تېزه ساه یې وهله، اور ته یې وچې سترګې نیولې وې.

ولاړ شوم، د اور بلې غاړې ته مې د ټوپک پر کنداغ سر ولګاوه، څادر مې په سترګو راکش کړ.

پاو ووت، زرو ورو ورو ژړل...وروسته راغله، زما تر څنګ کېناسته، په ژړغوني غږ یې وویل:

_خفه شوې؟

غلی وم.

پر تندي یې لاس راکېښود.

ومې ویل:

_خو ما او تا واده کړی، ته ...

په خبره کې راولوېده:

_پوهېږم، خو اوس نه، له زړه مې وینې څاڅي.

مخ مې لوڅ کړ، د زرو پر لندو اننګو کې د اور لمبې ښکارېدلې. ..

سر یې زما پر ټټر کېښود، په غریو کې یې وویل:

_د خدای روی ومنه، مه خفه کېږه! ښه!

څه مې ونه ویل، چوپه چوپتیا وه، کله کله به په اور کې د پرتو لرګیو ټکا ختله.

وخت ووت، زرو هماغسې زما پر ټټر سر ایښی و، سترګې یې پټې وې، وړه وړه ساه یې اخیسته.

یو وخت مې سترګې رڼې کړې، سهار و، زرو پر مړو ایرو لرګي اېښودل.

تیمم مې وواهه، د اسمان د یوې څنډې له رڼا مې قیبله ومونده. ودرېدم، شېبه وروسته مې سلام وګرځاوه، زرو ته مې وکتل، لایټر یې نه شو بلولی. ورغلم، اور مې بل کړ.

په لمر ختو دواړه روان شوو، څومره چې پورته تلو، د ونو وهل شوي مونډان کمېدل.

تر غرمې مو مزل وکړ، ابادي نه وه. ماسپښین تر یوه غره واوښتو، لاندې سیند و، څپې یې په غوږونو ښې لګېدې.
 تر مازدیګره د سیند له څنډې سره مخ پورته وختو، بیا مو لار کږه کړه، ماښام مو د یوه ټیټ غره پر سر سا ونیوله. همالته مو د ونو په مینځ کې اور بل کړ، د شپې له زرو لیرې پرېوتم.
یو وخت مې تندی سوړ شو، سترګې مې رڼې کړې، رڼا وه، زما پر سر څو متره پورته په ونه کې یو کارغه ناست و.
زرو راته وکتل، له خندا شنه شوه.
اه! په خندا کې څومره خوږه ښکارېدله.
یودم غلې شوه، بېرته یې پر غوټه سر کېښود.
د څادر پیڅکه مې پر تندي تېره کړه، د کارغه چټلي وه.
غرمه سپینو واورو ته نږدې شوو، د غره په ډډه کې مو یو غار وموند.
سرې سترګې رڼې کړې، طوطي ته یې وکتل، ویې ویل:
_هماغه غار چې ما او تا شپه پکې تېره کړه.
بېرته یې سترګې پټې کړې:
_زرو خوشاله وه، ویل چې دا ځای ښه دی، که نور نه وي، له انسانانو خو لیرې یو، څوک خو به مرداره نه راته وایي.
ماسپښین د باندې ووته، پاو وروسته بېرته راغله، له بوټو یې جارو جوړه کړې وه.
د زرو په غوښتنه د باندې لاړم، د ثور میاشت وه، خو لا هم سوړ باد   هډوکو ته رسېده.
 پورته وختم، چینه وه. مخ ته مې سړې اوبه ور واچولې، مبایل مې را وایست، یوه خانه چارج پکې پاتې و، انتن یې نه ورکاوه.
بېرته راغلم، د غار په خوله کې دوړه ولاړه وه.
زرو له جارو سره د باندې راووته، مول یې وهلی و، اوږده بانه یې سپېره ول.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

چینه مې ور وښوده، غار ته ننوتم، دوړه لا نه وه ناسته، مخامخ پرې شوی ځای ښکارېده، ورغلم، بل غار و، له پورته اوبه راتویېدې. په مړو خاورو کې د کوم ځناور پلونه ښکارېدل، هر پل زما د لاس د چمبې په اندازه و.

ماخستن مې په غار کې اور بل کړ، لرګي غوړ ول، لوګي سترګې ړندولې، تر ډېره مې د زرو ټوخی اورېده، وروسته مې سترګې سره ورغلې.

یو وخت مې د زرو زورورہ چیغه واورېده، په بېړه کېناستم، لوی اېږ ولاړ و، غرېده.

ټوپک مې ورته ونیو، ډز شو، په غار کې د اېږ تېره ناره راوګرځېده، مخامخ راباندی راغی، د ټوپک ماشه مې بیا ټینګه کړه، اېږ پر سرو سکروټو ورغی، ولوېد. د انګار کمزورې رڼا ورکه شوه.

لاسي بټۍ مې ولګوله، زرو تېږې ته ناسته وه، سترګې یې رډې راختلې وې، لړزېده.

ورغلم، د هغې سر مې په خپل ټټر پورې ونیو، ومې ویل:

_مه وېرېږه، هر څه تېر شول.

تر ډېره ویښ وم، په غار کې د اېږ د سوځېدلو وړیو بوی ته.

سهار مې اېږ تر پښو ونیو، نه کېده، کشولو یې زور غوښت. کېناستم، د اېږ له ټټر او تندي لا تازه وینه راتله.

زرو مې راویښه کړه، په وېره یې د اېږ یوه پښه ونیوله، کش مو کړ، تر غار مو وایست، لاندې ورغړېد.

غرمه ورغلم، پوستکی مې ترې واړاوه.

ماخستن مو د باندې اور بل کړ، صاف شو، انګار مو غار ته یووړ. نیمه شپه د شغالانو چیغې شوې، زرو راغله، په لومړي ځل یو ځای راسره پرېوته.

سړی غلی شو، د ژاولو کاغذ یې سترګو ته ونیو، زر ورق یې څلېده.

ویې ویل:

_زرو خوشاله وه، کور یې نه یاداوه، خو کله کله به یې په خوب کې د خپلې مور او کوچنیو وروڼو نومونه اخیستل.

ليکوال: نصيراحمد احمدي

يوه اوونۍ ووته، کېک، بيسکېټ، شيدې... کم شول، يوائځې دوې درې ورځې چاره پرې کېده. بل سهار په غره کې وګرځېدم، يو ځای مې يوه چينه وموندله، په پوټي (مږه خاوره) کې د زرکو پلونه ول.

په وړکتوب کې له خپل پلار سره د زرکو ښکار ته تللی وم، زموږ په سيمه کې يو هسک غر دی، د ناور غر يې بولې، چينې لري.

پلارمې تر يوې چېنې دام راوګرځاوه، اوړی و، شپه مو په غره کې تېره کړه، له لمر ختو سره د زرکو نارې شوې، پلار مې ويل چې دا يې د اوبو د څښلو وخت دی. وروسته ورغلو، له دامه مو په حساب دوولس زرکې راخلاصې کړې.

خو د نورستان په غرونو کې به مې دام له کومه کاوه! په کاش کې هم جنګي کارتوس ټومبلي وو، يوه چره يې درلوده، يوه چره، مانا يوه زرکه. نه ارزېده.

په دوهمه ورځ بيا په ښکار پسې ووتم، له يوه بوټي يوې غټې سويې ټوپ کړل، ټوپک مې ورته ونيو، سويه تر لويو تېږو پټه شوه.

خو په درېيم سهار ښکار په خپله د غار خولې ته راغی، د باندې مې د وړو ډبرو د رغړېو غږ واورېد، په احتياط ور ووتم، تر چينې پورته، پر هسکه پرښه يوه هوسۍ ولاړه وه.

له هماغه ځايه مې ټوپک ورته ونيو، له ډز سره مې سترګو ته د باروتو توره لوخړه ودرېده. لاس مې وخوځاوه، هوسۍ نه وه.

په بېړه پورته وختم، پر غوړو ډبرو سره وينه ښکارېدله، مخکې لاړم، هوسۍ وازه خوله نيولې وه.

له هوسۍ څخه د پوستکي د ايستلو په وخت مې زړو ته وکتل، سترګې يې له اوښکو ډکې وې، قسم يې راکړ چې له دې ايسته به ژوندي ساري نه ولم.

نه مې منله، په دې غره کې له ښکاره پرته څه نه موندل کېدل، خو زړو له خپلې خبرې نه اوښته، ناچاره وم، ژمنه مې وکړه.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

یوه اونۍ مو د هوسۍ کباب خوړ، د ورځو حساب د زرو له هغو کرښو را مالومېده چې پر ډبره به یې ایستلې.
یوه ورځ زرو د باندې ووته، یوه لمن سارمې ، شېزې او پوڅکۍ (مرخېړي) یې راوړل، خو دېګ نه و، په څه کې به مو پخول!
مجبوره وم، باید نږدې ابادۍ ته تللی وای. له زرو سره مې خبرې وکړې، وېرېدله، ویل یې چې په غره کې یواځې نه شم پاتې کېدلای.
په سخته مې قانع کړه، ومې ویل چې تر ماخستنه بېرته راځم.
په ستورو کې د باندې ووتم، تېز تلم، د سیند له څنډې سره مې مزل وکړ، بېرته پورته وختم، لس بجې مې د سپیو غپا واورېده، لیرې د کوچیانو کېږدۍ ولاړې وې. لاره مې چپه کړه، ماسپښین یوه کلي ته ورسېدم، کوچینۍ دوکان یې درلود، دوکاندار ته مې وویل چې کوچی یم.
په یوه اووه منۍ بوجۍ کې مې وریجې، دال، نخود، لوبیا، غوړي... دېګ، کاسه، څمڅه، چایجوشه... پیالې او یو جوړ ښځینه بوټونه واچول.
له دوکانداره مې مبایل را واخیست، د پلار نومره مې ووهله، بند و.
قصاب ته مې تلیفون وکړ، وار له واره یې سپک کړم، بیا یې راته وویل چې د حاجي نواب زامن درپسې ګرځي، خدایکه دې وینه ځمکې ته پرېږدي.
د پلار احوال مې ورنه واخیست، ویل یې چې ټوله ورځ ژاړي، ښېرا درته کوي.
بېرته غره ته وختم، بوجۍ درنه وه، خو د زرو د یوازیتوب اندېښنې مې زړه خوړ.
ماښام سیند ته ورسېدم، پر غره ختلو زور غوښت، نه کېده، یو ځای مې په نښه کړ، بوجۍ مې کېښوده، تش لاس پورته وختم.
دوه- درې ساعته مې مزل وکړ، لیرې له ګڼو ونو د اور لمبه ښکاریدله، نږدې ورغلم، ومې ټوخل، زرو ټوپک راته ونیو، چیغه مې کړه، زه یم، کامران، منډه یې راواخیسته، کلکه غېږ یې راکړه.

دواړه اور ته نږدې کېناستو، زرو زما د تشو لاسونو په ليدو حيرانه وه، پوه مې کړه چې غوټه مې نږدې را رسولې ده.
سهار وختي دواړه د باندې ووتو، غرمې ته مو بوجۍ راورسوله. ښه و، خوراک مو سم شو، خو زرو به له وريجو، غوړو، لوبيا... سره پام کاوه، ډېر وخت به مو سابه او پوڅکۍ پخول.
د زرو خندا بېرته راوګرځېده، دا خوشاله وه، غم ته يې ځان نه ورکاوه.
ډېر وخت به د باندې ګرځېدو، شنې ونې، رڼې اوبه، د غره غوړې او سپېرې تېږې، د زرکو نارې، صاف لمر، روښانه ستوري... او زرو، جنتي ژوند و.
په دوو مياشتو کې مو يو بنيادم هم ونه ليد، خو يوه غرمه مې زړه خولې ته راغی، پروت وم، زنګولې وګړنجېدې، په بېړه له غاره ووتم، يوه خيرنه اوزه ټيټې ونې ته ختلې وه، په سره ژبه يې شنې پاڼې ور ټولولې.
پورته وختم، غړۍ مې اوږده کړه، تر چينې سلامت رمه را تاوه وه. لاندې مې وکتل، زړه مې ولړزېد، زرو پورته راخته، لاس مې ورته وخوځاوه، راپام يې نه شو.
په بېړه د غار خولې ته را کښته شوم، زرو ته مې اشاره وکړه، ځای پر ځای کېناسته. وروسته په احتياط پورته راوخته، پلو يې له چهارمغزو ډک و.
دواړه غار ته ننوتو، غلي کېناستو، زرو وېرېدلې سترګې راته نيولې وې....
نږدې ډډ غږ مې واورېد:
_ارررررررې!
له دېوال سره مې ځان جوخت ونيو، د باندې مې وکتل، په عمر پوخ کوچی دېګدان (نغري) ته ولاړ و.
بيا يې خوله پورته ونيوله، چيغه يې کړه!
_بازګليه، دا ايرې لا تودې دي.
وړې ډبرې وښويېدې، د غار پر خوله سيوری راغی.
زرو ته مې اشاره وکړه، په بېړه واړه غار ته ننوته.

نږدې غږ مې واورېد:
_اې ځوانه، ته دلته څه کوې؟
ور ومې کتل، کوچی د غار په خوله کې ولاړ و.
ورغلم، تر مټ مې ونیو، له غاره ووتو. یو بل تنکی ځوان هم ولاړ و، په لاس کې یې لوی ډانګ ښکارېده، سترګې یې له حیرانۍ ډکې وې.
ومې ویل:
_ښکاریان یو.
په عمر پوخ کوچي وخندل، دېګدان ته کېناست، په ډډ غږ یې وویل:
_ما مه غلطوه، مخکې مې یوه زنانه ولیده.
په خبره کې ور ولوېدم:
_درته ومې ویل چې ښکاریان یو، نور ملګري مې په ښکار پسې وتلي دي.
د کوڅي ټنډه تروه شوه:
_زه دې څه کوم، خو که به دوراغ وایم، غبرګې سترګې مې دي ووځي، دلته یوه زنانه وه.
یودم یې چیغه کړه!
_وه بازګلیه، ړوند یې، سرکښ (د رمې د سر وزګوړ) لاندې کښته شو.
تنکي ځوان منډه واخیسته.
له کوچي سره چینې ته وختم. لویه رمه وه، اوزو او پسونو له ځمکې راختلې وابښه ور ټولول....
کوچي وویل:
_لاندې د وښو خونده نه وه پاتې، دا څو ورځې کېږې چې دلته راختلي یو.
ومې ویل:
_کېږدۍ مو چېرته دي؟
ښار ته نږدې، بس، له دې ځایه یوه نیمه، دوې ورځې مزل غواړي.

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

له کوچي مې یو کوچینی سیرلی واخیست، رمې حرکت وکړ، درې ته کښته شوه.
بېرته غار ته راغلم. زرو وېرېدلې ناسته وه.
هغې ته مې ډاډ ورکړ، خو خپل زړه مې نه قانع کېده، کوچي په دې لیرې غره کې زرو لیدلې وه، غر او ځوانه نجلۍ، دا خبره نورو ته په ویلو ارزېده.
د باندې ووتم، د سېرلي پر غاړه مې چاړه کېښوده.
دوې ورځې ووتې، ټېکه نه راتله، د اوسېدو له پاره مو باید بل ځای موندلای وای.
یو سهار دواړه د باندې ووتو، تر غرمې وګرځېدو، په غره کې مو کوم غار ونه موند، زرو یوه ځای ته ګوته ونیوله، ویې ویل:
_هالته وګوره!
ډېر کښته د سیند اوبه سپینې سره اوښتې، ور هاخوا د ونو په مینځ کې شین پراخ ځای ښکارېده، زرو را یاده کړه چې هلته به یوه کوټه جوړه کړو.
(نه) مې ونه ویل، تیږې، اوبه او لرګي نږدې ول، په دوو هفتو کې مو ګلالۍ کوټه جوړه کړه،خو ور او کړ کۍ یې نه درلودل، جوړېدو یې اره او مېخونه غوښتل.
پروا یې نه راتله، د اوړي هوا توده وه.
نوې جونګړې ته راکډه شوو. پر کوټه مو نور لاس هم وواهه، زرو سپینه خاوره وموندله، دېوالونه ښکلي شول.
ژوند ته به موپه مینه کتل، نه په تېر پسې ګرځېدو او نه د راتلونکي غم راسره و، بس، هماغه ساعت به مو ژوند ګاڼه.
کله به دسیند غاړې ته تلو، کله به مو د ځنګله ونې په میوو پسې غوښتې، کله به د اوبو پر غاړه پر پسته شګه پراته وو، په وربځو کې به مو انځورونه پیدا کول.
ځان پاچا راته ایسېده، تر پاچاهۍ هم ور هاخوا، د زرو خندا، خبرو، تګ او د هغې پر ټټر د سر لګېدا مې په ټوله دنیا نه ورکوله.

نیږدې ګاونډیان مو د چهارمغزو په ونه کې طوطیان وو، ور هاخوا د بیزوګیانو ډله اوسېدله، لږ لیرې زرکو نارې وهلې...په یو بل مو کارنه درلود. نه بدي وه، نه تربور و، نه وژل....

بس، یوائې یوه ورځ دوو ټېټو تورو هلیکوپټرو د زرکو نارې غلې کړې، خو دقیقه وروسته، غر بېرته ژوندی شو، له ونو الوتي مرغان خپلو ځالو ته راغلل، مرغۍ وچونېدې، بیزوګیانو کرېژې وهلې...

یوځل بیا مجبور شوم چې زرو یوائې پرېږدم، دا وار له غره سره عادت وه، انسان نه و، له ځناورو نه وېرېدله، د تګ په وخت کې یې د شنه کاغذ ژاولې رانه وغوښتې.

د سهار په خړه کې له جونګړې ووتم، غرمه مې یو کوچینی کلی وموند، دوکان یې درلود، ژاولې، خوراکي مواد د ماهیانو چنګکان او میخونه مې ترې واخیستل، خو اره نه وه. مجبور وم، یوه کلیوال زړه اره خرڅوله، پیسې مې ورکړې، ماخستن بېرته جونګړې ته راورسېدم.

لرګي ډېر ول، په دریو - څلورو ورځو کې مې ور او کړکۍ جوړ کړل.

په خوړوکې مو یو بل څه هم ور اضافه شول، د ماهیانو غوښه. په اول کې یې زرو ته خوند نه ورکاوه، ویل یې چې ازغي لري، خو وروسته به په خپله د ماهیانو ښکار ته راسره تله.

یوه ورځ په ماهیانو پسې لاندې لاړو، یو ځای مو په غټو ډبرو کې مړې اوبه پیدا کړې، په لومړي چیګک کې یو لوی ماهۍ بند شو، کافي و.

د اوبو پر ژۍ کېناستم، د ماهي ګېډه مې څېرې کړه، زرو ته مې وکتل، په سپین پټنګ پسې یې منډې وهلې...یو ځای ودرېده، ماته یې وکتل، لاس یې راته وخوځاوه.

ورغلم، رنګ یې ژېړ و، ځمکې ته یې وچې سترګې نیولې وې.

زړه مې ولړزېد، کېناستم، په شګو کې د انسان پلونه ښکارېدل.

د زرو وېرېدلی غږ مې واورېد:

_یو نفر نه دی؟

ليکوال: نصيراحمد احمدي

سر مې پورته کړ، زرو څو گامه ليرې ځای ته کتل...

ورغلم، د دوو نورو کسانوپلونه وو. پلونه په شگو کې روښانه ښکارېدل، خو وروسته پورته ختلي ول. په وښو او ډبرو کې يې موندل سخته وه.

تر يوه ځايه پسې لاړم، ورک شول.

له ونې مې يوه څانگه را پرې کړه، تر سيند پورې مې د ځان او زرو پلونه ړنگ کړل، ماهی مې راواخيست، تر جونگړې پورې مې د ونې څانگه په ځان پسې کشوله، د تلليو او راغليو پلونو پر ځای به د پاڼو نرۍ ليکې پاتې شوې.

زور ته مې ټوله ورځ ډاډ ورکړ چې هېڅ خبره نه ده، يا به ښکاريان وو او يا هم کوچيان، خو د زرو وېره نه کمېدله.

دوې - درې ورځې به يې د پاڼې په لويدو هم جټگه خوړله، خو وروسته يې رنگ بېرته راوگرځېد. زړه ته يې ولوېده چې کوم خطر نشته.

دواړه به د پخوا په څير د ماهيانو ښکار ته تلو، خو تر خپله وسه به مو پر تېرو پلونه اېښودل.

د اور بلولو له پاره مو هم هغه لرگي راټول کړل، چې لوگی به يې ډېر نه کاوه.

مياشت ووته، کوم پل مو ونه ليد، زړونه مو ډاډه شول.

د سنبلې په اخېر کې د ليرې غره څوکه سپينه شوه، شپه به سړه وه، خو د اېږ پوستکي يخنۍ ته نه ورکولو.

مياشت وروسته مې د جونگړې په دېوال کې دودکش وايست،غولی مې وکېنده، دوه لغمه مې جوړ کړل، د غره هوارې ډبرې مې پرې کېښودې، زرو کاگل کړه، گلالۍ تاوخانه جوړه شوه.

زرو ته مې وکتل، تندی او د پزې څوکه يې په ختو ککړ و.

ومې خندل:

_له ما دې څه غوښتل، اوس به په سعودي کې گرځېدې، هوسا ژوند به دې و.

شونډې يې ورپېدې، راغله، زما پر اوږه يې سر کېښود، ويې ويل:

_ ته او دا جونګړه مې ټوله دنیا یاست.
یوه شپه مې غاړه سړه شوه، کېناستم، غوږ مې ونیو، له پورته څاڅکې راتوییېدل. لاسي بټۍ مې چت ته ونیوله، بام څڅېده.
د زرو تود لاس مې له خپلې غاړې لیرې کړ، ور ومې کتل، ویده وه.
د باندې ووتم، باران اورېده. بام ته وختم، څو ځایه مې د بوټ پر تلې زور راووست. پر زینه مې پښه کېښوده، زړه مې خولې ته راغی. لیرې د ونو په مینځ کې سپینه رڼا ګرځېده....
په ځیر مې ورته وکتل، کله کله به د ونو له چولو د لاسي بټۍ تېره رڼا راووته.
په بېړه کوټې ته ننوم، ټوپک مې راواخیست، د زرو خوبولی غږ مې واورېد:
_څه خبره ده؟
ومې ویل:
_هیڅ، له جونګړې راونه وځې.
لاړم، د چهارمغز ونې ته مې ولې ولګول. تیاره وه، خپل لاسونه مې نه ښکارېدل.
ټوپک مې مخامخ ونو ته ونیو، د میل پر سر د ستورو سپینه نرۍ رڼا پرته وه.
ښه شېبه کېناستم، له غره مې سترګې نه اړولې. وخت ووت، رڼا نه وه.
بېرته جونګړې ته راغلم، زرو په وارخطایي وویل:
_اېږ و؟
_نه.
یوه شېبه غلې وه، بیا یې وویل:
_نو ولې د باندې ووتې؟
_باران دی، کوټه څڅېدله.
ویې ویل:
_ما خو د بام پر سر دربی وانه ورېد، او بل، ټوپک دې څه کاوه؟
د زرو تر څنګ پرېوتم. ومې ویل:

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

_اوس ویده شه.

راوښویېده، لاس یې په غاړه کې راواچاوه.

شېبه وروسته خوب یووړه، خو ما تر ډېرو چورتونه وهل، په غره کې رڼا بې څه نه وه.

سهار مې اوږه وخوځېده، په بېړه مې ټوپک ته لاس ور وغځاوه. سترګې مې رڼې کړې، زرو وه، ویل یې چې واوره اورېدلې ده.

د باندې ووتم، د ونو پر سرو او ژېړو پاڼو سپینه واروه پرته وه. شېبه وروسته لمر راوخوت، تر غرمې یې واوره ټوله کړه، یواځې د غرونو څوکې سپینې وې.

ماسپښین غره ته وختم، د بېګانۍ رڼا په ځایونو وګرځېدم، نښې نه وې، مخکې لاړم، زړه مې ولړزېد، یوځای د سګریټو ډبی پروت و.

راوامې خیست، تش و،خو تازه ښکارېده.

بېرته لاندې کښته شوم، له لیرې مې جونګړې ته وکتل، له دودکشه تور لوګی پورته کېده.

منډه مې واخیسته، یو ځای د ټوپک کنداغ پر تېږه ولګېد، لاندې ولوېد. ورغلم، بند یې شکېدلی و.

په یوه سا مې ځان تر کوټې ورساوه، پر اور مې ډکه کاسه اوبه تشې کړې. زرو په حیرانۍ راته کتل... تر لاس مې ونیوله، کوټې ته ننوتو، د زرو سترګې رډې راختلې وې.

ومې ویل:

_په کور کې مو چا سګریټ څکول؟

زرو په حیرانۍ راته کتل...

له جېبه مې د سګرټو تش ډبی را وایست، ومې ویل:

_دا مې په غره کې وموند.

د زرو لړزانده ګوتې ور وغځېدې، ډبې ته یې په ځیر ځیر وکتل، کېناسته.

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

زنګنونه مې پر غولي ولګول، زرو ته مې وکتل، رنګ یې ژېړ و، لکه تازه چې له خاورو راوتلې وي.

د زرو اوږو ته مې ټکان ورکړ، ومې ویل:

_ووایه، په کور کې مو چا سګریټ څکول که نه؟

شونډې یې ورپېډې:

هو، تره مې، تر ټولو مشر دی، زما تر پلار هم، مشر تره مې کټ مټ همداسې سګریټ څکوي، شنه لیکه لري.

پر دېوال پورې مې ولي ولګول ،ومې ویل:

_بېګا مې په غره کې رڼا ولیده.

زرو نېغ راته وکتل، په سترګو کې یې اوښکې ډنډ وې، بېرته یې سر وځړېد.

ورغلم، د هغې سر مې په خپل ټټر پورې ولګاوه، ومې ویل:

_باید له دې ځایه لاړ شو.

زرو په غریو کې وویل:

_مشر تره مې د ډبرې زړه لري.

ومې ویل:

_اوس دا خبرې پرېږده، هله نو، د کار شیان راټول که.

ویې ویل:

_پر ډبرو مې کالي هوار کړي.

ومې ویل:

_کالي به زه راټول کم.

د باندې ووتم، پرېولې جامې مې په یوه ټکري کې وتړلې.

ډز شو، له تېږې سره سپرغۍ پورته شوه. پرېوتم، زرو لوڅ سر د باندې راووته، ټکری یې په غاړه کې پروت و، چیغې یې وهلې.

منډه مې ور واخیسته، دوهمه مرمۍ په دروازه ولګېده، سر مې ټيټ کړ، زرو چيغه کړه، ور ومې کتل، په هوار ميدان ولاړه وه.
په بېړه ورغلم، تر لاس مې ونيوله، د يوې تېرې شاته کېناستو. جونګړې ته مې وکتل، دروازه خلاصه وه، ټوپک دېوال ته ولاړ و.
زرو چيغه کړه!
_ تره مې دی.
مخامخ مې وکتل، څوک مې ونه ليدل.
دواړو د سيند خواته منډه کړه، ډزې ونه شوې.
د سيند له غاړې سره لاندې لاړو، دواړو تېزې منډې وهلې، ګڼو ونو ته ننوتو. کېناسو، زرو تېزه ساه وهله...خپلې کينې لوڅې پښې ته لاس نيولی و. سرې وينې ترې تلې.
خپل لستوڼی مې کش کړ، له اوږې را بېل شو، د زرو پښه مې وتړله، هغې په غريو کې وويل:
_درې کسه وو، مشر تره مې پکې وپېژاند، هغه تل ژېړ هندوستانی پاج (يو ډول لونګۍ ده) تړي.
خپل بوټونه مې وايستل، د زرو پښې مې ور واچولې، بوټونه ارت ول.
زرو مې تر مټ ونيوله، ومې ويل:
_راځه، دا ځای خطرناکه دی.
لوڅې پښې روان شوم، ځای ځای به تېرې ډبرې ښې نه لګېدې.
تګ مو ورو و، زرو په ازادو بوټونو کې سمه نه شوای تلای. په لندو ځايونو کې به پلونه رانه پاتې کېدل....
ماښام واورو ته ورسېدو، همالته د ونو په مينځ کې کېناستو.
زرو زما پر اوږه سر کېښود، سوړ اسويلی يې وايست، ويې ويل:
_انسان پيدا شو، خوشالي ولاړه.
د هغې تر ملا مې لاس راوګرځاوه، له خپل ځان سره مې ولګوله، ومې ويل:

_تر اوسه خو لا نه يم مړ.
زما پر اوږه يې خپلې ګوتې ټينګې کړې. ژامې يې وکړېږدې، ورو يې وويل:
_مشر تره مې هېڅ زړه سوی نه لري، يو ځل زموږ کوچيني مزدور پسونه پېول، پام يې نه و، پسونه د رشقې پټې ته ورغلي ول، ټنډ شول، يو ايله تر چاړې ورسيد، تره مې د مزدور غبرګې پښې ور ماتې کړې.
څه مې ونه ويل، دواړه غلي وو، د زرو ژامه کړپېدله....
خپل واسکټ مې وايست، د زرو پر اوږو مې ور واچاوه. زړه يې نه و، ويل يې چې يخني ده، ته خپله په يوه کميس کې يې، خو زما ټينګار غلې کړه.
ماخستن سوړ باد راوالوت، سخته وه، يوه ژور ځای ته ور کښته شوو، اور مې بل کړ.
ټوله شپه ويښ وم، د پاڼې په لويدو به مې هم ځلورو خواوو ته کتل...
سهار وختي بېرته سيند ته کښته شوو، چاره نه وه، پورته واورې وې، نږدې ابادي ته همدا لاره تللې وه.
يو ساعت مو مزل وکړ، پلونه پاتې کېدل....
يو ځای ودرېدو، زرو ته مې وويل:
_که تر سيند ها غاړه واوړو، نو پيدا کېدل به مو سخت وي.
زرو سپينو څپو ته کتل...
ومې ويل:
_ګوره، په دې ځای کې اوبه تنګې راغلي دي، تېرې يوبل ته نږدې ښکاري، ټوپ دومره سخت نه دی، مازې، لږ زړه غواړي.
زرو غلی وه.
ومې ويل:
_سمه ده، لومړی به يې زه وازمايم، که سخته وه، بېرته به خپله لار وهو.
زرو تر لاس ونيولم، په سترګو کې يې راته ويل چې نه، خطر لري.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

ومې خندل، لومړی تېرې ته مې ور ټوپ کړل، ودرېدم، د تېرې دواړو غاړو ته سپین ځگونه روان ول.

زرو ته مې وکتل، رډې سترګې یې راته نیولې وې.

دوهمې تیږې ته مې ټوپ کړل، پښه مې وښویېده، لاس مې د تېږې راوتلې ژۍ ته ور وغځاوه، تېږې ته ور پورته شوم.

درېیمې تیږې فاصله درلوده، نه کېده. زرو مې د لاس په اشاره پوه کړه چې بېرته در ګرځم.

ناڅاپه مې ښی اوږه وسوځېده، ډز شو، سترګو مې کار پرېښود، پر ځګنو اوبو ورغلم.

بدن مې سوړ شو، سترګې مې پرانیستې، اوبه وې، واړه ډومبکان (پوقانې) پورته ختل... غوږونه مې ډب ول....

لاس مې وخوځاوه، اوبو کښته وړم. یو ځای مې پښه پر ځمکه ولګېده، زور مې ورکړ، سر ته راوختم، بېرته ډوب شوم، پر ستر ګو مې سرې اوبه راغلې.

دواړه پښې مې پر ځمکه ولګېدې، سر مې له اوبو پورته کړ، زرو پرته وه، ژېړ پاچ پر سر سرې د ټوپک پر کنداغ وهله....

بېرته ډوب شوم، تر یوه وخته مې لاس او پښې وهلې، بیا مې څه نه دي په یاد.

یو وخت مې اوږې درد وکړ، پر سترګو مې زور راووست، نه خلاصېدې، ټوخې واخیستم، کارغه کاغ کړل، والوت، ټټر مې سپک شو.

سترګې مې پرانیستې، کارغه نږدې راته ناست و، مښوکه یې په وینو سره وه.

مخامخ مې وکتل، تر تېرو لوخو ور هاخوا د سیند سپینې ځپې پر تورو تیږو لګېدلې.

سر مې پورته کړ، په اوږه کې مې څړیکه شوه. لاس مې ورووړ، ګوتې مې سترګو ته ونیولې، سرې وې.

په زحمت کېناستم، پښې مې په اوبو کې وې. اړخ ته مې وکتل، د سیند پر غاړه یوې ړنګې ونې ته پروت وم.

زرو

ليکوال: نصيراحمد احمدي

پر کېنه څنگله مې زور راووست، ببرته ولوېدم، سترگې مې پټې کړې، ټټر مې دروند شو، ور ومې کتل، تورې بڼکې وې.

وخوځېدم، کارغه والوت. کاغ، کاغ ، کاغ...

پورته مې وکتل، په شنه اسمان کې تور ټپوسان تاوېدل.

اوږې ته مې وکتل، درې، څلور گوتې لاندې سورۍ وه. ورمېږ مې کوږ کړ، مرمۍ وتلې وه.

بل لستوڼی مې را پرې کړ، اوږه مې وتړله، غوټه مې پر غاښونو ټینگه کړه.

ولاړ شوم، سر مې وگرځېد، یوه راوتلې تیږه مې ونیوله. یوه شېبه کېناستم، کارغه رډ رډ راته کتل...

د سیند له څنډې سره زانگې وانگې پورته لاړم، ځای ځای به سر راباندې وگرځېد، دمه به مې ونیوله، ببرته به روان شوم... یو ځای ودرېدم، په شگو کې زما زاړه بوټونه پراته وو. شاوخوا مې وکتل، په گڼو پلونو کې د لوخو پښو پلونه ښکارېدل.

پرېوتم، لپه مې د زرو د پلونو له شگو ډکه کړه، په زړه پورې مې ونیوله، چیغه مې کړه! پرررر شو، له نږدې ونې گڼې مرغۍ والوتې.

په پلونو پسې لاړم، پلونه غره ته ختلي وو، نه کېده، پښې مې مړې وې، نه راسره تلې.

کېناستم، د زړه له اخلاصه مې وژړل.

غرمه جونگړې ته را ورسېدم، هر څه په خپل ځای پراته وو.

سترگې مې پټې کړې، زرو چیغې وهلې، ژېړ پاج پر سر سرې د ټوپک پر کنداغ وهله...

ټوپک مې راواخیست، سر مې وگرځېد، پر دروازه ورغلم، درب مې واورېد، نور په ځان نه یم پوهېدلی.

یو وخت مې سترگې رڼې کړې، تیاره وه، خلاصه دروازه باد وهله... ور مې پورې کړ، د اېږ په پوستکي کې مې ځان ونغښت.

سهار مې د تېرې ورځې پاتې شوې سرې وریجې له اوښکو سره وخوړې.

وروسته مې تبه شوه. اوږې مې درد کاوه. څلروېشت ساعته مې زګیروي ختل، د زرو څېره مې له سترګو نه لیرې کېده.
درې ورځې ووتې، د ولاړېدو سېکه نه وه راپاتې، خو زړه مې لا ژوندی و، د زرو مرګ مې په ذهن کې هم نه را تېرېده.
یو سهار د باندې ووتم، په شنه اسمان کې سیوری راباندې راغی، پورته مې وکتل، زړه مې د پښو تلو ته ورسېد، تر لمر لاندې ډله ټپوسان راګرځېدل.
منډه مې واخیسته، اوږې مې درد وکړ، ور ومې کتل، سره ورغلی ټپ ببرته خلاص شوی و، وینه ترې راوتله.
پورته وختم، له یوې ګڼې ونې څو کارغان او ټپوسان والوتل... اه خدایه! زرو په یوه ښاخ پورې راځړېدله. پر سر او اوږو یې کارغان ناست وو.
سړی غلی شو. کېناست، طوطي ته یې وکتل، غریو واخیست، ویې ویل:
زرو یې په خپل ټکري زندۍ کړې وه، سترګې یې نه وې.
اه ! زرو.

(۸)

سړي د طوطي پټو سترګو ته ور پو کړل، په خوند یې وویل:
_راځه، نن به په پوڅکیو پسې وګرځو.

لیکوال: نصیراحمد احمدي

د باندې ووت، اسمان برګ و، په ونو کې رنګارنګ مرغۍ چونېدې....

غره ته وخوت، په تګ کې يې د ونو بېخونو ته کتل... يو ځای کېناست، يوه توره وړه پوڅکۍ يې په خپلو ګوتو کې وسولوله، ګوتې يې پزې ته ور وړې ، ويې ويل:

_سوړ بوی ترې ځي، پوهېږې! زرو په پوڅکيو ښه پوهېده، ويل يې چې ځينې پوڅکۍ زهري وي.

ولاړ شو، مخکې لاړ، يوې ونې ته کېناست، په خوند يې وويل:

_دې ته وايي پوڅکۍ.

غوټه تکې سپينې پوڅکۍ يې راوشکولې، وچ لرګي يې راټول کړل، سيند ته کښته شو، کېناست، پر لښته پېيلې پوڅکۍ يې اور ته ونيولې. شېبه وروسته يې په ډکه خوله وويل:

_زرو به په غوړو کې اجبې پوڅکۍ پخولې، بس، لاس يې خدايي خوند درلود، له مړښته به وتلی وم.

غلی شو، ويې ويل:

_دا هم ښې دي، خوندنه لري، خو ګېډه مړوي.

په شګو کې اوږد وغځېد، سوړ اسويلی يې وايست، ويې ويل:

_طوطي! ته ووايه! زرو به راته ګوري؟

غلی شو.

يودم يې وخندل:

_ يا به يې نه يم په ياد.

بېرته يې تندی تريو شو:

_نه، پر هغې ګران وم، زما له پاره يې هر څه پرېښودل.

ټوخي واخيست، سا يې بنده شوه، پر اړخ را واوښت، له خولې يې وينو داره وکړه.

يوه شېبه غلی و، بيا يې سوړ اسويلی وايست، ويې ويل:

_ونې ته وختم، د زرو غاړې ته ور لوېدلې غوټه نه خلاصېده.

پښه مې وښوېده، د زرو پر جسد ورغلم، لاس مې ښاخ ته ور واچاوه، کړس شو، دواړه لاندې ولوېدو.
سترګې مې رڼې کړې، په غاړه کې مې د زرو سوړ لاس پروت و. کېناستم، د زرو سر مې په خپل ټټر پورې ونیو، چیغه مې کړه، له خولې مې سرې وینې باد شوې.
سړی غلی شو، پر خپله خوله یې لستوڼی تېر کړ، ویې ویل:
ـیوه تېره ډبره مې راواخیسته، خو ډېرې خاورې مې په نوکانو وکېندلې، یو ساعت، دوه ساعته، درې ساعته...نه پوهېدم. یو وخت قبر جوړ و. سخته وه. زرو به مې څنګه تورو خاورو ته ورکوله.
سل زړونه مې سره وتړل، د زرو پر نازک بدن مې خاورې واړولې.
جونګړې ته ننوتم، نوکانو ته مې وکتل، خاورې او سرې وینې سره ګډې وې.
ولې ژوندی وم؟ هېڅ ! ټوپک مې خپل زړه ته ونیو، خو لنډ پښیمانه شوم، دلیل مې وموند. زه به مړ وم، د زرو قاتل به ژوندی ګرځېده! نه، زړه مې کله منله.
وخت ووت، غزني ته تګ روغ صورت غوښت، خو زما د اوربې ټپ لا نه و ښه شوی.
ورځې تېرې شوې، د باندې نه وتم، لویه توره به مې دا وه چې د خوړو له پاره به مې څه موندل.
درې شواروزه واوره او ورېده، تر ګز لوړه وه، د شپې به د ونو د ښاخونو کړسا خته، د یخني او درنې واورې تاب یې نه درلود.
لېوان لمنو ته راکښته شول، اجبه وه، دوه ځله مې په خپلو سترګو ولیدل، خو نه یې خوړم، په تشو هډوکو به یې څه کول! نه پوهېږم، یا به یې خوا راته بدېده...
په حوت کې مې د اوربې ټپ ښه شو، خو د زړه زخم د جوړېدو نه و.
یو سهار مې ټوپک راواخیست، له جونګړې ووتم، شپه مې یوه کلي ته ورسوله، بل ماښام د نورستان په مرکز کې وم.
سهار مې په هوټل کې ټوپک سره خلاص کړ، د وړو په پلاستیکي بوجۍ کې مې وتاړه.
د ترور کور مې له موټره ولید، د زرو خبرې مې په ذهن کې راوګرځېدې:

" ترور او د ترور ناوې دې په حویلۍ کې جامې مینځلې، ما کوټه جارو کوله، د ترور زوی دې راغی، غېږ یې رانه وگرځوله، پورې مې واهه، ورته ومې ویل چې له کوټې ووځه، که نه نو چیغې وهم، گړندي گامونه یې واخیستل، خو په وره کې یې نوک ونیو، رایاده یې کړه چې دومره ځان پاک پاک مه ښیه، که مرداره نه وای، نو له کامران سره به نه راتښتېدې.

داسې ځای نشته چې هلته انسانان نه وي؟ "

اوړه مې وخوځېده، د څنگ بوډا له تېرو یادونو راوگرځولم، ویې ویل:

_ کومې جنازې ته ځې؟

په حیرانۍ مې ورته وکتل.

بوډا وویل:

_له ډېر وخته راهیسې مې درپام دی، له سترگو دې اوښکې څاڅي.

څه مې ونه ویل.

ماښام جلال اباد ته ورسېدم، بله غرمه په غزني کې وم.

ټوله لار چا تلاشي نه کړم، زړه مې ډاډه و، دومره پوهېدم چې په ښکاري ټوپک کار نه لري.

د ولسوالي د موټرو په اډه کې مې مول وواهه. ساعت وروسته په بازار کې وم.

له لیرې مې د پلار د نجاري دوکان ته وکتل، بند و.

د څنگ قصاب ته ورغلم، قصاب یوه لوی ورون ته چاړه نیولې وه. پرته له دې چې راته وگوري ویې ویل:

_ بیا راغلې؟ درته ومې ویل چې په پیسو پسې مازدیگر راشه. تر اوسه مې لا پوره سودا نه ده کړې.

غلی وم.

قصاب راته وکتل، ویې خندل:

ليکوال: نصيراحمد احمدي

_اه! وبښه، د بل چا گومان مې درباندې وکړ. سهار مې يو سخوندر په پور ترې واخيست، ورته ومې ويل چې مازديگر دې په پيسو پسې...
يودم غلی شو. زما سترگو ته يې په ځير ځير وکتل.
مول مې خلاص کړ، قصاب يو گام شاته لاړ، چاړه ترې ولوېده. لاس يې پر دخل ولگاوه.
ومې ويل:
_زه يم، کامران.
د قصاب سترگې رډې راختلې وې، کليمې يې ويلې....
تر مټ مې ونيو، يوه شېبه يې په ځېر ځېر راته وکتل، وروسته يې يودم غېږ راکړه.
قصاب تر ډېرو ژړل. غاړه مې لنده شوه، اوښکې يې تودې وې.
بيا يودم شاته شو،پر مخ يې کلکه څپېړه راکړه. کېناست، خپل سر يې په غبرگو لاسونو کې ونيو.
ومې ويل:
_پلار مې ولې دوکان ته نه دی راغلی؟
غلی و.
مخامخ ورته کېناستم. پر اوږه مې يې لاس کېښود، ومې ويل:
_پلار مې ښه دی؟
نېغ يې راته وکتل، سترگې يې سرې وې.
يودم ولاړ شو، د دوکان دواړه پلې يې سره ورروستې.
دېوال ته ودرېد.
ومې ويل:
_پلار مې...
چيغه يې کړه!
_پلار دې زاړه ترکه شو، ستا له لاسه...

ليکوال: نصيراحمد احمدي

پر سترگو مې تياره راغله، قصاب غبرګ لاسونه راوغځول. لوېدو ته يې پرېنښودم.
دواړه تر ډېره غلي وو. وروسته قصاب راته وويل چې د حاجي نواب مشر زوی خلکو ته ويلي و چې د کامران او زرو کيسه نوره ختمه شوه، اوس به يې مړي د نورستان د ځنګلونو لېوانو خوړلي وي. بس، دا خبره دې تر پلاره راورسېده. نيم ساعت وروسته د اره شويو تختو پر سر مړ پروت و.
مازديګر څلور بجې له قصاب سره د هغه کور ته لاړم. کور يې بازار ته نږدې و.
د ميلمنو په کوټه کې مې مول خلاص کړ.
ماخستن د قصاب له خبرو پوه شوم چې د زرو مشر تره ته په کور کې ناسته چندان خوند نه ورکوي، هر سهار په خپله شخصي سره کرولا کې د ولسوالي بازار ته ځي، په يوه او بل دوکان ناست وي. غرمه سودا واخلي او ډوډۍ کور ته رسوي.
له قصابه مې د پلار د قبر نښه وپوښتله. لنډه يې رایاده کړه چې ستا کشر ورور ته نږدې پروت دی.
د قصاب له کوره د سهار په خړه کې ووتم. يخني وه، هواره توره ښکارېدله، خو د ناور وچ او سپيره غر تر لمنې پورې سپين و.
له نيم ساعت مزل وروسته خامې لارې ته نږدې په لغړو ونو کې کېناستم.
هوا توده شوه، يو تونس موټر زانګي وانګي تېر شو. بيا تراکتور راغی، په ټېله کې يې غټه برګه غوا ولاړه وه. په لکۍ پورې يې د نظر وچ له پاره سرې ټوټې راځړېدې.
وروسته دوه کسان را ښکاره شول، په ملا کړوپ بوډا د يوه واړه ماشوم لاس نيولی و، ماشوم زورونه وهل، خو بوډا په ځان پسې کشاوه.
رانږدې شول، څلور هډوکي ډنګر ماشوم په يوه زاړه کميس کې و، مخ او لاسونه يې تک تور ښکارېدل. بې واره يې ژړل... په ژړا کې به يو وار ودرېد، پښې به يې پر ځمکه ووهلې، چيغه به يې کړه:
_بابا! نه ځم، حاجي مامد اکا مې په سړه کوټه کې يواځې ويدوي، د شپې مې سر ته سپين پېريان ولاړ وي...

بوډا به تر لاس کش کړ، په غوسه به یې وویل:
ـوه د کرزي زویه، په پردۍ مزدورۍ کې پاچاهي غواړې، مور او خویندې به دې څه خوري؟ له حاجي مامد سره مې په دوو خروارو غنمو مزدور کړی یې. که بیا راوتښتېدې...
دواړه مې تر مخ تېر شول، د ماشوم ژړا تر ډېره اورېدل کېدله...
سر مې یودم ټیټ کړ، د پولیسو یوه رینجره په تېزۍ تېره شوه، شاته د ناستو دوو عسکرو مازې سترګې مالومېدې، ځانونه یې په خړو کمپلو کې پېچلي وو.
یو نارینه ډېډ غبر راغی، ور ومې کتل، په سړي پسې یوه ښځه روانه وه، ښځې په ووړني کې تړلی ماشوم په غېږ کې نیولی و. یو ځای کېناسته، سړی ورته ونه درېد، ښځې په خواره خوله وویل:
ـخیر دی، نه شم تلای، یو موټر راوغواړه، له لنګونه کې درې ورځې نه دې وتلې....
سړی وبوړېد:
ـد سپي لورې، که شپږ وارې غوا هم لنګه شوې وای، یو سخوندر خو به یې پیدا کړی وای، خو تا شپږ سره لوڼې وزېږولې...
دواړه مې تر مخ تېر شول، ښځه زانګې وانګې روانه وه...
ناڅاپه مې زړه ولړزېد، یوه سره کرولا راغله.
د موټر مخې ته مې ځان ور واچاوه، ټوپک مې ورته ونیو.
ښځو او ماشومانو چیغې کړې.
تنکی ځوان له موټره راووت. سترګې یې رډې راختلې وې. په زحمت یې وویل:
ـطالبه وروره، دوکاندار یم، زنانه دي، ډاکټر ته یې بیایم.
منډه مې واخیسته، تر نږدې پخڅې واوښتم. لېرې د غونډۍ په لمنه کې پر یوه هواره ډبره کېناستم.
لارې ته مې وکتل، تر نهو بجو څو موټر تېر شول، خو سره کرولا مې پکې ونه لیده.

زرو

لیکوال: نصیراحمد احمدي

یوولس بجې د خپل کلي په هدیره کې وم. د پلار د قبر پر سر پرته سپینه ریتاړه لا تازه ښکارېدله.

سخته وه، پلار، مور او کوچینی ورور . ټول په یوه کتار پراته ول.

د پلار او مور د قبرونوتر مینځ اوږد وغځېدم، لمر تود و، تر دوو بجو خوب یووړم.

پاتې ورځ مې هم په هدېره کې تېره کړه.

ماښام تیاره کلي ته لاړم. کور ته لوی کولپ ور لوېدلی و. تر دېوال واښتم. د کوټې دروازه خلاصه وه. لاسي بتۍ مې بله کړه، پر فرش او توشکو خاورې پرتې وې.

د پلار بړستن مې پر سر راکش کړه، د پلار د وجود بوی ترې ته. خوږ و.

د ملا تر اذان مخکې مې کلی پرېښود، لړه وه، لمر ختو ته په ګڼو لغړو ونو کې کېناستم.

وار له واره مې سره کرولا ولیده، را نږدې شوه، ژېړ پاج او ډبل برېتونه مې وپېژندل.

له ونو را ووتم، ټوپک مې ورته ونیو. موټر ودرېد، سړی راکښته شو. وېرېدلی راته ودرېد.

د ټوپک نلۍ مې د سړي مخ ته سیخه کړه، ګوته مې ولړزېده، اه! پر مخ به مې څنګه ویشت؟ سترګې یې زرو ته شوې وې.

ټوپک مې یوه لوېشت ټیټ کړ.

سړي په خواره خوله وویل:

_څه ګناه؟ څه خطاه؟ ته څوک ...

ډز شو، د باروتو سوځېدلی بوی راباندې راغی، سړی پر اړخ ولوېد، د کارتوس غټه چره یې تر زړه ختلې وه.

کېناستم، ومې ژړل، ومې ژړل، ومې ژړل...

روان شوم، هېڅوک نه و.

په بازار کې مې یوه تړلې کانتینر ته ولي ولګول، شاوخوا مې وکتل، د نږدې کلیو د کورونو له دودکشونو تورې لوخړې پورته کېدې، د تودې ډوډۍ بوی راته.

فکر په مخه کړم، سلګونه کیلو متره لري، د نورستان په ځنګلونو کې ټوله دنیا رانه پاتې وه.
اه! زرو به مې څنګه یوائې پرېښودله....

(۹)

نرم باران اورېده... باد د جونګړې له خلاصې دروازې ټکا ایسته...لاندې، په دره کې د سیند د اوبو شنهاری خوت....
سړي د زرو پر قبر خپله زنه ایښې وه، سترګې یې پټې وې، د پراته مړه طوطي د ټټر په مړو ، لندو بڼکو کې یې ګوتې وهلې... د سړي خوله او خولې ته نږدې، د قبر پر سر واړه ګلان په وینو سره ول....

(پای)
۱۳۹٤ ل کال، د جدي د میاشتې یوولسمه